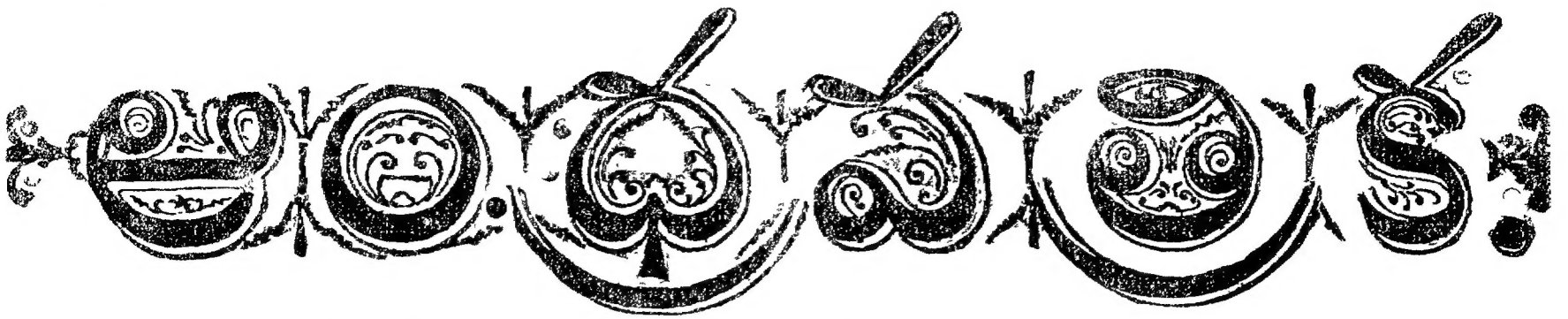

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

వి డి వ త్రి క 1-కి 0-1-6

Telephone No. 544.

311016

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11 } డిసెంబరు 1924 వ సం॥ ఆగస్టు 18-వ తేది సోమవారము } No. 118
 సంపుటము ౧౧ } శ్రీ రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, శావణమాస బహుళ చతుతి ర. } సంచిక ౧౦౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచినుండు

వాపు గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రిములు పొందియున్నది మంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

నొప్పులకు సంజీవివృంటిది

తలనొప్పుల మూర్చును, మాయువుపోట్ల కాపును,
 వార్షపు నొప్పుల శాంతిదోలును, పోట్లగొట్టును.
 బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాఱును.
 దగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

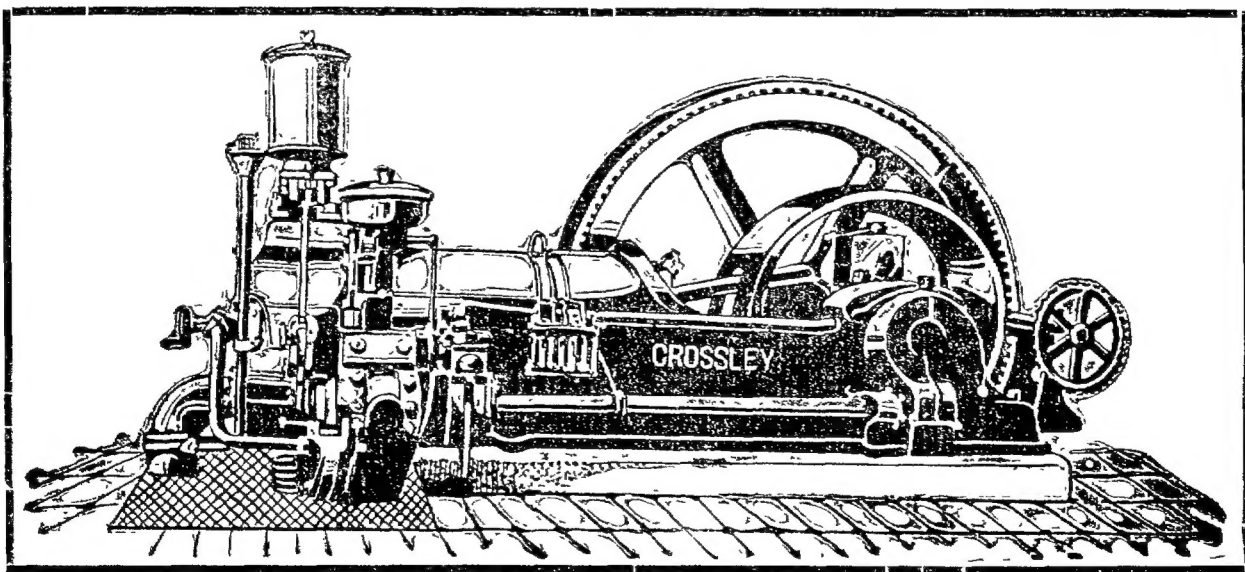
ఈమందును రుద్దగానే డెమట పట్టుటవలన శరీర
 మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
 కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
 విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

వి.కె.ఎడచ్చేతో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
 అమృతాంజనం డిపో. 6, 7 తంబుశెట్టివీధి మద్రాసు లేక, బొంబాయి

క్రాస్టిగాను అండ్ ఆయిల్ ఎంజినులు

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యముగలది.

మిక్కిలి శ్రేష్ఠ
 మైనరకము, ఇం
 టర్నల్ కంబస్ట
 న్ ఎంజినులు త
 యారు చేయుట
 యందు 50 సం
 త్సరముల అను
 భవము గలదు.

నూతన ఎంజిని
 లిగు శాస్త్రము
 నందు తెలుపబడి
 న ప్రకారము సరి
 మైన మైన్ల ము
 మూవరు మొద
 లగు వాటితో
 గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండునవసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైన క్రూడాయిల్ నూనెను ఎంజినుకు ఉపయోగించవచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యముగలది.

ఎంజినిర్లు, రైతుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయకొరెదము.

క్రాస్టిబ్రదర్స్ (లిమిటెడ్) 14' బ్రాడ్వే, మద్రాసు

భారత సంస్కరణములు

శనివారము (16-వ తేది) విచారణ

బొంబాయి శాసనసభ్యుడు సర్వీగారి విచారణ

బొంబాయిలో ద్వంద్వ ప్రభుత్వము తృప్తికరముగ పనిజేసెను

జాతిప్రాతినిధ్య ముండవలెను

(అ. ప్రె. స్పెషలు సర్వీసు.)

ఓం, ఆగస్టు 16;— నేడుసంస్కరణముల విచారణ సంఘమునెదుట బొంబాయి శాసనసభ బ్రాహ్మణేతరసభ్యుడు ను, మహారాష్ట్రజాతి మున్నగు జాతులపక్ష ప్రతినిధి యగు అద్వైతేటు ఏ. యె. సర్వీగారు సాక్ష్యము నిచ్చుచు వెనుకబడి యున్న జాతులు విద్యాభివృద్ధినిగాంచి ముందుకు వచ్చునగునని జాతిప్రాతినిధ్య ముండవలెననియు, సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యమియడగదనియు, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానమునే పోలీసు ఆర్థికశాఖలు మాత్రము ప్రభుత్వయైయు జేసికొని యుంచ వచ్చుననియు చెప్పిరి. బొంబాయిలో ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము తృప్తికరముగ పనిజేసెననుచు ఆయనవారంభించెను. సర్వీగారికి కొంచెము చెను డుండుటచేత ఆయన కార్యదర్శి సహాయమును బొండుట కనుష్ఠ యాయబడెను.

జాతిప్రాతినిధ్య మవసరము

అధ్యక్షునకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు సర్వీగారు తాను బొంబాయి పట్టణమునుండి వచ్చినట్లును, ఆయన ప్రజాహిత జీవితమునందలి యనుభవము శాసనసభకు మాత్రము సంబంధించి నట్లును, స్వల్పసంఖ్యాకపక్షము లన్నిటికిని జాతిప్రాతినిధ్య ముండవలెననియు జెప్పిరి.

అధ్యక్షుడు:— మీజాతికి అట్టిప్రాతినిధ్య మవసరమని మీరు తలంచెదరా?

సర్వీగారు:—అంశగా అవసరములేదు. కాని రక్షణము మాత్రము అవసరము.

అధ్యక్షుడు:— మీ విజ్ఞప్తిలో ముఖ్యముగ గానలెనని చెప్పియున్నారే?

సర్వీగారు:— అవును.

అధ్యక్షుడు:— కొన్నివారములు పోలీసుఆర్థికశాఖలు ప్రభుత్వపక్షమున నుండవలయునా?

సర్వీగారు:— అవును.

అధ్యక్షుడు:— ల్యాండు రెవిన్యూ ప్రజాయత్తము జేసెదరా?

సర్వీగారు:— అవును. అట్లే జేసెదను.

అధ్యక్షుడు:— మీరు భూస్వాముల?

సర్వీగారు:— నేను భూస్వామినిగాను. కాని నాకు కొంచెము భూమిమాత్రము గలదు. నాబంధువులు వ్యవసాయము జేసెదరు.

అధ్యక్షుడు:— ల్యాండు రెవిన్యూ ప్రజాయత్తము జేయునెడల ఉపద్రవ మేమియు లేదుగదా?

సర్వీగారు:— లేదు.

అధ్యక్షుడు:— జాతిప్రాతినిధ్య మవసరమని తలంచినను యిట్టిపరిస్థితులలో ల్యాండు రెవిన్యూను ప్రజాయత్తము జేయసిద్ధముగ నున్నారా?

ఉ:— అవును.

భారత ప్రభుత్వపీఠికలో వారి యాదర్శము బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమును స్థాపించుటయేగాక భారతదేశములో ప్రాతినిధ్యము గల సంస్థలను స్థాపించుట యని చెబువబడి నపుడు సాక్షి ప్రభుత్వమునందు అన్నిజాతులకును ప్రాతినిధ్య ముండవలెనని కోరునాయని సర్ మహమ్మద్ షుఫీగారు రదిగిరి.

సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు కావలసినది బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమే గాక ప్రాతినిధ్యప్రభుత్వము గూడనని చెప్పెను.

సర్వీగారు తమ విజ్ఞప్తిలో జెయినలను వెనుకబడి యున్న తరగతులతో జేర్చినట్లును, వారు నిజముగా భాగ్యవంతులై చాల వ్యాపారమును వర్తకమును జేయుచున్నట్లును సర్ జేజబహదూరు సప్రూగారు తెలియజేసిరి.

సాక్షి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు జెయినలు విద్యావిషయమునందును రాజకీయ విషయములందును వెనుకబడి యుండిరినియు జెప్పెను.

ప్ర:— విద్యావిషయమున వెనుకబడియున్నవారు అంతేనా ఆభేదము మతవిచారణపై నాధారపడి యుండలేదా?

ఉ:— లేదు.

లింగాయతులు - జైనులు

లింగాయతులను గూడ సాక్షి వెనుకబడియున్న జాతులకింద జేర్చగా అందుపట్టభద్రులును మిల్లయజమానులు నున్నటుల డాక్టరు సప్రూ నూచించెను.

సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు లింగాయతులలో కొందరు పట్టభద్రులు గలరనియు మిల్లయజమా బున్నారేమో తెలియదనియు జెప్పిరి.

లింగాయతులు శివుభక్తులవారు గాదాయని డాక్టరు సప్రూ అడిగెను.

అవునని సాక్షి ఒప్పుకొనెను. హిందువులకును జెయినలకును అంతర్వివాహములు లేవా? వీనిని బొంబాయి హైకోర్టు సమర్థించుట లేదాయని డాక్టరు సప్రూ అడిగెను.

అట్టివి కలవని సాక్షి జెప్పి యెక్కడనో సకత్తుగా జరుగును గాని సాధారణముగ జరుగుటలేదని చెప్పెను.

డాక్టరు సప్రూగారు యీప్రశ్న లడుగుటలో చెలుసు కొనగోరిన దేమని అధ్యక్షు డడిగెను.

డాక్టరు సప్రూగారు, యీజాతులు హిందుజాతినుండి వేరేకా తెలిసికొన గోరినటుల జెప్పెను.

నిమ్నజాతుద్రణము

డాక్టరు సప్రూగారు అనేకప్రశ్నల నడుగగా సంస్కరణముల శాసనసభలు వచ్చినపిమ్మట ప్రజాయత్తశాఖజేసిన ప్రయత్నములవలన వెనుకబడియున్న జాతు లభివృద్ధి గాంచెనని సాక్షి అంగీకరించెను. వారి విద్యాభివృద్ధికి డాక్టరు పరంజిపైకారకులని ఆయన చెప్పెను. వెనుకబడియున్నవారు అభివృద్ధిగాంచుట ఉన్నతతరగతుల కిష్టము లేదని ఆయన తలంపు. వీలనగా కొన్ని మ్యూనిసిపాలిటీలు, బొంబాయిశాసనసభలో బావులు, జలయంత్రములనుగూర్చి గావించిన తీర్మానముల విషయమై తికపక్కిరించిన విధమే అందుకు తార్కాణము. విద్యాశాఖా మాతృకుడు బ్రాహ్మణేతరుడు. కాని స్థానిక స్వపరిపాలకశాఖ హింద్యులుగాని చెలిలో నుండెను.

డాక్టరు సప్రూ:—ఆయన మహమ్మదీయుడైనయెడల మీరు కోరినదానికి నిష్పక్షపాతబుద్ధితో నుండవలయునుగదా? కొన్ని మ్యూనిసిపాలిటీలు 'యీతిర్కానమును ఆచరణలో పెట్టలేదని ఆయనకు తెలియవరుపలేదా?

ఉ:— తెలియబరచితిని. ఈవిషయ మింకను విచారణలో నున్నదని చెబువబడెను.

సర్ ఆర్థరు ప్రూ:—ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము బొంబాయిలో నెట్లు పనిజేసెను?

సాక్షి:—తృప్తికరముగనే పనిజేసెను.

సర్ ఆర్థరు:— అసహాయవాదులలో మంచి శక్తిసామర్థ్యములను హోదాగలవారును లేరా? వారు మొదటియెన్నికలను బహిష్కరింపలేదా?

సర్వీగారు:—అవును.

సర్ ఆర్థరు:—స్వరాజ్య పక్షమువారు శాసనసభలలో ఉద్యోగము లంగీకరింపకున్నను వారిలో హోదాగలవారును శక్తిసామర్థ్యములును గలవారులేరా?

సర్వీగారు:—వారు మొదట ఉద్యోగము లక్కరలేదని రి. కానియిప్పుడు అంగీకరించుచున్నారు. (నవ్వు) రెయిల్వే అ

డ్రైజరీ కాన్సిలులో స్వరాజ్యపక్షసభ్యులు గలరు. శాసనసభలో స్వరాజ్యపక్షమువారు కొందరు సమగ్గులు గలరు. కానిఅందరునుగారు.

అసహాయవాదులు - స్వరాజ్యపక్షము

సర్ ఆర్థరు ప్రూంగారు అసహాయవాదులును, స్వరాజ్యపక్షమువారును ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానమునందు పాల్గొనక పోవుటవల్లను, స్వరాజ్యపక్షము వారిపుడే శాసనసభలలోనికి వచ్చుటవల్లను ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము బాగుగ పరిక్షింపబడలేదని నూచించిరి. అసహాయవాదులు ద్వంద్వప్రభుత్వమును బాగుగ పరిశీలించిరనిసర్వీగారు జెప్పిరి.

సర్ ఆర్థరు:— మధ్య అంతరిముగ ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము మీ కిష్టములేకపోలేదు గదా?

ఉ:—నాకు యిష్టములేక పోలేదు.

సర్ ఆర్థరు:—ఇప్పుడు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య మొసంగుట మీ కిష్టములేదా?

ఉ:—ఇష్టములేదు.

సర్ శివస్వామికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సాక్షి తాను 22 వత్సరముల ప్రతినిధిని జెప్పగా, ప్రతి జాతియును ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గోరవచ్చునని చెప్పగా జాతి ప్రాతినిధ్య సిద్ధాంతమునుగూడ ఆచరణలో పెట్టుటలో కొంత హద్దుండవలెనని ఆయన అంగీకరించెను.

వెనుకబడియున్న తరగతులవారు విద్యాపాకర్యముల బొండుటకు బ్రాహ్మణులును ఉన్నతతరగతులును అడ్డుపడిరని సాక్షి తన విజ్ఞప్తిలో జెప్పెను.

ప్రభుత్వస్వాధీనమైయున్న విద్యనభివృద్ధిజేయుటకుగాని ఆటంకపరచుటకుగాని బ్రాహ్మణులకైనను యెవరికైనను శక్తి జాలదని సర్. శివస్వామిగారు నూచించిరి.

సర్వీగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు బ్రాహ్మణులనుచోట్ల నెల్లెపారకాలముండెననియు ఆయన మతము వారున్నచోట్ల లేవనియు జెప్పెను. ఉన్నతజాతులవారు ప్రత్యక్షముగ వెనుకబడియున్న తరగతుల అభివృద్ధికాటంకముగ నుండరు. కాని చాటుచాటుగ నాపనుల జేయుదురని ఆయన ఆక్షేపించెను.

ప్రభుత్వోద్యోగములు బ్రాహ్మణులకే యియబడి బ్రాహ్మణేతరులవలకు నెట్టివేయబడుచున్నారని ఆయన ఆక్షేపించెను.

దీనికి కారణము ఆజాతవారు విద్యావిషయమున వెనుకబడియుండుట గాదాయని సర్ శివస్వామి హెచ్చరించెను.

ఆతరగతివారు యెక్కువ విద్యావంతులైయున్నను ఉద్యోగము లీయలేదని సాక్షి జెప్పెను.

సర్ శివస్వామిగారు రింకను విచారింపగా మంత్రులకు సంయుక్త బాధ్యత యుండునెడల పక్షనిర్మాణ మభివృద్ధిగాంచుననియు, అభిలభారతపు సర్వీసులలో ముఖ్యముగ ఐ.సి. యెస్. ఉద్యోగ నియామకములను జేయుటకు ప్రభుత్వములు తమయవసరమునుబట్టి జేసికొనుటకు వదలివేయవలెననియు జెప్పెను. ఇప్పుడు రాష్ట్రములలో యంతసంఖ్య యుండవలెనని నియోగింపబడుచున్నారు. అవసరము లేకపోవుటచేత రాష్ట్రీయాదాయములు నష్టయగుచున్నవి.

మొట్టమొదట మాచరణలో పెట్టుట కాక్షేపణను నెల్లెమబొంబాయికైనను ఇంకంటాళ్ళు రెవిన్యూలో భాగముండవలెనని సాక్షిగోరెను

మద్రాసు శాస్త్రప్రభుత్వమునకొక్కవ కప్పమును గట్టుచున్నదని సర్ శివస్వామి అయ్యురగారు జెప్పిరి. (నవ్వు)

అంతట డాక్టరు పరంజిపైగారు సాక్షినిచాలనేపు యెక్కువ వివరముగ విచారించిరి.

మహారాష్ట్రులు, బ్రాహ్మణేతరులు

సర్వీగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు బ్రాహ్మణేతరసంస్థల నేకములందు యితరజాతులవారు సభ్యులగు నుండుట మహారాష్ట్రుల కిష్టములేదన్న విషయము తనకు తెలియనియు, దక్కనురైతుల సంఘము, బ్రాహ్మణేతరసంఘములలో మహారాష్ట్రము మాటాడని బ్రాహ్మణేతరసభ్యులు గలరనియు, ఎన్నికలలో ఒకబ్రాహ్మణేతర అభ్యర్థి మరియొక బ్రాహ్మణేతర రాభ్యర్థికి పోటీగ నున్నవిషయము తెలియదనియు, తాను మహారాష్ట్రుడుగాననియు, భారతశాసనసభ యెన్నికలలో మాత్రము ఒకరు మహారాష్ట్రుడును మరియొకరు ఓంషియు నుండెననియు జెప్పెను.

డాక్టరు పరంజిపై:— ఈఅభ్యర్థులు ఒకరికొకరు పోటీగనుండి వీరికొన్ని వారికి కొన్ని వోటువచ్చుటచేత నేయెవరును గెలువక పోయిరి.

సర్వీగారు:— తప్పవారి సంఘమున గావచ్చును. ఆ కారణముచేతనే డాక్టరులలోహాకాక్షిగారికి ఈయిందరిసభ్యులకు వచ్చిన వోట్లన్న లెక్కన వచ్చినను గెల్చెను.

డాక్టరు పరంజిపై:— వెనుకబడియున్న తరగతులను యమై సుహారావృద్ధితుల వైఖరి యెట్లుండును?

సర్వీగారు:— సానుభూతితోనే యుండును. కాని పశ్చిమవర్ణము, కుల్యూర్నివర్ణము నిమ్మజాతులను నష్టము గల్గిన నిదర్శనములు గలవు.

డాక్టరు పరంజిపై:— ఈ కొన్ని నిదర్శనములను బట్టి మహారాష్ట్రబందరును నిమ్మజాతులను ప్రతిహేళముగ నున్నారన వచ్చునా?

సర్వీగారు:— అనబాలము.

డాక్టరు పరంజిపై:— అట్లే బ్రాహ్మణుల విషయమున గూడ నిట్టినిర్ణయమును జేయబాలగుదా!

సర్వీగారు:— లేదు. సాక్షియొకను ఇట్లుచెప్పెను. బొంబాయి శాసనసభలో నిమ్మజాతులను బావులవద్దకును పాత కాలలలోనికి రానియ్యలేదని చెప్పించితిర్యానము జ్ఞాపకము ఆ జాతి వారికి ఆచార గుణములు లేవనియు, దానిని ప్రతిఘటించుటకు కారణము రభివృద్ధిగాకపోవుట గావచ్చుననియు అప్పుడి తీర్మానము నకు ప్రతిహేళముగ ఒకమార్పాడిచహాశయు డొసంగిన యుపన్యాసమునం దాయన ప్రజలలో వ్యాపించియున్న భావమునే తెల్పిననియు దీనికర్థము ప్రజలీ తీర్మానమునకు ప్రతిహేళముగ నుండిన కాదనియు బ్రాహ్మణు లిందులకు సహించిననియు, నిమ్మజాతులే అస్పృశ్యులను పోగొట్టుకొన వున్నారనియు, బావులు మున్నగు వానిపక్షమున ప్రకృతిసిద్ధముగ వానికిగల హక్కు యితరులగుడ కాదనుచుండిననియు బ్రాహ్మణేతరు లిందులకు ప్రతిహేళముగ నున్నటుల వినలేదనియు ఆయన చెప్పెను.

డాక్టరు పరంజిపై:— శాసనసభయందు గావించిన తీర్మానమును స్థానికసంఘములకు బంపగా బ్రాహ్మణేతరులే ప్రతిఘటించినది నేనుజెప్పుచున్నాను నమ్మవరా. పూనామాట యేల సతరాజిల్లాలోకి యాతీర్మానమును బ్రాహ్మణుడే యుపపాదించెను.

సర్వీగారు:— కావచ్చును. సాక్షి యొకను జెప్పుచు నిమ్మజాతుల ఉచితపరిగృహములు పాతకాలలకు సంబంధించినవి సరికపని జేయకపోటకు కారణము నిమ్మజాతిబాలులే. వారలలో వారు మతిభేదము లనేకములను పాటించుచుండిరి.

సర్వీగారు:— నారినోనే బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరవిభేదము గల దన్నమాట. (నవ్వు)

డాక్టరు పరంజిపై:— స్థానముల రిజర్వేషేయుటలో మొదటియొన్నికలందు బొంబాయిరాజధానిలో బొంబాయి పట్టణము ఉత్తరనియోజా పర్లమెంటు తప్ప ప్రయోజనము లేకపోయెనని తలంపరా?

సర్వీగారు:— అవును. ఆగోజులలో ఎన్నికలపుడు అసహాయార్థము ముందెను.

డాక్టరు పరంజిపై:— 1923లో మీ మతవిషయముననే ప్రత్యేకముగ నొకస్థానము నుండమాటవచ్చెను. బొంబాయి రాజధానిలో నితరమతముల మాట రాలేదు.

సాక్షి అవునని ప్రత్యుత్తరమిచ్చినటుల వినబడెను.

డాక్టరు పరంజిపై:— క్రిందటి యొన్నికలలో మీకు ఏడుసానములు ప్రత్యేకింపగా 11 వచ్చెను.

సర్వీగారు:— అవును.

డాక్టరు పరంజిపై:— స్థానముల ప్రత్యేకింపుటయే లేకున్నయెడల మీరే రాకుండెడివారు.

సర్వీగారు:— ఇతరులు గూడ రానివారే. బొంబాయిలో బ్రాహ్మణేతరులే కార్మిక పారిశ్రామిక కాశికు సంబంధించినవారై యుండిరి.

డాక్టరు పరంజిపై:— సర్వీగారికి బదులు బాప్టిస్టాగా రిని ప్రతినిధిగ తీసికొనుట తప్పా బాప్టిస్టాగారికి కార్మికవిషయము లెక్కువగ డెలియును గదా.

ఇట్లు డాక్టరు పరంజిపైగా రభిప్రాయబడుటకు కారణము బాప్టిస్టాగారికి తనకంటె యెక్కువ. వోట్లువచ్చుటయే నాయని సాక్షి యడిగెను.

అవునని డాక్టరు పరంజిపైగారు జెప్పగా, బాప్టిస్టాగా ' ఆయన మతమువారి నుండియే చాలవోట్లువచ్చెనని సాక్షి డెల్చెను.

డాక్టరు పరంజిపై:— బ్రాహ్మణుడు బ్రాహ్మణేతరుడని విభజించుటకు సకారణముగ మూలమేమైన గలదా?

సాక్షి:— అట్లున్నదిని నేననుకొనను.

డాక్టరు పరంజిపై:— అన్ని కాశికును మంత్రులే సంపూర్ణ బాగ్యత వహించు నెడల వారిపక్షమువారు యేర్పరుచుకొనగొని గూఢచారు లను అనుమానము లేకుండునా?

సర్వీగారు:— వారు ప్రభుత్వ పక్షమువారని తలంపబడుదురో లేదో నాకుడెలియకున్నది.

న్యాయకార్యనిర్వాహక శాఖావిభజనము

సాక్షి తనవిజ్ఞప్తిలో బ్రాహ్మణేతరులకు సంకుచిత రృప్తిలేదని చెప్పెను. దానిపై డాక్టరు పరంజిపైగా రిట్లుప్రశ్నించిరి. ప్ర:— బొంబాయి శాసనసభ న్యాయకార్యనిర్వాహక శాఖావిభజనవిషయము వచ్చినపుడు బ్రాహ్మణేతరులు బ్రాహ్మణులకెక్కువ ఉద్యోగములు వచ్చునను నుద్దేశముతో ప్రతిఘటించలేదా?

సాక్షి:— అవును. అదేవారముమీద పనిజరిగెను.

డాక్టరు పరంజిపై:— పోలీసుకాశికు ప్రభుత్వయత్నము జేయవలెనంటే. పోలీసుకాశికు సభికసంఖ్యాకులు బ్రాహ్మణేతరులుగారా, వారిపై ఉద్యోగము యూరోపియములు గాగా?

సాక్షి అట్లేయని యంగీకరించెను.

ఇంకను ప్రశ్నింపగా శాఖావిభజనమునందు ఆర్థికపోలీసుకాశికు ప్రభుత్వయత్నము జేయవలెననగా తన యుద్దేశము ఒక్కసభ్యుడును ముగ్గురుమంత్రులు నుండవలెననియే యని చెప్పెను.

డాక్టరు పరంజిపై యందువలన ప్రభుత్వపక్షమునకు గల ఆధికారము తగ్గిననియు దాని ప్రాముఖ్యము తగ్గిననియు జెప్పెను. శాసనసభ మొదటిరోజున ఆనధికార సభ్యులసభలో వారిపక్షములోని మంత్రుల నేలదీసికొనలేదని అడిగెను.

సర్వీగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు మంత్రులు ప్రభుత్వపు మునుష్యులను అనుమానముండెనని జెప్పెను.

మంత్రులు- కార్యదర్శులు

నర్ హెన్రీ మాస్ట్రీపు స్పీకరుగారికి ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు, అన్ని కాశికును కార్యదర్శులను గవర్నరు గారే 52 పెక్కును ప్రకారము నియోగింపవలెనని గలదనియు, వారలపై ప్రభుత్వసభ్యులకు విశ్వాసముండవలెననియు అందుచేతనే తాను కార్యదర్శిగ నుండెదనన్ను నియమింపరైరనియు (నవ్వు) ప్రభుత్వసభ్యుల విశ్వాసమును బొందుటయేగాక శాసనసభలో ఆనధికారసభ్యుల విశ్వాసమునకు పాత్రులు గావలయుననియు లేకున్న వారితీతములకు శాసనసభవారు తిరస్కరించెదననియు, యెట్లుయిన వారిని ప్రభుత్వయత్న ప్రజాయత్నకాశికు నియమించి ప్రభుత్వయత్నము యెట్లుపనిజేయు మన్నదియు జెల్లిసికొని ఆనధికారుల మనస్సులలో అనుమానములు తొలగింపవలెననియు దానితో ఆనధికారసభ్యుల ప్రాతిపక్ష్యము తగ్గిననియు సర్వీగారు జెప్పిరి. జిన్నాగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు యిప్పుడు మంత్రులు సహాయచతురుగమాత్ర ముండిననియు రాష్ట్రముయొక్క శాంతిరక్షణముల విషయములోదప్ప వారు కలసి ఆలోచించి పనిజేయవలెననియు, యానామన నాచరణలో డెట్టునెడల గవర్నరుగారు కాకాష్ట్రీట్యూవనర్ గవర్నరుగా నుండ నుండుననియు, తన సలహాను కమిటీవారంగీకరింపవలెననియు సర్వీగారుజెల్చిరి.

ద్యంధ్యప్రభుత్వ విధానము

జిన్నాగారు:— అప్పుడది ద్యంధ్యప్రభుత్వవిధాన ముందా?

సర్వీగారు:— అప్పుడును రెండుపక్షములుండును గాన ద్యంధ్యప్రభుత్వవిధానమే యగును. పోలీసుకాశికునను ఒక ప్రభుత్వసభ్యు డుండును. ఎల్లయినను అది కొన్నివార్డులుగల ద్యంధ్యప్రభుత్వ మగును.

జిన్నాగారు:— ఏకే ప్రస్తుతమున్న ద్యంధ్యప్రభుత్వ విధానము మీకు లృప్తికరముగ లేదనవచ్చునా?

సర్వీగారు:— బొంబాయిలోమాత్రము మేము ద్యంధ్య ప్రభుత్వ విధాన దుష్కార్యములను కష్టపడలేదు.

జిన్నాగారు:— ద్యంధ్యప్రభుత్వ విధానమువలని దుష్కార్య లితము లేవి?

సర్వీగారు:— ఏవనగా, గవర్నరుకును, మంత్రులకును, తీవ్రభేదాభిప్రాయము లుండునెడల మంత్రి రాజీనామా నిచ్చును. అప్పుడు మంత్రులు తమకార్యముల నెరవేర్చుకొనుటకు సంపూర్ణవకాశ ముండదు. వారికి కావలసినధనముగూడ నీయరు. ఈ దుష్కార్యము లుండుటవలన మరాష్ట్రములోని మంత్రులు కష్టపడిరేమా నాకు డెలియరు.

జిన్నాగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, బొంబాయిరాష్ట్రములో విద్యానంతు లైన వారందరును బ్రాహ్మణుడైనను, బ్రాహ్మణేతరుడైనను, మహమ్మదీయుడైనను, పార్సీ

యైనను నిమ్మజాతులక్షేమమునుగూర్చి శ్రద్ధదీసికొనుచుండి రనియు, వారలకు నిమ్మజాతుల విషయమై స్వార్థము వచ్చినపుడు దప్ప యెట్టి జ్యేషఠును లేదనియు సర్వీగారు చెప్పిరి. ఇంత హాకు జనసామాన్యమును ఉపేక్షతో జూచుచుండిరనియు, వారి కిష్టముల చెలుపుకొనుటకు సరియైన అవకాశ మీయలేదనియు, ప్రస్తుతిమైనను ప్రత్యేక స్థానముల నుండువలెనని గూడ సర్వీగారు జెల్చిరి. బొంబాయి రాజధానిలో మొత్తముమీద హిందువులకును మహమ్మదీయులకును వైరద్ధ్యము లేకుండెను. కాని వారు ఒకరితో నొకరికేమి యని మాత్రముండదు. ఏలయనగా హిందువు ఎంతైనను సరేయని లొంగియుండును. మహమ్మదీయు డెక్కువ యుండును. (నవ్వు)

బర్హాను మహారాజాగారికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు శాసనసభాకార్యదర్శులను నియమించునెడల వారు ప్రభుత్వసభ్యులలో మంత్రులతో వారిపక్షము ననుసరించుచుండవలె ననియు, అందువలన వారి హోదాకు భంగము గలుగవచ్చు ననియు మంచి ప్రభుత్వములో ప్రజాక్షేమము గోరునెడల ప్రభుత్వమునకును శాసనసభావిధానమునకును భేదముండ రాదనియు సర్వీగారు చెప్పిరి. సాక్షి ద్యంధ్యప్రభుత్వవిధానమునకు పూర్తిగ ప్రతిహేళముగ లేకుండెను. కాని పోలీసుకాశి మాత్రము ప్రభుత్వసభ్యుని చేతిలో నుండవలె నని చెప్పెను.

మహారాజాగారు:— ప్రభుత్వమువారు రా కాశికు చీపు సెక్రటరీడాక్టరానో మరియొకడాక్టరానో నడుపబాలరా?

సాక్షి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు పోలీసు కాశికు ఒక సభ్యు డుండుట మంచిదనియు, ఉండుటవలన ప్రయోజనముగలదనియు జెప్పెను. ఇంతటితో సర్వీగారి విచారణ ముగిసెను.

ఈవారపు కార్యక్రమము

సోమవారమునాడు (నేడు) స. జె. చింతామణిగారు ను మంగళవారమునాడు బొంబాయిశాసనసభ్యుడగు ప్రధాను గారను, బుధవారమునాడు పంజాబు మహమ్మదీయసంఘపక్ష మున మలికు చర్చితాలీగారును, గురువారమునాడు దక్కను సభపక్షమున బి. యస్. కామతుగారును విచారించబడుదురు. శుక్రవారమునాడు విచారణయ్యుండదు. శనివారమునాడు విచారణసంఘమువారు మొత్తముమీద చర్చజరిపెదరు.

అభ్రక పు పెట్టెలు ఆంధ్ర కౌశలము

మొకనై టు మెకాపాడిరుఫాక్ రీ. గూడూరు శ్రీయుత పోల కేశవయ్యనాయుడుగారు గూడూరులో యాఫ్టర్ నీ పెట్టి 10 ఏండ్లనుండి పనిచేయుచున్నారు. వీరు ప్రాంతికా అభ్రక పు పెట్టెలను చేయవారంభించిరి. వానిని నేడు మాకార్యాలయమునకు తెచ్చిచూపిరి. వానికిపైన అభ్రక పుకేత, చుట్టును యిత్రిపట్టాలు, లోపల పట్టుగుడ్డచేయబడి తాళములు కమానులు మున్నగునవి అమర్చబడినవి. చూచుటకు చాల అందముగానున్నవి. నూల్గుబాగులనబడు పెట్టెలకొస్తరుగానన్నవి. వీనిలో 9 అంగుళములు మొదలు 22 అంగుళముల వరకును పొడుగుగల పెట్టెలున్నవి 2) పొడవు 18 నెడల్పుగల పెట్టెలవీరు 22 రూపాయలు. 16 1/2 X 10 1/2 పెట్టెలవీరు 16-8 0. “మాఅన్నిరకముల అభ్రక పు పెట్టెలు ఆంధ్రమైనవి. ముద్దులుగుల్కుచుండెడివి. అన్నివిధముల మేలైనవి. అన్ని పెట్టెలకంటెను శ్రేష్ఠమైనవి. ఇప్పుడు వాడుకలోనున్న ఇనుపపెట్టెలు దొంగభయమును బాపవచ్చునేచాగాని అగ్నిప్రమాదము నాపకాలపు మాయభ్రక పు పెట్టెలు కాలాగ్నియందు వైచిను రూపు మారవు. ఒక ఇనుపపెట్టెకు తోడుగ మాయభ్రక పు పెట్టె యెంత ప్రయోజనకారియో యోచింపుడు. చంలేముతాపిన కొయ్యపెట్టెలు గొప్పవెలకు కొనుచున్నారేగాని అభ్రక పు పెట్టెలు యమూల్యగుణములు వానియందు నెనుమంతయైన కాన బడవు. మణియు, రంకులు రాచిన ఆట్టల తోను, లక్కులుపెడిపిన గుడ్డలతోను, మెరుపులుదిద్దిన రేకులతోను పన్నబడిన బూబక పు పెట్టెలవెరగాక మాయభ్రక పు పెట్టెలు శ్రేష్ఠమైన అభ్రక పుబ్దీలచే గట్టిగ జొడింపబడి ఇత్రిడి పట్టాలతో బిగింపబడినపై ఉత్తమమైన తాళములచే నమర్చబడి, లోపల కాలకుండ తీర్చబడిన పట్టుపుస్త్రములచే నలంకరింపబడి అగ్నిభయము దొంగభయము బాపగలవై అందమయిన పనితనముగలిగియున్నవి. అమూల్య భరణములు, పత్రములు, నోట్లు, మున్నగు నవి చోరాగ్నిభయము నుండి భద్రపరుచుకొనుట కింతకన్న వేరుధర్మముగ ఉపకరణము ఈ ప్రపంచమున లేదు. ఇక అలంకారమునకు సాటిలేదు.” అని వారు ప్రకటనపత్రమున ప్రాసిన విషయములు సరియనియే చెప్పవచ్చును. చలయావారు పై చిరునామాకు గూఢూరుకు వ్రాయవలెను.

వజ్రదలసహాయకసభ

తిరుత్తనీలో 13-వ ఆగస్టు 1924 తేది

సమావేశమగుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

తిరుత్తనీ యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీయుత బి. అక్కయ్య నాయుడుగారును కిరీంసురూం కార్యదర్శి యగు శ్రీయుత చార్లెస్ ఆర్. జి. కృష్ణగారును కరవత్తములు ముద్రించించి విరివిగా పంచిపెట్టి విజయవలస గలిన భారతదేశ స్థులనుగూర్చి ప్రజలకు బాగుగా తెలియించిరి. ఈనెల 11-వ తేదినుంచును 13 వ తేది యందును వరదల సహాయక సభలు జరుగునట్లు ప్రకటించబడెను. ప్రథమ దినమున కొన్ని యంతరాయములచే సభ మాడలేదుగాని, నిన్నను 13 వ తేది రోజు బుధవారము అనంతపురము సహాయకసభలు జరిగి ఫలవంతములైనవి.

ఆనాడె గ్రామోద్ధారక సంఘము నీయూర జరుగుటచే వాసభాసంతర మీవిషయమును గూర్చి ఆసభయందు తిరుత్తనీ సభ మేజిస్ట్రేట్ వారసు శ్రీయుత సి. డి. సుబ్రహ్మణ్యకాశ్యపిలు బి. పి. గారిలనను, సుబ్రహ్మణ్యకాశ్యపి గారు శ్రీ మోచే. జి. కృష్ణరావుగారిలనను నీ యూరిలోని బోర్డు మధ్యమ పాఠశాలలోపాఠ్యాయుడును బాలబోధాధ్యాయుడును నగు శ్రీమోచే. బి. రంగస్వామయ్యగారిలనను వాక్కితాత్య సోదరులకు గలిన హానిని గూర్చి కష్టములను సప్తములకు ఉపన్యాసములనుచును విని, సోదరులకు సోదరీమణులకు (మనదేశి యలగు వాక్కితాత్య సోదరులకు) చేతనైనంత సాయము చేయుట విధియని చుచి గ్రామోద్ధారక సంఘమునకు రెండు రూపాయలకు పట్టికను ప్రారంభించి 109 రూపాయలను వి. శివగ నివృత్తుల సంరక్షణము గావించిరి.

అటువెనుక వాటినియు సాయంత్ర మరగంటలకు "కింగ్ బార్ని ఫీ ప్రెసిడెంట్ రూమ్" ఆనందములో నొకసహాయక సభయు జరుపబడినది ఆసభకు మాయూరి యూనియన్ బోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీయుత బి. అక్కయ్య నాయుడుగారిని సభాధ్యక్షులుగా నిర్ణయించిరి. విద్యార్థులను పురమౌఖులు నగువా రొకరు లాసభకు విజయము చేసియుండిరి. "విజయ సహాయక సంఘము" అనుచేర కొందరసభ్యులతో నొకసంఘ మేర్పాటుగావించబడిన వెనుక, యూరి గుంపులను దిరిగి వజ్రదలబాధితుల సాయమునకును ధనమును, ఇతరసహాయములను సేపించుట కీ క్రిందివారిని నొక నిమిషంపుసభ్యులుగా నియమించిరి.

(1) కళెట్టి వెరాసాస్వామి కెట్టిగారు (2) బి. రంగస్వామయ్యగారు (3) యం. సి. కట్టనకెట్టిగారు.

తదుపరి చందాపట్టిని తయారుచేసి సభవారియెదుట నుంచగా నువారెవరును మహాశయము చందాపట్టికి యందు సంతకములు గావించి తమయాదార్థమును ప్రకటించిరి.

మొత్తము 69.8.0 రూపాయలు చందాపడెను. గ్రామోద్ధారక సంఘమువలన వచ్చు 109 రూపాయలు జేరక 179.8.0 ను యింకను నిమిషంకాగల ధనభాగ్యదీక్షులకు నమృతమగు సహాయకసంఘములకు బంపి సోదర ప్రజల కష్టముల నివారించ కొంతమట్టునైన తోడుపడగోయను నీయధికారమును సంఘసభ్యుల కీయబడినది. ఇట్లే ఆంధ్రమండలమగు నీ చిత్రావట్టియందు దంతలకు సహాయక సభలుజరిపి ధనము వస్తారలను సేపించి తన నన్నమలేక, కట్టబట్టులేక, నిలవనీడలేక, వేలకొలదిగ యల్లాగునుండు మన దాక్షిణాత్య సోదరుల క్రమమును కొంతవరకును నివారించువిధము నాలోచించి సాక్షుసభి మండల గౌరవమును ముఖ్యమగు ఆంధ్రప్రదేశ్ సీ సమయమున జూపుట విధియొప్పును.

మకర ధ్వజరసాయనం

దీనిని నేపించినచో మూత్రముతోకలసి పోయ్యడి కు క్లమును నిలుపుక. పలుచుచున్న పీర్మమును గట్టిపరచును. రతిలో అతి శ్రమచేసెప్పులననువులను మాన్పుచు. రక్తమును కుద్ధపరచి చేపాపుట్టి, పీర్మవృద్ధి, కాంతి, బలము, మిక్కిలి రతి, దార్ధ్యము, ఇంద్రియపుష్టి, మెదడునకు బలముకలుగును. నెలకు రూ. 3.7.0 తపాలాఖర్చులు ఉచితము. కేటారు ఉచితం.

పి. ఆర్. మెడికల్ హాల్
రామచంద్రపురం (గోదావరిలో)

(953) వెల్లింగ్టన్ సినిమా

16.8.24 శనివారమునుండి 22.8.24 శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6.15 ప్రదర్శనము 3 ఆటలు రాత్రి 9.30 శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3.15 మాడ గలదు. డిబుల్ సినిమాల్ ట్రాప్ డి బరిగాన్ ట్రయల్ కడవటి వారి ఎడిటోర్స్ ఆగ్నేయ సాహస కార్యములు నా వి పింగుదాగు మొవలగు వని గలవు ఇంటర్ నేషనల్ న్యూస్ గూడ చూడబడును. (6 భాగములు)

ఇంపీరియల్ సినిమా తిరువళ్ళికే-రి

16.8.24 తేది శనివారమునుండి 22.8.24 తేది శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6.15 ప్రదర్శనము 3 ఆటలు రాత్రి 9.30 శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3.15 మాడ గలదు. రెండు అద్భుతమైన ఆటలు ప్రదర్శించబడును. కాపైన్ కిడ్నల్ ఎడిటోర్స్ నాలగననాము.

2 కవిరత్న కాలిదాస

బిజ్ బిందు:— సీరైపోయిన వీర్యమును గట్టి పరచుటకు లోక ప్రసిద్ధి జేందనది. స్వప్నమందు గాని మూత్రముతోగాని వీర్యముస్థితిమగుచున్న యెడల తమిళం నిలిపివేయును. ముసలితనమున, నపుంసత్వమును తొలగించి యవ్వన మొసంగును. ఎంత బలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో వరములకు బలమునిచ్చి సంసార ముఖము అనభవింపజేసి సంతాన వంతులుగ జేయును. పుత్రరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మా॥ సీ॥ 1 కి రు 2-0-0 వి. పి. చార్జి నేరు ఆర్య వైద్యాశ్రమం, 38 బైరాగిమఠం, మద్రాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

ఈ అత్యుత్కృష్టములో జర్మనీ గారడి, యోగవృష్టి హస్తలాక్షణము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, యంత్రములు, అమితకావారి చీట్లకే భూతదైవము, తమామల విచిత్ర విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంకే గాక మనుష్యుని చూడముచేయటం, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, తీమతో సమాధియగుట శరీరము లేని తలకాయచేత మామిడించుట గూమినైన గజముయొక్కను గానిలో మనుష్యుని నిధానముగా లుట్టు మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన ఆత్మవృద్ధులకు గా మేజిక్ చేయాలని గాత్రంకి యిచ్చును అన్నాము. దీని నెల 4.0.0 లు (211) 48.6 పి. ఆర్. 4 వార్షికం వాయువు, బంగారు, రుబూరుకల.

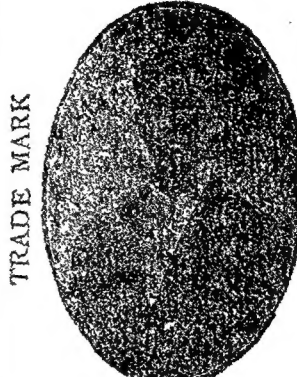
శ్రీహదాంద్ర బహుదేవురొంము

సంసిద్ధము మూలము రు. 5.00.0 లు
ఆంధ్ర శ్రీమద్రామాయణము
మొదటి భాగము
హలాస్యమహర్షియు. స్వాంధపురాణముతో బోధ భాగము. ఇందు మధుర మీశాక్షి సోమసుందరేశ్వర వీరలలు వేల్పుడియొకటి వివిధములగు వర్ణంపలుడి యున్నవి. వర్ణములు మూడునెల నెల 0-12-0 అర్జును. ఆంధ్రలోని పాఖ్యానము. ఇందు అతిథిధండానుచును అంతులు మొదలగు కథ లనేకము లున్నవి. మంచి లెండు నెల రూపు 1-8-0. వివిధి చారుకావల్లిభిక్షకము. సులక్షణ నాటకము నెల 0-12-0 అర్జును. పాండ్యభారతవాసము ప్రయము 0-12-0 లు. జనమంచి శేషాద్రికర్మ, గణపతిమండితుడు, హామూ, కడక.

గాంధీదైవజ్ఞుడు

ధర్మన్యాయమైన 5 ప్రశ్నలు వ్రాసిపంపిన, కవచవిష్ణు చూడకయే సరియైన భావిఫలితమును వ్రాసిపంపెదము. మీ కవరునుమాడ మీ శ్రే పంపివేసెదము. ప్రశ్న ప్రాయశ్చాలమును కవరుమీద వ్రాయవలెను. వాతకముయొక్క సకలుపంపిన సంఖ్యలను మానవాంగ వ్రాసిపంపుదుము. 5 ప్రశ్నలకు రు 1-0-0 నై ప్రతిప్రశ్నకు, 0.4-0 సం॥ ఫలమువ్రాయ, 2.0-0. విలాసము ఆంజనేయస్వామిజ్యోతిషాలయము తిరు త్తనీ-బత్తురు డిస్ట్రిక్టు

మి. వృన్దావతిరాజు లండు వీరరాజు, పెద్దాపురము పోస్టు.

విజ్ఞాపన
స్వదేశము
1918 సంవత్సరం నుంచి మేము మనదేశము నుండించుచున్న పట్టు తో మాఫ్యాట్రీ లోనే రచనలు, వేయటం, రం గలుజేయటం మున్నగు పనిలను వివిధరకముల

పత్తములపనులగులతో చిత్రవిచిత్రమైన జరిసాదా అందు లు కమ్ములతో పా తయారుచేయించి వర్తకులకు తెలియజేయు నిశ్చయించుచుంటిమి. ఈ కివాడలో జరిగిన సేక ఆఖిలభారత కాం గ్రెసుముద్రాక్షరమును మాబట్టులను ప్రదర్శించినటులను అనిదేశములోని పట్టుపత్తములు అన్నిటిలోను ఎక్కడనాబట్టమై నవిగా అందరకు తెలిసేనున్నవి. ప్రదర్శనమును గురించి వ్రాయుచు మాబట్టులనుండి పీయూ. కాంతిధోమ గారు అచ్చుత బలారు ప్రత్యక్షులందు ఇట్లుచాసిరి:

"... ఇతర కాంగ్రెసు సభ్యులు నాయన్న మరెవరిలో ప్రజలుమాడ అన్ని రకములబుద్ధులన్న ప్రదర్శించిరి. ఇంకనెవరింద నో కలరు. అందరిని ఇచ్చట నీకరువుచెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టు ప్తములు అనేకరకములు ప్రదర్శించబడినవి. పెద్దాపురం వర్తకు లు ముప్పనపోమరాజు పీర్ రాజుగారు పట్టుక త్రిమములును సో కతులను వర్తకులను కోటుగడ్డలను తెలగుగడ్డలను పేరటను మున్నగురకములు ప్రదర్శించిరి. తెలగుకూరు అన్నామువారు నాడ ప్రదర్శించిరి"

పట్టుపత్తములగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెవీయె క్క అడెన్నును రకములను విపులముగా వ్రాయుటలన బేరము స్వదేశము పరిశ్రమలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి చురదేశి నిభిర్భి పడచెదనగాక. చెన్న పురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టుము వందును మాబట్టుల దొరకును కొందగువర్తకులు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే బాణ్యము తక్కువఅయిన బట్టులవికయ చి మారకములని మో పుట్టుచున్నార గాన అందరియొక్క బాగ్రత్తకరకు మాప్రతి బట్టులగు పుండేమాటేడ మాకును ఇంగువ ప్రచురించితిమి.

వేపచెట్టుయొక్క మంచి గుణములు గలిగిన టాయిలెట్ అండు ఔషధసంబంధమైన

వస్తువులు
మరోమొట్టు:— కాశ్యాక ఇతర ఔషధసంబంధమైన గుబ్బు లన్నిటికంటెను శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయదు. మిక్కిలి మన్నితముగా వానివేర్పబడినది 3 బిల్లెగల చెట్టె 1 కి థర రు 0.12.0.
మరోమొట్టు:— శరీరపులతో నం తభావనము చేయుట అందరిని తెలిసివిషయము. బ్రహ్మతో మ ర్గోమొట్టు, వంతమాగ్నమును చేర్చి వం తిభాన న ను జే కి గోనుట చాలమంచిది. శరీరచెట్టుయొక్క మంచిగుణము లన్ని యు నిందులో గలవు.
బుడ్డి 1 0-6-0; చిన్న పాటము 1 కి 0-2-0.
మర్గో పాటాయలెట్ పిండి ముఖమునకు, చర్మమునకు శేషమునకు రుగిసిడి.
ధర్మా 1 కి రు 0-10-0; ప్యాకెట్టు 1 కి 0-8-0.
హిందూశిక్షణనందు హిందూదేశపు పరిశ్రమము, ధనము చే తయారుచేయబడినది.
SRI KRISHNA BROTHER, 343 Thambu Chetty Street, MADRAS.
Mr. V. V. KRISHNA IYER Palghat

ప్రజావరద సహాయసంఘము
చెన్నపురి

కాలికట్టు ఉపసంఘమువారి నివేదికము

మలప్పురం

మొదట మేము మలప్పురమునకు వెళ్లితిమి. కాలికట్టునుండి 3 లేదని బయలుదేరితిమి. మాకు దారిపొడుగునకు కూలిపోయిన యిండ్లను నాశనమైన పొలములను కనబడినవి. పొలములలో మన్ను నిలిచి రెండవపంటకుడ పని రాకుండనున్నవి.

నీరీప్రదేశములలో 15 ఆడుగులువచ్చినట్లుగా గుర్తులకన బడుచున్నవి. మలప్పురమును మాచినంతనే చాలవిచారమైనది. అరవైలపొడుగుననున్న పీఠికీర్తి ప్రక్కలనున్న యిండ్లన్నియు కూలిమంటిబిడ్డలైనవి. గ్రామనివాసుల కిప్పుడు ఆహారము లేదు. నిలువనీడలేదు. గోడలమీద యేర్పడిన గర్భులను బట్టి 15, 20 అడుగులయెత్తువచ్చినట్లు యుచున్నది. మొదట 3, 4 అడుగుల నీరు నచ్చిన పుడు నీరు వెంటనే తగ్గిపోవుననేయు ద్దేశములో గ్రామస్థులు వారిసామానులు మొదలగు వానిని వదలివేసి ప్రక్కనున్న కొండలలోనికిపోయి దాగుకొనిరి. కావున వారికిప్పుడు ఒక్కవస్తువుగూడ మిగిలియుండలేదు. బియ్యము దొరకుటలేదు. ఉద్యోగస్థులు అమ్ముచున్నారు. మేముగూడ ఒకబియ్యపుడిపోను పెట్టవలెనని చూచుచున్నాము.

పెరింతలమన్న

తరువాత వల్లవనాడు తాలూకాకు ప్రధానపట్టణమైన పెరింతలమన్నకు పోయితిమి. దారిలో కుట్టింగాడి అనుచిన్న పట్టణమున్నది. దీనిదుట్టుపట్ల నున్న గ్రామములతో సహాయ పట్టణము నాశనమైనది. కన్నీంట బొత్తుగాపోయినది. రోడ్డు రెండుప్రక్కలను రెండుమైళ్లవరకు ఏమియులేదు. ఇచ్చట కూడ ఒకబియ్యపు డిపోను పెట్టి అవసరమైనచోట్ల బియ్యము సుచితముగా నిచ్చుటకు ఏర్పాట్లు గావింపవలెనని నూచించుచున్నాము.

పెరింతలమన్నకు పోగానే అచ్చట కొన్ని గ్రామములలో సహాయము చేయుచున్న ఆద్యుతమిసనుకరుణాకరమిసనుకరుగ్ధ కనబడిరి. కష్టమని ఎంచుకొనక సహాయము జేయుచున్న ఇచ్చటి తహసీల్దారు మాకు స్నేహితుడైనాడు. మిసనుకరుగ్ధ కొన్ని చోట్ల సహాయము మిక్కిలి యవసరమని చెప్పిరి. ఇవి ఎర్నాకులం, పిలంతోలు, విలయూరు, కరీంపూజా, తెరుచెగప్పరం, మేలట్టూరులు. మేము వెంటనే పిలంతోలుకు బయలుదేరితిమి. దారిలో ఎర్నాకుల మున్నది. ఇచ్చట నూరు ఇండ్లకు పైగా పోయినవి. ఇచ్చట జన్మియొకడు రెండుదినములు గంజిపోసెను గాని తిరిగి సహాయ మెద్దియు జరుగలేదు.

పిలంతోలు

లో తుదాద్వాధానీడితులగు జనులు బియ్యము కావలెనని గోలచేయుచు మమ్మును చుట్టుకొనిరి. త్వరలోనే బియ్యమును పంపుదుమని చెప్పివారిని శాంతపరచితిమి. విలయూరులో సబరిజి స్త్రీయ ముసాగారుదినమునకొక సారిగంజిపోయించుచున్నారు. ఆగంజిని త్రాగుటకై జనులు జాతిమతభేదములను పాటించక వేయిమందికి పైగా ప్రోగగుచున్నారని చెప్పిన వివర్తు ఎంత దారుణముగానన్నదో యూహింపనగును. వారు త్రాగుచున్నప్పుడు వారుపడు ఆకురతను చూచిన గుండెలు కరిగిపోవును. రేపు గంజిపోయియుటకు డబ్బులేదని ముసాగారు మాతో చెప్పిరి. అప్పటికి 25 రూపాయలను మాత్రమిచ్చి అచ్చట బియ్యమును పంచి పెట్టుటకు మార్చెట్టలను మేము చేసికొనవలెనని నిశ్చయించుకొంటిమి.

తరువాత తిరుచెగప్పరము వైపు మరలితిమి. అచ్చట రోడ్డు మోటారుపోవుటకు పిలులేకయుండెను. వడచిపోవమన్న ప్రార్థనపోయెను.

కావున పట్టంబీకి దిరిగి వచ్చితిమి. అచ్చట కుస్తీరామమిసను గారును సబుమేజిస్ట్రీటును ఆర్యసమాజసహాయదారులు కొంత మందియు కనబడిరి. ఎటు తిరిగిన జనులు బాధపడుచుండుటయే కనబడుచున్నది. సహాయము చేయుటకు చాలినంతడబ్బు లేదు. ఆర్యసమాజమువారు దక్షిణవల్లవనాడులో అసగా పిల్లంతోలు నుండి దక్షిణమున పోన్నానీ తాలూకావరకు సహాయముచేయుచున్న పండితుడు జాతిమతభేదములను పాటించక సహాయముం దరికిని చేయుటకునున్నదని చెప్పటచే ఆప్రాంతము నాయనకే వదలి వేసితిమి.

ఈడెవల్లిలోను పొన్నానీ తాలూకాలోని చుట్టు ప్రక్క గ్రామములలోను బాధ మిక్కిలముగా నున్నదని మాకు

పట్టంబిలో తెలిసినది. అచ్చటికి యిచ్చటికి పరుగెత్తుటవలన లాభము లేదనియు, ఇప్పుడు మేము చూచిన ప్రదేశములలో సహాయముజేయుట కెద్దియైన మార్గముల నాలోచింపవలయుననియు తలంచి మేము పెరింతలమన్నకు పోవలెనని నిశ్చయించితిమి. అర్ధరాత్రికి అచ్చటికి పోతిమి. 9 వలేదీయుదయమున సి. వి. వెంకటరమణ అయ్యరుగారిని కలసికొంటిమి. వారివలన మాకు చాలసహాయము జరిగెను. అచ్చటికి కరీంపూజా, మేరటూరు, ఎలంతులం, ఈమూడుస్థానములలో సహాయపుపనులను స్థాపింపవలెనని నిశ్చయించితిమి. ఇచ్చట బియ్యము సంపాదించుట చాలకష్టము. కాని తహిసీల్దారెట్లా మాకు 24 బియ్యపుసంచులను సంపాదించిపెట్టెను. వీటిలో 16 బస్తాలు కొల 4 1/2 అణాలచొప్పున అమ్ముబడుటకు కరీంపూజాకు పంపబడినవి. అసగా అసలు రీదుకు బస్తాకు 2 రూపాయలు తక్కువ. చునీలాలుగారి కీపని ఒప్పగింపబడినది. మిగిలిన 8 బస్తాలును ఒక అరబస్తా ఉప్పును మేలటూరులో పంచిపెట్టుటకు పంపబడినది. ఇచ్చటిచని మహమ్మదు షాఫీగారికి ఒప్పజెప్పబడినది.

మేలటూరు

తరువాత మేలటూరుకు పోతిమి. ఇది వల్లవనాడు తాలూకాకు యాశాన్యముననున్న మోష్టాస్థానము. ఇచ్చటి మోష్టాదినములలో నూటికి 60 మంది మగవారు నాశనము చేయబడిరి. మగదీక్కులేని సంసారము తెన్నియొనున్నవి. ఇదంతయుగాక నిమ్మజాతుల వారెంతమందియో బాధపడుచున్నారు. వీరికి అవసరముగా సాయము చేయవలసియున్నది. ఇచ్చటి జనులు సగ్గు బియ్యపు చెట్టు గుజ్జను అడవి కాయలను తినుచుండగా స్వయముగా చూచితిమి. ఆకలిబాధయు దరిద్రమును వారిముఖమున తాండవమాడుచున్నవి. ప్రజల బాధలను వినలేకపోవుచున్నాము. అనేకచోట్లలో జనులు "మాకు బియ్యము కావలెను. పనికావలెను," అని గోలచేయుచున్నారు. ఉచితముగా కొరవారు చాలకొద్దిమంది కలరు. అయినను, వారి కెచ్చటనో పనిదొరకువరకు కొన్నిచోట్లలో ఉచితముగాను, కొన్నిచోట్లలో తగ్గు ధరలకును బియ్యము నీయవలసి యుండును.

ఖిలాఫతు సహాయ సంఘమువారు ఎర్నాడు తాలూకాలో యాశాన్యభాగమున పనిచేయుచున్నారుగాన మే మచ్చటికి పోలేదు.

ప్రజలు మిక్కిలి బాధపడుచున్నట్టియు సహాయము మిక్కిలి అవసరమైనట్టియు ఎర్నాడు తాలూకాలోని యితరభాగములకును పొన్నానీ తాలూకాకును మేము కొద్దికాములలో పోవటచియున్నాము.

మేము చూచినచోట్లలో కలిగిననష్టమును బాధనుబట్టియు, తక్కినచోట్లనుండి వచ్చుచున్న నివేదికలనుబట్టియు బాధితులయిన ప్రజలను రక్షించుటకు లేకలేనిధనముకావలసి యున్నది. నివేదికలు వివరముగా తరువాత పంపబడును. ఇంకను డబ్బుకొరకు వేచియున్నాము.

కాలికట్టు } మహాదేవలూల్,
11.8.24 } కె. మాధవకౌన్యారు,
 } కె. ఉప్పి.

* * *
గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు

ఆగష్టు 15 :—ప్రధానమంత్రి గౌ. పానుగల్లురాజాగారు వరదప్రదేశములనుచూచి నేడు చెన్నపురివచ్చి ఒక పత్రికా ప్రతినిధితో వరదలు విశేషనష్టముకలుగజేసినట్లు తమకు గట్టిగా నాటివని చెప్పిరి. ఈయన మొట్టమొదట మలబారు వెళ్లి చెరువులచేరి, పోరనూరు, కాలికట్టు మొదలగు ప్రదేశములలో వరదలచేసిన నష్టమును వివరములుగా తెలిసికొనిరి. రాక పోకల సదుపాయములు వెంటనే సరిచేయబడవలెనని వీరు తలచుచున్నారు. భూకంపములే సరాసరి రాకపోకల కష్టంతరము కలిగినది. ఇండ్లులేనివారు నిజముగా బాధల ననుభవించుచున్నారు. అనేకచోట్ల పొలములు పాడై పంటలు నాశనమైనట్లు వీరికి కనబడెను. చెన్నపురికి తిరిగినప్పుడు గొలి మంత్రిగారు యారోడ్డువద్ద ఆగి కులితలైగుండా మోటారులో తిరుచునాపల్లి వెళ్లిరి. తిరుచునాపల్లి క్రింగములో వరదలువచ్చినచోట్లకు చూచి రోడ్లమీదయేర్పడినగండ్లనుగూడ వీరుతనిఖిచేసిరి. కాలరాను నిరోధించుటకు ప్రయత్నములుచేయుచున్న స్థానములను చూచెను. తరువాత నీటిపనులను తనిఖిచేసి నాటిని సరిచేయుబలవననే కాలరా న్యాధి తగ్గినదని కనుకొనిరి. (అ. వె.)

వరదసహాయనిధి-స్త్రీసభ:— శనివారమునాడు స్త్రీసభ పెనేటుహేలునందు జయప్రదముగా జరిగినది. సదాశివయ్యరుగారిపెండ్లాము అధ్యక్షతనహించినది. ప్రవాహములచే యిండ్లనుండి బయటకుకొట్టబడినవారిస్థితి మీరే యూహించుకొనుదని పండిత కృష్ణవేణుమాస్త్ గారు చెప్పినది. ఆస్పృశ్యులకు తగినసహాయము చేయవలసినది. వారు అందరికన్న ఎక్కువ కష్టముల ననుభవించుచున్నారు. ఇక్కడ స్థలము లేనిచో ఫీజీదీవులకో, ఏమలయాద్యీపములకో వారు పోయి యనుబాధల ననుభవించవలసియుండురు గాన సహాయము చేయుదని బాలాంబాల్ గారు చెప్పినది. తరువాత గౌరీఅమ్మగారు ఆంగ్లమునహృదయసంగలనకరమగుచుపన్యాసమొసగిరి. తనబంధువులు వరదలచే కష్టపడువారిస్థితితనకు చెప్పిరనిచెప్పి కొన్ని ఉదాహరణముల తెల్పెను. ఒకరోజుప్రాధున మలబారునందు 4 పార్శ్వరీలు నాశనమైనవి. ఒకఫార్వరీలో 500 మందిపనిచేయుదురు. ఆనాలుగుఫార్వరీలలో మొత్తం 2000 మంది పనిచేయుదురు. వారిస్థితి నాలోచింపుడు. 17 ఆదుగులు నదిసాంగినపుడు కొట్టుకొనిపోయిన భాగ్యనంతులయిండ్లయొక్కజేతు కలప యెంతఖరీదో ఊహించుకొనుడు. ఒకరోజున హిందూ ఆంగ్ల అధికారులు ఒక బోటులో కప్పించుకొని పోవవచ్చింది 89 మైళ్లు కొట్టుకొనిపోయిరి. తుదకొకమామిడిచెట్టుపై బోటును నిలుపగగ్గిరి. ఈ ప్రవాహముచే బయలుపడినపాములు చేసినహాని, పొట్టికొరకై జరుగదోపిదులు, బ్రతుకులో రోసినవారినిట్టూర్చులు ఆలోచించి స్త్రీలు యిప్పుడు ఆబాధితులకు చేయవలసిన సహాయము చేసి స్త్రీసభారవము నిలువబెట్టుకొనుదని ప్రార్థించెను.

తరువాత మరొందరు తెలుగుఅరవములం దుపన్యసించిరి. కజిస్సుసతి గారు విరాళముల ప్రోసచేయుట మొదలిడిరి. ఈక్రింది విరాళములు సమకూరెను.

టి. వి. శేషగిరిఅయ్యరుగారిభార్య	రూ 100
వెంకట గుబ్బారావుగారిభార్య	100
హిందూస్త్రీసంఘము	100
గణపతిరాయగారిభార్య	25
రాధాకృష్ణయ్యగారి భార్య	25
యస్. వి. రామస్వామిమొదలియాగారి భార్య	25
మాకడగల్గారి కూతరు	25
వనజాక్షిగారు	25
వెంకటస్వామినాయుడుగారి భార్య	20
హిందూ స్త్రీసంఘము ఆలంమార్తాఖ	20
కోమన్ గారి భార్య	25
పిట్టరుగారిభార్య	15
వెంకట్రామకెట్టిగారిభార్య	10
రంగనాథకెట్టిగారి భార్య	5

మొత్తం రూ 520

తగువిధముల నింకాసహాయము చేయుదునని చాలామంది వాగ్దానముచేసిరి. అగ్ర్యక్షురాండ్రకు వంచనములతో సభముగిసెను.

బందిపోటు దొంగలను పట్టుకొనుట

ఇదివరకు గుజరాతురాష్ట్రమున బందిపోటు దొంగలుగ నుండిన బాబర్ దేవా, మీర్ఖానులను పట్టుకొనిన బరోడా పోలీసుకమిషనరు రావుచూడ్గర్ ఘట్టేగారు కతేవాడునందున్న బందిపోటుదొంగలను కొందరను పట్టుకొనిరి. సుమారు 2 నెలలక్రిందట ఆయనకతేవాడుమధ్యప్రదేశమునకుజని 11 పోలీసు మురాలను దేశదేశలకు పంపెను. ప్రారంభముననే రాబిల్ ఘట్టేగారి సలహా ననుసరించి భావనగరము పోలీసు నూపరింటెండెంటుగారు 5 గురు దొంగలను చంపి ఇగవురను పట్టుకొనెను. ఘట్టేగారే స్వయముగా 5 గురు దొంగలను పట్టుకొనిరి. రా. బ. ఘట్టేతాలూకు మరియొక పోలీసుదళము సరిహద్దులలో సరియారాముతా వాండ్రతో నిలపడి 2 గంటలకాలము తుపాకుల నుపయోగించి పోరాడి సరియారామును మరియిరువురను చంపివైచెను. అంతట రా. బ. ఘట్టేగారు స్వయముగా కతేవాడులోని దొంగలలో పట్టునడకుండ మిగిలినట్టియు 10 బందిపోట్లు గావించి కతేవాడునకు కంటకుడుగ నుండిన ఖోదారాదాదియాను పట్టుకొననేగిరి. రా. బ. ఘట్టేగారతలితో నర్తరాత్రునునదలపడి మరియొక పోలీసు ఇన్స్పెక్టర్ సహాయముతో నతనిని చంపిరి. పిమ్మట మరియిరువురు దొంగలను ఆయుధములతోకూడ పట్టుకొనిరి. అంతట 3 గురుదొంగలు తమంతటతామే-రా. బ. ఘట్టేగారికి లోబడిరి. దొంగల మురాలనాయకు లందరను పరాజితు లగుటచే కతేవాడు రాష్ట్రమునందలి గ్రామములలో శాంతి ప్రబలుచున్నది.

అఖిలభారత స్వరాజ్యపక్షము

కలకత్తాలో మహాసభ

ఈనెల 16వ తేదీ మధ్యాహ్నము దేశబంధు దాసుగారి అధ్యక్షత క్రింద కలకత్తాలో నిసభ జరిగినది. సభకు వెయ్యిమంది వచ్చిరి. హెచ్చుమంది వంగరాష్ట్రమువారే. ఇతరరాష్ట్రములనుండి కొద్ది మంది నాయకులుమాత్రమే వచ్చిరి. పంజాబు మదరాసు రాష్ట్రములనుండి యెవ్వరును 16 వ తేదీని రాలేదు. 17 వ తేదీని చెన్నపురినుండి ముగ్గురునాయకులు వచ్చిరి. పంజీత మోతీలాలు నెహ్రూ, ఎం.ఆర్. జయకరు, వి. జె. పటేలు, రాఘవేంద్రరావు, షాక్తరు మూంజీ, అనఘాలీషెర్వానీ, గార్లు మున్నగువారి ఇతరరాష్ట్రములనుండి వచ్చిరి. శ్రీమతి సరోజినీదేవి, మాలానా హజరతు మోహని గార్లుగూడ 17 వ తేదీ వచ్చిరి.

దాసుగారి ప్రారంభోపన్యాసము

కలకత్తానగరమున 16 వ తేదీ మధ్యాహ్నము స్వరాజ్య పక్షమువారి మహాసభను ప్రారంభించుచు సభ్యులగు దేశ బంధు చిత్తరంజనదాసుగారు స్వరాజ్యపక్షమువారి విధాన మునుగూర్చి ముచ్చటించిరి.

“స్వరాజ్యమును గడించుటయే మాపక్షమువారి ఆశ యమని నేను నేడుక్రొత్తగా తెలుపు లునవసరముగాని దీనిని గూర్చి చాలాప్రశ్నలు బయలుదేరివి. “మీరు కొందఱు స్వరా జ్యమెట్టిది. దానివివరములను తెలుపుడని? పలువురు ప్రశ్నింప సాగిరి. మరికొందరు స్వరాజ్యశబ్దమును నిర్వచించుటలో ఏసి ధ్ధాంతము లీసంబంధమునకు మూలాధారములో వానిని పూర్తి గా మరచిపోయిరి.” ఇదివర కితరదేశములలోనున్న ప్రభుత్వపద్ధ తు లెవ్వియును పనికిరావు. మేము మాకనుకూలమునపద్ధతి నేర్పరచెదము” అనునదియే మూలసిద్ధాంతము. (వినుడువినుడు) ఈవిషయమును నేను పలుసారులు తెలిపియుంటిని నేడు మర ల తెలుపుచున్నాను గాన మనముకొందఱు స్వరాజ్యమును యితర ప్రభుత్వవిధానములతో పోల్చుకొడు. ప్రభుత్వవిధా నము లెన్నియోపుట్టివని. ఎన్నియో గిట్టివని. నేడు యేర్పడిన విధానము మున్నాచే రూపుమాపినది. మూడవనా డింకొకటి వెలసినది. “ప్రజల చిత్తవృత్తిని దీక్షిత్తిని అనుసరించి ప్రభుత్వ విధానమును ఏర్పరచుటకు మాకు హక్కుగలదు. విదేశీయులగు పాలకు లీహక్కును గౌరవింపవలెను” అని దేశీయులందరును స్పష్టముగా ప్రకటింపవలెను. “స్వరాజ్యము (బ్రిటిషు సామ్రా జ్యాంతరంగతమా?” బహిర్గతమా అని కొందరడిగిరి. నేను స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యము లను కోరెదను. నాకనుకూలమున ప్రభు త్వవిధానము నేర్పరచుకొనుటకు హక్కునుకోరెదను. సామ్రా జ్యముతో సంబంధముంచుకొనుట కది అభ్యంతరకరముకానిచో సామ్రాజ్యముతో సంబంధమునుంచుకొనుటకు నాకెట్టి ఆక్షేపణ యునులేదు. అది అభ్యంతరకరముగా తోచినచో నాకు సా మ్రాజ్యముకంటె స్వాతంత్ర్యమే ప్రయత్నముగానకాలగర్భము న నిమిదియన్నదాని నిపుడేమాడవలెనని ఆందోళనపడవలదు. ప్రభుత్వపద్ధతులతోడనే తృప్తినింది పనిచేయుడు. మనకు పరి పాలనాధికారముండవలెనను సిద్ధాంతమును మరువకుండ సంరం భమును సాగింపుడు. మన కేప్రభుత్వముపరిపడునో ఏదిపరిపడ డో మనమే నిర్ణయింపవలెనని యితరులునిర్ణయింపకూడదు.

స్వరాజ్యము నెట్లు బడయగలుగుదుము?

ఈ విషయమునుగూర్చి పెక్కుసారులు నాఅభిప్రాయ ములను నేను తెలిపియుంటిని. అసహాయోద్యమ మిట్టిదని నేను నిరూపించితిని గాని నానిరూపణము సరిగాదనిరి. మాటలనుగూర్చి పోరాటములుకూడవు. అసహాయోద్యమమున కితరులెట్టియ ర్థముచెప్పెదరో నాకుతెలియదు. నాకుతోచిన అభిప్రాయము ప్రకారము నేనుపనిచేసెదను. ఈ దొరతనముతో పోరునలిపి స్వరాజ్యమును బడయుట కన్ని తావులలోను అసహాయోద్యమ మునవలంబించుట యొక్కటియేమార్గము. నిరంకుశ, పరిపాలన మును నిరోధింపగల శక్తిని ప్రజలలో కలిగింపవలెను. అట్లు కలిగించిన నే గాని నిరంకుశవిధాన ముగతింపదు. అది అక్రమ మునుగాదు. కృత్రిమమును కాదు. అది ఉత్సాహమునకు సహ జముగు ఫలితము. మనము యితరులపై నాధారపడకూడదు. ని రంకుశసంస్థలను నిర్మూలింపవలెను. నిరోధకశక్తి మనకు కలి గినపిమ్మట మనము దొరతనమునకు తెలుపవలెను.

“ఇదియే నాసంకల్పము, ఇదియే నాహక్కు, స్వపరి పాలనాధికార మదియే మాదేశీయుల కీశక్తి కనుగూర్చుమైన ప్రభుత్వము నేర్పరచుటకు నాకు హక్కుకలదు. ఆహక్కును

ప్రజలు నేనుగర్హించినను కేపుగుర్హించినను ఆహక్కు వారిదే గాన మీరాహక్కు నంగీకరించువరకును మేమిసంఘర్షణమును సాగించుమనె యుండుము” అని మనము ప్రభుత్వమున కెరి గింపవలెను. ఆహక్కు మనకు సహజముగా నున్నది. మనకు దానినెవ్వరు నియ్యనక్కరలేదుగాన ఆహక్కును బలవంతముగ లాగుకొనవలెనేగాని అర్హింపకూడదు. ఆశక్తి మనకు కలదని మనము గ్రహించిననేగాని మన కదివశపడదు.

“ఇది మాకుగలహక్కు. దీనిని మీ రంగీకరించువరకును మీ కెట్టిసహాయమును చేయవలెము. క్రమక్రమముగ మీకు దేశీయులవలన నెట్టిసహాయమును లభింపకుండ చేసెదము. ఆ రీతిగా యీప్రభుత్వపద్ధతిని సాగకుండ చేసెదము. మీ ప్రభు త్వము సాగకుండపోవునని గాదు. ప్రజలకు లాభకరముగా నట్టి యీప్రత్యేకపద్ధతిని మాత్రము సాగకుండ చేసెదము” అని మనము దొరతనమువారి కెరిగింపవలెను. ఇది రెండును ప్రధా న విశాలసిద్ధాంతములు. మనవిధానమున కివియే మూలాధారము గా నుండవలెను.

మీపద్ధతిఏమి?

అసహాయోద్యమమా? ఎ ధా ను మా ల స హ య మా? ఎ ధా ను మా అసహాయమా? అని కొందరడుగసాగిరి. నావి ధానమునం దెట్టిసంశయమునకెడములేకుండునట్లు స్పష్టపరచ గోరెదను. ప్రజలలాభములకు ప్రతిహేతులగునట్టి ఏప్రభుత్వవి ధానమునైన రూపుమాపుటకు నేను వెనదీయను. “మాహక్కుల ను మీరు అంగీకరింపకపోయినచో మేము ప్రభుత్వవిధానము ను రూపుమాపెదము. అట్లు యీప్రభుత్వవిధానమును రూపు మాపకున్నచో మాస్వరాజ్య విధానము నేర్పరచ వనకాకములేదు” అని మనము దొరతనమునకు స్పష్టముగా తెలియజేయవలె ను. అట్లురూపుమాపుట సరదాచేతకాదు. అడ్డముగానున్నదాని ని తీసివేసినగాని క్రొత్తదానిని నిర్మింపవలసిలేదు. ఈ రెండు సిద్ధాంతములను ఆమోదించినచో వీనిని ప్రస్తుతపరిస్థితులలో నాచరణకు లేవలెను. ఆపరిస్థితిలెట్టివి?

శాసనసభలు

అన్ని రాష్ట్రములలోను రాష్ట్రీయశాసనసభ లున్నవి. భారతశాసనసభయున్నది. ఈ సిద్ధాంతమును మధ్యరాష్ట్రము ల శాసనసభలో బాగుగా నాచరణకు తెచ్చితిమి. అచట పూ ర్తిగా కార్యనిర్వహణ మాగిపోయినది. వంగరాష్ట్రమునగూడ చాలవర కాచరణకు లేకలిగితిమి. అచటగూడ కార్యనిరోధము కలుగగలదు. భారత శాసనసభలోగూడ చట్టముప్రకారము ఓలగనంతవరకు కార్యనిరోధమును కలిగింపగలిగితిమి. చట్టము ను తలపెట్టగనే మరల చాలప్రశ్నలు బయలుదేరినవి. మీ ఆం దోళనము చట్టనిరుద్ధము కాదా? అని కొందరడి గి రి. ఇ చ్చు ట మ ర ల వా క్య కా తి న్య మే కలుగుచున్నది. సంస్కరణముల చట్టమువలన మనకు లభిం పని హక్కునే మీరు చట్టనియమము (కనిస్టిట్యూషను) అను నెడల శాసనసభలో మేము జరుపుచున్న పని నియమాను గుణ్యమేయగును గాని సంస్కరణచట్టమును మనము ఒప్పు కొనలేదను విషయ మిందువలన తద్దుకానేరదు. ఆరీతిగా చూచినచో మాపని నియమానుగుణ్యముకాదు. చట్టము ప్రకా రము చూచినచో నియమాను గుణ్యమేయగును. “శాసనసభలో కార్యనిరోధమే కలుగననుండుము. వంగరాష్ట్ర శాసన సభలో మంత్రులతీతముల చట్టము త్రోసివేయవలెననుకొనుడు అచ్చడు కర్తవ్యమేమి?” అని కొందరడిగిరి. దొరతనమువా రేమిచేసెదరో తెలిసిననేగాని దీనికి ప్రత్యుత్తరమియ్య సప కాశములేదు. దొరతనమువారు వేయునట్టి ఎత్తును ఒట్టియే మాపెట్టుకూడ నేర్పడుచుండును. “మీకు స్థిరవిధానములేదు” అను ఆక్షేపణ అప్పుడు కలుగవచ్చును. మాకు స్థిరవిధానము కలదనియే నేను చెప్పెదను. మేము మాసిద్ధాంతములను సమ

యానుగుణ్యముగా నాచరణలో పెట్టితిమి. దొరతనమును లోబరుచుకొన గలుగువరకును మరలమరల మేముచేయవలసిన డిదియే. “మీరు కృతార్థులైనచో కలుగులాభమేమి? ప్రజా యుక్తిశాఖలను దొరతనమువారు మరల వశపరచుచుండుదు” అని కొందరనిరి. ఇ చ్చు డు స ం స్క ర ణ ల వి చార ణ స ం ఘ ము వా రి ఎ డుట సాక్ష్యమిచ్చుచున్నవారు తెలిపెడు విషయములను చదువుడు. ఇచ్చుడున్న మంత్రులద్వారాను పేరునకు మాత్రమేగదా మంత్రులు గానున్నారు. అట్టిమంత్రులు పోయినమాత్ర మేమిసంప్రముకలు గును. ప్రజాయుక్తిశాఖలను మరల దొరతనమువారు వశపరచు కొనినచో మీకేమైన విచారము కలుగునేమోగాని నాకుమాత్ర ముసంతోషమే కలుగును. నాసంకల్పము పూర్తిగానెరవేరిన దనియే నేను చెప్పగలుగుచును. నిరంకుశుల మోముముగును నేను తీసివేయగలిగినవాడనగుదును. మంత్రులనెట్లుపెట్టు కొని వారిపుడు చేయుచున్న పనులను మంత్రులఅడ్డులేకుండ వార పుడు చేయగలుగుదురు. వారినిజస్వరూప ముచ్చును వెల్లడికాగ లదు. కాన నట్టిభాగ్యమే మనకుకలుగనున్నచో మీరందలకు దిగులులేండుడు. హతాశులుకావలదు. నేడుమీరు మంత్రులను తొలగించినచో కేపుస్వరాజ్యమును సరిగా నేర్పరచుకొనిన వారే అగుదురు. ఈజుల్లో ప్రజలకు పరిపాలనాధికార మిచ్చు టకుముందు నైతికప్రభుత్వమే అమలులో నుండె.

ప్రజలలో కట్టుబాటు

దేశమున ప్రజలలో కట్టుబాటు కలిగిననేగాని శాసన సభలలో విజయము కలుగదుగాన ప్రజలలో కట్టుబాటును కలుగజేయవలెను. దేశీయులకు నిజముగమేలు కలుగవలెననిన నిర్మాణవిధానమును నెరవేర్చుటయే ముఖ్యకర్తవ్యము. అసహాయోద్యమ ము ప్రారంభమయిన సంవత్సర మునందుకంటె యిప్పుడే అందు లకు అధికావకాశ మేర్పడినది కేత్రువులదీక్ష ఎట్టిదియో వారితో పోరుట తుత్తము సాధనమేదియో యిప్పుడే మనము బాగుగా గ్రహింపగలిగి తిమి. నిర్మాణవిధానమును దేశమునందును శాసనసభలలోను గూడ నత్తికేవలముగా నెరవేర్చ దగిన పద్ధతినే మన మును రింపవలెను. నేను పైని వివరించిన రెండుసిద్ధాంతములపైనే ఆధారపడి రెండేడ్లక్రితము ఆలహాబాదులో స్వరాజ్యపక్ష మేర్పరచబడెను. అప్పటినుండియు ఆసిద్ధాంతములను మరువ కుండనే శాసనసభలలో పనిచేయుచున్నాను. ఏది ఎట్లులైనను మన జీవితము ఎల్లప్పుడును ఒక్కమాదిరి నియమములప్రకా రము జరుగదు. మన మెంతజూరూకతతో నుండినను ఎంత స్పష్టముగా నియమములను నిర్వచించినను వాని నన్నిటిని తప్పించుకొనజాలిన జీవకళ మనలో నున్నది గాన మనము సమ యానుకూలముగా నడచుకొను చుండవలెను. నిరంకుశపద్ధతిని నిర్మూలించుటయే మన సంకల్పమును విషయముమాత్రము నిశ్చ యము. అది యుండగూడదని దేశీయులు స్పష్టముగా తెలిపిరి.

ద్యుంద్యపరిపాలనము

ద్యుంద్యపరిపాలన విధివరకే అంతరించినది. అది మరల తలయెత్త నారంభించినచో ద్యుంద్యపరిపాలన మంతరించినదని యీ దొరతనమువారే సాధాగ్రములపై నుండి చాటుకొనవలసి వచ్చునట్టి గట్టిపనిని మనము చేయక తప్పదు ద్యుంద్యపరిపాలన మంతరించినదని దొరతనమునకు బాగుగా తెలిసియేయున్నది. కాని స్పష్టముగా నటుల తెలుపుటకు వారికను భయపడుచున్నారు గాన వారట్లు చెప్పనట్లు మన ము ఒత్తిడి కలిగింపవలెను. ఇది సత్యమని మన మెరుగుదుము గాన నటుల వారినోటనే స్పష్టముగా మనము పలికింపవలెను. ద్యుంద్యపరిపాలనము కేకప్రాయమైనది గాన నేడడుగుల లో తున దానిని భూమిలో పూడ్చివేయవలెను. కాన ప్రతివిషయ ములోను నూత్రములనుబట్టియే నడువకుడు విషయమును బాగు గా గ్రహింపుడు. మీరు మాపద్ధతిని బాగుగా పరీక్షించినచో మే మేర్పరచుకొనిన రెండుసిద్ధాంతములను ఎన్నడును విస్మరింపవలెదని మీకు స్పష్టము కాకపోదు.

స్వరాజ్యపక్షమువారి పద్ధతులు సరిగాలేవని దేశీయుల లో కొందరాక్షేపించిరి. అనేకసారులు అపనిందల మోపిరి. గాన వానిని పత్రికలలో చదివినవారందరును అవి అసత్యపు నిందలని గ్రహింపగలరనియే నేనునమ్మెను. మనదేశమునందలి వార్తాపత్రికలు మాత్రమే అట్టి నిందలను మోసినచో నేను ప్రత్యుత్తరమిచ్చుటనవసరమే. వంగరాష్ట్రపు గవర్నరు తరు మగా వింత నిందలను మోపుచుండును గాన వానికిగూడ నేను ప్రత్యుత్తర మియ్య నవసరములేదు గాని యిండియామంత్రి ఆలివియరు ప్రభువుగూడ స్వరాజ్యపక్షముపై గొప్పనింద మో సెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు లంచగొండులు దుర్మితపరులనని ఆప్రభువు నడిచెను. ఆతిడు చెప్పుడుమాటలు విని అటుల పలికెను. గాని ఆతని నవనిలేదు. నిరంకుశోద్యోగుల కక్కర కు పచ్చు సాధనములలో నిది యొక ముఖ్యసాధనము. నిజమును మరుగుపరచుట కిది బాగుగా నుపయోగించును. స్వాతంత్ర్యజాతీయప్రయత్నములను నిర్మూలించుట కీసాధనమును తరుమగా నుపయోగించెదరు. ఇది ప్రాత పన్నాగమే ఇదియిచ్చటనే కప్పింపబడెను. నాకాసంగతియంత

యునుబాగుగా తెలిసియున్నది. అంగ్లోయిండియను పత్రిక లును కొన్ని దేశీయ పత్రికలునుగూడ నీకథను బలపరచెను. (నవ్య)

పిమ్మట స్వాతంత్ర్యపరులు కొందఱు వారానాగ్ల వేళము నకు పంపిరి. స్వరాజ్యము వచ్చినచో కొంతమందికి నష్టముకలు గును. వారి ధనసంపాదనము కట్టుబడిపోవును అందులన వారు స్వరాజ్యప్రయత్నమును ద్వేషించుచున్నారనిగాననవారు స్వార్థ పరులు. వారే యీ అసత్యవార్తను కల్పించి దేశమున వ్యాపింప జేసిరి. పిమ్మట అంగ్లదేశమునకును అంగ్లదేశపత్రికలకును పంపిరి. వానిని చక్కగా ననుర్చి కట్టగట్టి యిండియామంత్రికి పంపిరి. నేను యిండియా మంత్రిని నిందించుటలేదు. నేనిందులకు భయ పడువాడనుగాను. నేనిందులకు సంసిద్ధుడనుగానే యున్నాను నా మిత్రులతో గూడ నిటల జరుగగలదనియే తెలిపియుంటిని. నా దేబ్బలు వాకి బాగుగా తగలబట్టియే వారివార్తలను పుట్టించిరిగాని లేనిచో ఏలపుట్టించెదరు? ఇంతమంది నాపై నేలక తీ కట్టెదరు నాదేశీయులలో నన్నెరిగినవారెవరును గూడ నిట్టి వార్తలను నమ్మరుగాన దేశీయులు స్వరాజ్యపక్షమువారికి తోడ్పడగోరెదను. స్వరాజ్యపక్షమువారిలో స్వార్థ పరు లెవరును లేరు. కాన న సభలలో నుద్యోగ ములవారిలో నొక్కరును స్వీకరింపరు. ఈ అధికారమును నిరంకుశులయొద్దనుండి వశపరుదుకొని దేశీయుల గౌరవమును నిలుపుకొన గోరుచున్నారు. నిరంకుశులకుగాని యిండియామంత్రికిగాని నేను విజ్ఞాపనమును పంపగోరుటలేదు” అని దానుగారు నుడివిరి.

పండిత నెహ్రూగారు

పిమ్మట పండిత నెహ్రూగారు లేచి స్వరాజ్యపక్షము నేర్పరచినది మొదలు జరిగినపనిని భారతశాసనసభలో జరిగినపనిని తెలిపిరి.

“దొరతనమువారు మాతో ప్రతిఘటించినపుడెల్ల దొర తనమునకు పరాజయమే కలిగినది ప్రజలలో నిరోధకశక్తిని ప్రచులజేయుట ప్రభుత్వసంబంధమును క్రమముగ వదలివేయుట అను సిద్ధాంతములకు భిన్నముగా మాపక్షమువా రెన్నడును ప్రవర్తించలేదు. మేము ప్రజలకు లంచమిచ్చితిమని కొందరనిరి; గాని అట్లు చేయుటకు మానదగినమేలేదు. మొదటినుండియూ ఆదాయము తక్కువగు వ్యయము హెచ్చుగనే యుండెను. సంయుక్త రాష్ట్రములలో శాసనసభల ఎన్నికలు జరిగినపుడు 17 మంది అభ్యర్థులను మేము నిలిపి పోటీ చేసితిమి అందులకు 24 వేల రూపాయలు వ్యయమైనది. వంగరాష్ట్రమున 20 వేలు వ్యయమైనది. ఆమొత్తమును దానుగారే ప్రోత్సేటు ప్రాసితేచ్చిరి. కాన మేము లంచములనిచ్చితిమని నింద సర్వా బద్ధము. అట్టి నిందను మోసినవారే లంచదారులలో నగ్ర గణ్యాలు. దొరతనమున కనుకూలముగా ఓటునిచ్చిన వారిలో నుండియే మూడవమంత్రిని నియమించెదనని బెంగాలుగవర్నరు ఏసీతీనూత్రము ప్రకారము ప్రకటించెను? లంచదారులును నీతిదారులు నగు వారు మోపెడు నిందలకు సమాధాన మిచ్చుటనవసరము” అని నెహ్రూగారు నుడివిరి.

సరోజినీ, మోహనీగారు

మాలానా హాతుమోహనీ, శ్రీమతి సరోజినీదేవిగార్లు గూడ 17 వ తేదీని జరిగినసభకు వచ్చిరి. 17 వ తేదీని విధాన మునుగూర్చి చర్చజరిగినది. మోహనీగారి సభకు వచ్చెదరనియు స్వరాజ్యపక్షమున చేరదరనియు వెక్కరికి తెలియదు. ఆ యన సభకువచ్చినపిమ్మట సభలోనుపన్యసించువలెనని దానుగారు కోరగా మోహనీగారు సంతసించిరిగాని అంతవరకును ఆయన వత్తుములో చేరలేదు. నేను స్వతంత్రపక్షమువాడనని ఆయన వద్దే తెలిపెను. “భారత స్వతంత్రసంయుక్త రాష్ట్రముల నేర్పరు చుటయే మా ఆశయము” అని పత్తునియములను సవరింపవలెనని మోహనీగారు నూదించెను. స్వరాజ్యపక్షము కాంగ్రెసులోనొక శాఖకావున కాంగ్రెసు నియమములలో నట్టిసవరణ జరిగిననే గాని పత్తునియములలో సవరణ జరుగగూడదని దానుగారు నుడివిరి. దానుగారు రనుమరించిన తానట్టితీర్మానము నుపపాదించెదనని మోహనీగారు నుడివిరి. అందులకు దానుగారికికొంచిరి. తాను స్వరాజ్యపక్షమున చేరినని తెలిపి మోహనీగారా తీర్మానము నుపపాదించెను. వానిని వి. జె. పటేలుగారునువదించిరి. తీర్మానమామోదించబడెను. 16 వ తేదీ కంటె 17 వ తేదీని హెచ్చుమందిచ్చిరి. చెన్నపురినుండి ఏ. రంగసామయ్యగారు, ఎం. కె. ఆచార్య, వేమవరపు రామదాసు పంతులుగార్లు 17 వ తేదీ సభకు వచ్చిరి.

మహాతునించే ము

స్వరాజ్య బహిష్కరణపక్షములవారికి అన్యోన్యతను కలిగించుటకు మహాతుడు పండిత నెహ్రూగారికి కొన్ని నూన నలను చేసినవియు ఆసందర్భముననే సరోజినీదేవిగారు కలకత్తాకు వచ్చిరనియు తెలియుచున్నది. 19 వ తేదీ మంగళవారమునాడు సరోజినీదేవిగారి అధ్యక్షతన కింద బహిరంగసభ జరుగును. ఆ సభలో లిటునుప్రభువు ప్రసంగమునుగూర్చి పలువురుపన్యసించెదరు. పిమ్మట సుర్వావాలీసభ కన్యక్షతనహించుటకు సరోజినీదేవిగారు సిలిబుటును వెళ్ళెదరు.

సరోజినీదేవిగారు 17 వ తేదీని కలకత్తాచేరిరి. ఆమె స్వరాజ్యపక్షమువారిసభకు వచ్చినపుడు ఘనమగుస్వాగతమియ్యబడెను. ఆమె స్వరాజ్యపక్షమున చేరలేదు గాని దానుగారి కోరికపైని లిటునుప్రభువు ప్రసంగము నాత్మేపించునట్టి తీర్మానమును బలపరచుచు నుపన్యసించెను.

17 వ తేదీని స్వరాజ్యపక్షమువారివిధానమును స్థిరపరుచు తీర్మానముగూడ నామోదించబడెను.

చెన్నపురి రాష్ట్రమునందలి వరదలవలన నష్టపడినవారికి సానుభూతిని తెలుపుతీర్మానముగూడ నామోదించబడెను.

లిటునుప్రభువు (బెంగాలుగవర్నరు) డక్కాలో నిట్టి వల నుపన్యసించుచు “హాసీనువారిపై వట్టినిందలను మోపుటకు వారు భారత స్త్రీలకు మానభంగముజేసిన భారత స్త్రీలను పురుషులును ఆ సత్యవార్తలను చెప్పెదరు” అని నుడువుచుట చాల అనుచితమని ఆత్మేపించునట్టి తీర్మానమును ఎం. ఆర్. జయకరుగారు పపాదించిరి. దానిని అభయకరుగారునువదించిరి. సరోజినీదేవి, అక్రంభాను గార్లు 2లపరచిరి. తీర్మాన మామోదించబడెను.

“లిటునుప్రభువు గవర్నరుగా నుండి యిట్లు భారతీయులను ముఖ్యముగా హానిజాలి నవమానించుట చాలభారము. గవర్నరు బహిరంగముగ తనపక్షం కోరవలెను. లేనిచో నతడు గవర్నరుగా నుండుట కనర్హుడు” అని జయకరుగారు నుడివిరి. “ఆపనింద కలిగినపుడు శ్రీశీతామహాదేవి అగ్నిప్రవేశ మొనరించి పరిపూతస్థితిని ప్రకటించెను. అటులే భారతాంగనలగర్భమున ప్రవేశింపవలెను. లేదా భారతీయుల కోర్కాన్ని యిట్టిఆపనిం దలను దహింపజేయవలెను.” అని సరోజినీదేవిగారు నుడివిరి.

పంజాబు అకాదీ సోదరులపట్ల సానుభూతిని తెలుపు తీర్మానమామోదించబడెను.

వైకం, తారకేశ్వర సత్సాగ్రహోద్యమముల నామోదించు తీర్మానముగూడ నామోదించబడెను. (ఆ. ప్రె)

మోహనీగారి తీర్మానము

పిమ్మట మోహనీగారి తీర్మానమును స్వరాజ్యపక్షవిధాన తీర్మానమును గూడ 17 వ తేదీ నామోదించబడెను. మోహనీగారి తీర్మానమును. వి. జె. పటేలుగారునువదించిరి.

“మోహనీగారు రెండేండ్లు చెరసాలలోనుండి బాగుగా నాలోచించి స్వరాజ్యపక్షమువారివిధానమే శ్రేష్ఠతను మననిర్ణయించగలిగిరి. రాట్టయునుగురించి మోహనీగారి అభిప్రాయముతో నేనేకీభవింపజాలరుగాని స్వరాజ్యమును సంపాదించువదిన ఉత్తమసాధనము స్వరాజ్యపక్షమువారు నిర్ణయించినవిధానమే యగుట నిశ్చయము. ఒక్కరాట్టయునలనే స్వరాజ్యమురాదు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యములోని వస్తువులను బహిష్కరించుటవలననేగాని, శాసనసభాప్రవేశమువలననేగాని నిర్వాహవిధానమువలననే గాని యొక్కదానివలననే దేనివలనను గూడ స్వరాజ్యము వచ్చునని మేము చెప్పలేదు. కాంగ్రెసు వారును స్వరాజ్య పక్షమువారును ఏర్పరచిన విధానములలోనిపవనలన్నిటిని ఏకముఖముగా నెరవేర్చినచో స్వరాజ్యము వచ్చును. వానిలో నేదో యొకదానినిమాత్రమే నెరవేర్చుట వలన స్వరాజ్యమురాదు. ప్రజలలో నిరోధకశక్తిని కలుగజేయవలెను. అట్టి పద్ధతులు స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానములందు కలవు. హజరతు మోహనీగారు స్వరాజ్యపక్షమున చేరుటవలన త్వరలోనే మంచియుభివృద్ధి కలుగునను నమ్మకము నాకుకలిగినది. స్వరాజ్యపక్షము కాంగ్రెసులోనో కాంగ్రెసు స్వరాజ్య పక్షములోనో కలిసిపోవలెను. కాంగ్రెసును వశపరుచుకొనుటయే యిప్పుడు మాపక్షమువారి ముఖ్యోద్దేశము. కాంగ్రెసు వారు మావిధానము నామోదించుచున్నారని నిరంకుశులకు స్పష్టముగా నమ్మకము కలిగిననేగాని లాభము గలగదని పటేలుగారు నుడివిరి.

శా|| ఎ. సి. చట్టగీగారు

స్థితి, ఆగస్టు 16:— శా|| ఎ. సి. చట్టగీగారు ఆగస్టు 15 తేదీ నుండి రాజ్యపతినిధి సభలో తిరిగి సభ్యుడుగా ప్రవేశించెను (ఆ. ప్రె.)

మదరాసు కార్పొరేషన్ ఎన్నికలు

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులవిజయము
కచ్చాలేశ్వర అగ్రహారమునకు నిరాటంకము
గా జి. ఏ. నటేశ్వరగారు (మితవాది) ఎన్నుకొనబడిరి.

17 డివిజన్ చూళ	(వోటు)
వి. సత్రయ్యగారు (కాంగ్రెసు)	319
ఎన్. వెంకటస్వామిశెట్టిగారు	198
డి. రాఘవేంద్రరావుగారు	82
పనికిరానివోటు	55
మొత్తం	654

18 డివిజన్ వేచేరి	
యస్. ఏ. పాశీమహమ్మద్ గారు (కాంగ్రెసు)	382
దివాణబహదూర్ వి. తిరుమలపిళ్లగారు (జస్టిస్ పార్టీ, ప్రస్తుతం కార్పొరేషన్ అధ్యక్షుడు)	238
పనికిరానివోటు	110
మొత్తం	660

24 డివిజన్ తిరువత్తిళ్ళరంపేట	(వోటు)
ఆర్. కృష్ణదాస్లాలా (యిండిపెండ్డెంటుగారు)	309
ఎం. కాశీం ఆలీగారు (కాంగ్రెసు)	276
వి. టి ఆర్పుమొదలి (యిండిపెండ్డెంటు)	54
పనికిరానివోటు	44
మొత్తం	683

15 డివిజన్ పార్కుటవున్	(వోటు)
అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్ (కాంగ్రెస్)	361
కె. సి. దేశికాచారి (యిండిపెండ్డెంటు)	232
పనికిరానివోటు	58
మొత్తం	657

భారతదేశ సమస్య

మెట్ట ప్రభుని యభిప్రాయము
(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్, ఆగస్టు 18:—మెట్ట ప్రభు ప్రభుత్వము సామ్రాజ్యమును గూర్చి యుపన్యసించుచు ఇట్లు నుడివిరి సామ్రాజ్యములో అనేక తరగతులవారున్నారు. మనభ్రాతృత్వ ఆదర్శమునకు సమానముగ సిద్ధాంతములు పూర్వాచారపరాయణులగు హిందువుల సిద్ధాంతములందులేవు. ఆధునికపరిస్థితుల ననుసరించి ముందంజ వేయవలె ననువారు కొందరు పూర్వాచారమునే నిలబెట్టవలె ననువారును ఒకరితో నొకరు పోరాడుచున్నారు. ఈ పోరాటమునందు అనంతముగ ఓపికతో పనిజేసి భారతదేశము స్వాతంత్ర్యమును గడించునటల తోడ్పడుటకు కృతనిశ్చయము గావలెను.

బ్రిటు, భారతదేశము సహకారము సల్పి భారతదేశ భాగ్యోదయమునకు పనిజేయవలెను. భారతీయులను మన సామ్రాజ్యసంబంధములందు దయతో ఒగ్గరగ జేర్చుకొనవలెను.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవస్తుప్రదర్శనము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతివార్త)

ఫిల్లును తయారుజేయుట
బ్రిటిషు సామ్రాజ్య వస్తుప్రదర్శన సందర్భములో ప్రదర్శనము లన్నిటిని ఫిల్ములములముగ జూపుటకు ప్రారంభించిరి. నిన్నటియందుముననే ముందు భారతముంటపముయొక్క పటమును ఫిల్ములో తయారుజేసిరి.

స్వరాజ్యపక్ష సమావేశము : దాసుగారి హెచ్చరిక

స్వరాజ్యపక్ష సమావేశము మొన్నటిదినము కలకత్తాలో గూఢము. ఆధ్యక్షులగు చిత్తరంజన దాసుగారి ప్రసంగము భావగర్భితమై యొప్పు చున్నది. స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేయనందుకు, గాంధీమహాత్ముని యెదురు నిందించుచుండిరి. ఏవిధమగుస్వరాజ్యము ప్రజలకు గావలయును? అది తెలియకుండ, స్వరాజ్యమునకై ఆందోళన సలుపుటవలన లాభ మేమని యెదురు ప్రశ్నించుచుండిరి. కాని స్వరాజ్యమనిన స్వయంస్థిరయశక్తి. ఆశక్తిని సంపాదించిన, తమ కనుకూలమగు స్వరాజ్యవిధానమును ప్రజలు నిర్ణయించుకొనవచ్చును. ఆట్టిశక్తిని ఒడయకుండ కాగితముపై నెట్టవాసులు తయారుజేసిన సేమిఫలము? ఇతర దేశములలో వ్యాప్తిగాంచిన స్వరాజ్యపాలనావిధానమును హిందూదేశమునందు మక్కికమక్కిగ ప్రవేశపెట్టుటకు వీలుండదు. భారతీయుల కనుకూలించెడి విధానమును వారేర్పరిచికొనెదరు. మీ షర్పాటులను మాకు ముందుజూపింపుడు. ఆపిమ్మట నాలోచించెదమని పాలకులుచెప్పట, అసంగతముగ నుండును. వెనుక నిటులనే కాంగ్రెసువిధానము నెకదానిని తయారుజేసి ఇంగ్లండుకు నివేదించగ, దానిస్థానమున మాంబుధర్మ సంస్కరణములు నెలకొల్పబడెను. మరల నింకొకమారు దేశ మీతరున పరిభవము పొందనక్కరలేదు. చిత్తరంజనదాసుగారును స్వరాజ్య మొకవిధానము గాదని స్పష్టపరచిరి.

విధానములు మారుచుండును. స్వరాజ్యము మాత్రము మారజాలదు. తమకు గావలసిన స్వరాజ్య పాలనా విధానము నేర్పరుచుకొను హక్కు ప్రజలకు గలదనియే, గాంధీ, దాసు, మున్నగువారు దెలుపుచున్నారు. పాలకు లీసంగతిని గుర్తింపవలయునని కోరుచున్నారు. స్వరాజ్యము బ్రిటీషు సామ్రాజ్యసమా, లేక సామ్రాజ్యమునకు వెలుపల నుండునదియాయను ప్రశ్న తరుచుగ బైకి వచ్చుచున్నది. దాసుగారు చక్కని జవాబిచ్చిరి. సామ్రాజ్యమునందుండి స్వరాజ్యము ననుభవించుటకు వీలయినచో, అందుకు సమ్మతించుటకు దాసుగారి కెట్టి యభ్యంతరములేదు. అటుల పీలుగానిచో, సామ్రాజ్యమును వీడిపోవుటకు, భారతీయులు వెనుదీయరు. కాంగ్రెసుమతము, ఈరెండు కోర్కెలకును అనుకూలముగ నున్నది. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యవాదులకు సయితము, కాంగ్రెసుమత మవకాశమిచ్చుచున్నది. భారతీయులు సామ్రాజ్యస్థ స్వరాజ్యము ననుభవించుటగాని లేకుండుటగాని, పాలకుల దృక్పథముపై నాధారపడియుండును. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు హిందూదేశ మర్హ

పాలనాధి-

ప్రభుత్వము నే.

స్థానము బడయవలయు ననిన, పాలకులు వెంటనే ప్రజాస్వాతంత్ర్యమును గుర్తింపవలయును. అటుల గావించక, ప్రజల హక్కును సతతము తృణీకరించుచో, హిందూదేశము సామ్రాజ్యమును విడవవలసివచ్చును. అందుకు ఇంగ్లండ్ బాధ్యత వహించవలసివచ్చును.

దాసుగారు చెప్పినట్లు, భావిపరిణామ మెటుండునో దెలుపవీలులేదు. బ్రిటీషుపాలకులు లేబరు పక్షమువారయినను కన్నరేటిపు పక్షమువారయినను, భారతీయులపట్ల సద్భావము జూపుటలేదు. ప్రజల కోర్కెలను సఫలపరుప బూనుకొనుటలేదు. ప్రైకిజూచిన, పరిశీతులు మిగుల నిరుత్సాహకరముగ గనుపించుచు, స్వరాజ్యమొకరకు ప్రజలు సలిపిన కృషియు, దేశభక్తులు చేసినత్యాగములును నిరర్థకములయ్యెనాయని ప్రశ్న బయలుదేరును. ఐవిషయమై గాంధీమహాత్ముడివారపు “యంగ్లండ్ డియా” పత్రికలో నిటుల వ్రాయుచున్నాడు:

“నిజమగు బాధానుభవము, రాతిగుండెలను గూడ కరిగించినది, నాకెప్పుడును గోచరించుచునే యున్నది. నాజ్యేష్ఠుడగు బ్రిటీషులకు, నాకు పదమూడు సవత్సరములు పట్టెను. ఇంగ్లీషు స్నేహితులనుండి నాకు కేరెడిలేఖలను నేను బ్రచురించుట లేదు. ఆంగ్లపాలకులు అజ్ఞానముమూలమున నేనెడి చెడుగులు, కొన్ని లేఖలయందు సవినయముగ గుర్తించబడెను ఇట్టిలేఖలు త్యాగమునకుఘటితములుగావా? సదృశ్యమునుచేపట్టి, అందుకొరకు త్యాగములసలిపినకొలదియు, నయ్యది సత్వరాభివృద్ధిగాంచును. మరియొకమార్గ మిట్టిఫలము నొసంగజాలదు. ఇది నాదృఢవిశ్వాసము.”

ఆంగ్లప్రజల హృదయములు నేడు గాకున్న రేపమునను కరుగకమానవు. రాజ్యాంగవేత్తలు పైకి దర్పములబలికినను, బ్రిటీషుప్రజాసామాన్యము భారతీయుల త్యాగములను వారి దృఢసంకల్పమును గౌరవించకమానరు. గాంధీమహాత్మునకుజేరుచున్న అనుతాపలేఖ లిందుకు నిదర్శనము. అందుచే ప్రజలు నిరాశపెరిగి త్యాగమార్గమును విడువకుండుట శ్రేయస్కరము. దాసుగారి స్వరాజ్యశయమునుగూర్చి, భిన్నాభిప్రాయ ముండజాలదు. కాని అసహాయోద్యమసిద్ధాంతమునుగూర్చి వీరు గావించిన వివరణము, మామూలుభక్తీ ననుసరించుచున్నది. అసహాయోద్యమ మనిన, అధికారవర్గనిరోధ మని వీరు గావించిననిర్వచనము, మహాత్మునియందేశ్యమునకు భిన్నముగనున్నది. అసహాయోద్యమమునందు, నిరోధమవసరము గావచ్చునుగాని, ఆద్యంతములు నిరోధమే యనుట పొసగదు. పరిపాలనావిధానమునకు ప్రజలు తోడ్పడక, తమ శక్తిని తాము వినియోగించి స్వరాజ్యసాధనమును నిర్మించుట అసహాయోద్యమోద్దేశ్యము. ప్రజలు తమ ధర్మమును నిర్వహించునపుడు, అధికారులనిరోధము నెదుర్కొనవలసి వచ్చును. అంతియగాని నిరోధము మాత్రమే ముఖ్యోద్దేశ్యము గాజాలదు. త్యాగ మార్గమునందు, నిరోధ మంతగ ప్రాముఖ్యము వహించదు. ప్రజలు స్వశక్తిను పయోగించి, స్వరాజ్యనిర్మాణమునకు బూనుచో, పాలకుల నిరోధము నిరుపయోగ మగును. అటుగాక ఎంతసేపును అధికారవర్గముతో పోరాడుటకు ప్రజలు తమ శక్తినంతను ధారబోయుచో, అధి

కారవర్గమునకు మరింత బలము కలుగవచ్చును. ఎత్తుకు, పైయెత్తులను వారు ప్రయోగింపగలుగుదురు. ద్వంద్వప్రభుత్వ మంతరించి, కేవల నిరంకుశ విధాన మేర్పడినమాత్రమున, నెక్కుడు ప్రయోజనముండునా? అధికారవర్గపద్ధతి ఎట్టిదియో, సంస్కరణము లెంత నిరుపయోగములో నెల్లడియో చాలకాలమయ్యెను. మరల శాసనసభలలో జేరి అధికారవర్గమును చిక్కులబెట్టినమాత్రమున, ఎక్కుడు లాభము గలుగజాలదు.

నిరంకుశవిధానము, ప్రజల తోడ్పాటుపై నాధారపడియున్నది. ప్రజల తోడ్పాటు వలన, దాని కెక్కుడుబలము కలుగుచున్నది. ఆట్టి తోడ్పాటు నాపివైచి, భారతీయులు స్వీయశక్తిని వెంపొందించుకొనుచో, నిరంకుశవిధానమునకు తావు లేకబోవును. జాతీయనిర్మాణమునకు వలయు బలమును సంపాదించుకుండ, అధికారవర్గముతో పోరాడుటకును సాధ్యపడదు. అందుకు ప్రయత్నించుటవలన, అవసరకర్తవ్యమును దేశము మరచుట తలపించును. శాసనసభలపై ప్రజల మనములు లగ్నమయినపిమ్మట, మరల హిందూమహమ్మదీయ కలహములు, ప్రబలెను, అహింసాధర్మముపై నమ్మకము తగ్గెను. రాటములు మూలబడెను. నిర్మాణ నిర్వహణోత్సాహ మడుగంటెను. అధికారవర్గముతో పోరాడుటకన్నను, ప్రజలకున్న తథర్మ మింకొకటికలదు. ప్రజలకును పరిపాలనమునకును మధ్య అధికారవర్గ మొక్కటిమాత్రమే అడ్డము గలదని తలంపజనదు. ప్రజల యుపేక్షయు, మాంద్యమును, స్వరాజ్యసిద్ధికి ప్రబలమగు నాటంకములు గనున్నవి. ప్రజలు దృఢసంకల్పచేతస్కులై, స్వరాజ్యనిర్మాణమునకు బూనుకొనుచో, అచిరకాలములో వారికోర్కె నెరవేరక మానదు. అధికారవర్గముగాని, బ్రిటీషుపక్షముగాని, స్వరాజ్యసిద్ధి కపుడు అడ్డుపడజాలవు. అట్టిపనికీ బూననియెడల, ఒక అధికారవర్గపు స్థానమున వేరొక యధికారవర్గ మేర్పడగలదు. అట్లియగాని స్వరాజ్యము లభింపజాలదు. బ్రిటీషు అధికారుల స్థానమున, హైందవాధికారులను నియమించినమాత్రమున, హిందూదేశమునకు మోక్ష మేర్పడజాలదు.

కాని నిర్మాణకార్యక్రమమే స్వరాజ్యమునకు ముఖ్యసాధన మని దాసుగారుగూడ గుర్తింపవలసి వచ్చెను. వెలుపల నిర్మాణప్రయత్నములు చురుకుగ జరుగనియెడల, శాసనసభలలో జేయదగిన పని లేదని, వారు స్పష్టపరచిరి. ఈసంగతిని స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు గుర్తించి, నిర్మాణమునకై తమశక్తిని ధారబోయుట ముఖ్యము. హిందూమహమ్మదీయసఖ్యము లేనిది, స్వరాజ్యసిద్ధి గలుగుట సుకరముగాదని, దెలుపనక్కరలేదు. అస్పృశ్యత దొలగనిది, స్వాతంత్ర్యానుభవమున కవకాశముండదు. ప్రజలకు కట్టుకొనుటకు బట్టయు, కడుపునిండ తిండియు దొరకినగాని, ఆరికచార్పల్యము తొలగజాలదు. ఇవియన్నియు, శాసనసభల మూలమున చేసూరునా? వీనివలన, హిందూమహమ్మదీయ విభేదములు విస్తరించుటకును, స్వాతంత్ర్యకార్యనిర్వహణము వెనుకబడుటకును ఎక్కుడవకాశము గలదు. స్వరాజ్యసిద్ధికి చేయదగిన పని యంతయు, శాసనసభలకు వెలుపలనే గలదు. స్వరాజ్యపక్షమువారి కార్యమును చులకన జేయుట

పాడియా? కాంగ్రెసునభ్యుత్థమువా రయినను నిర్మాణకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించుట ముఖ్యము. ఇది యొకపక్షమువారికి మాత్రమే నని చెప్పి ప్రేమించుకొనుటవలన, దేశమునకు ఏరని నష్టము వాటిల్లును.

ఇట్లుండన దానుగారు నిర్మాణకార్యక్రమ మునుగూర్చి చేసిన హెచ్చరిక, అమూల్యమయినది. కాంగ్రెసుపక్షముల కీ విషయమునందు సంయోగము గుడురుచున్నది. అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘటీర్మానమును పక్షభేదములతో నిమిత్తము లేక ఎల్లరును సఫలపరుచుట యావశ్యకము. గుజరాతుమండల మీవిషయమై ఎల్లరికు మార్గము జూపుచున్నది. 640 మందిసభ్యులు, మూడు వేల గజముల నూలును పంపి ప్రశంసకు పాత్రులయిరి. కొందరు అయిదువేలగజముల దారమునుగూడ బంపియుండిరి. కార్యక్షేత్ర కార్యదీక్షను పురికొల్పును. సత్కర్మాచరణము, సత్కర్మాచరణమును బురికొల్పును. వేలకొలది ప్రసంగాములు చేయజాలని ప్రబోధము, కాంగ్రెసు ప్రముఖుల దీక్షచే గలుగుచున్నది. జాత్యైక్యము స్థిరపడవలెను. దేశదాక్షిణ్య మడుగంటవలెను. ప్రజలలో స్వతంత్రతకీ ప్రజ్వరిల్లవలెను. ఆత్మవిశ్వాసము పాడుకొనవలెను. స్వరాజ్యసిద్ధి కివియ మూలాధారములు. వీనిని విడిచి, ఇతరసాధనల చేపట్టుట, నేల ఓడిచి సాముజేయట యగును. కలకత్తాలో జరిగెడి స్వరాజ్యసమావేశము, నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణమునకు ప్రోద్బల మొసగుగాక!

ఫిలిప్సెను స్వాతంత్ర్యము ; దృక్పథము మారుట

ఫిలిప్సెను స్వాతంత్ర్యమునభ్యుత్థము, చిత్ర విచిత్ర గతిని మార్పుజెందుచున్నది. విల్సనుగారు అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల కధ్యక్షులుగ నుండగ, ఫిలిప్సెనుదీవులకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము వాగ్దానము చేయబడెను. హార్డింగ్ గారధ్యక్షులయినప్పటికీ, వాగ్దానములు వెనుకబట్టెను. ఫిలిప్సెను ప్రజల స్వాతంత్ర్యార్హత శంకింపబడజొచ్చెను. కూలిడ్జిగారధ్యక్షిపదవిని వహించిన పిమ్మట, పరిస్థితులు మరింత అభ్యాన్నమయ్యెను. ఫిలిప్సెనుదీవుల గవర్నరుజనరలుగు పుష్టగారు, స్వాతంత్ర్యప్రదానము నలదని భలూకపుష్టుబట్టిరి. కూలిడ్జిగారు వీరికి తోడయిరి. ఫిలిప్సెను విజ్ఞాపనకు బదులుజెప్పెను, కూలిడ్జిగారు రెంతకఠినముగ మందలించిరో, నిదివరకు సూచించి యుంటిమి. ఫిలిప్సెను ప్రజలకు స్వపరిపాలనార్హత లేదని తెలుపుటయుగాక, స్వపరిపాలన మెన్నటికయినను ప్రసాదింపబడునను నాశనునయితము వీరు సూచింపకబోయిరి. ఫిలిప్సెనుదీవులలో తీవ్రమగు నాశాభంగము గలిగెను. ఇంతలోవ్యవహారమేల మారెనో తెలియదు. లండను టైమ్సుపత్రికకు మనిల్లావిలేఖరి వ్రాసిన లేఖయందు అమెరికా ప్రభుత్వమువారు క్రొత్తచట్టమును తయారు చేసినటులు సూచింపబడినది. ఈచట్టము ప్రకారము, వెంటనే స్థానికస్వాతంత్ర్య మొనగబడును. ఇరువది సంవత్సరములకాలములో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య మొనగబడును. సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకు కాలనియముము గావింపబడినది. అమెరికా కాంగ్రెసు సభవారీచట్టమునుగూర్చి కడచిన సభలో చర్చింపలేదు. త్వరలో చర్యదీసికొందురని తల

ఆంధ్రుల
గాంధీ మహాత్మని పూజానిధి
 లక్షరూపాయలు సమర్పించవలెను
యథా శక్తి ని తోడ్పడుదు

18.8-24

కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు

చందాలు 46641-4-5 ఇదివరకు

పంతులుగారికి చేరిన వసూలు 23651-14-9

ఇదివరకు ఇచ్చిన పూజానిధికి సామ్యముజంపు చేరునామా:—కా. నాగేశ్వరరావు నెం. 7, తంబుశెట్టిపేటి, మద్రాసు

చెడము. ఇంతత్వరలో గలిగినమార్పునకు కారణమేమి? ఫిలిప్సెను ప్రజలలో బెరిగిన అశాంతిని వేరువిధమున పోనాడుట దుర్లభమని కూలిడ్జిగారు గ్రహించియున్నారు. అప్పుడే ఫిలిప్సెను గవర్నరుజనరలెవరయ్యెదరా యని, ఆందోళనము ప్రబలుచున్నది. ఫిలిప్సెనుప్రజానాయకుల యోగ్యతలు చర్చింపబడుచున్నవి. ఫిలిప్సెనుప్రజాశయములు సఫలమగుగాక యని కోరెదము. నాగరికమునందెంతయో వెనుకబడి, మోటుజాతివారికికీడ పరిగణింపబడిన ఫిలిప్సెనుప్రజలు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమున కర్హులగుచుండగ, భారతీయులర్హులు గార్హింపబడుట కెటుల సాధ్యమగును? ఇకనయినను ఇంగ్లండు ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనవలయు ననిన, అమెరికా ద్రోహినిత్రోవ ద్రోహుట యవసరము

సర్వీసులు : బ్రిటీషు పత్రికలు

సర్వీసులవిషయమై వెంటనే చర్య దీసికొనలేదని, లండను టైమ్సుపత్రిక మండిపడుచున్నది. వెనుకటి హైందవ శాసనసభలో నిరర్థకవిషయములగూర్చి చాలసేపు చర్చ జరిగెనుగాని, ముఖ్యమగు సర్వీసులవిషయమై చర్చ జరుగలేదట. నిరర్థక విషయమేదీ? ఉక్కురక్షణ విషయమట. టైమ్సు పత్రికదృక్పథముఇందుమూలమున కనుగొనవచ్చును. సర్వీసులులేకున్న సామ్రాజ్యమే లేదట. మాంచెస్టరు గార్డియను పత్రికమాత్రము, లీకమీషనుసూచనలవలన ప్రజాశయములకుభగ్గుము కలుగునని గ్రహించినది. ప్రజాభిప్రాయమును కనుగొన బ్రయత్నించినది. “నేషను” పత్రికలో వ్రాయుచు, ఎన్నిమార్పులు గలిగినను మార్పింగుపోస్తూపత్రిక మారలేదనియు, సివిలు సర్వీసు సభ్యు లీ పత్రికాభిప్రాయములను హర్షించెదరనియు, ఎ. జి. గార్డినరుగారు భావించుచున్నారు. హిందూదేశస్థితి విషయముగ నున్నదని ఆంగ్లోహైందవులు చెప్పెదరుగాని, దీనికి తగిన ప్రతిక్రియయేదియో విచారించరని వీరితలంపు. అయినను స్వపరిపాలనా ప్రదానమువలన గాని, విషమస్థితి తొలగిపోవదని, ప్రజ్ఞులెల్లరు గ్రహింపగలరు. అసలు సంగతిని దాచివెట్టి భారతీయుల నూరక నిందించిన ప్రయోజనమేమి?

మద్రాసు కార్పొరేషను:

కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల విజయము చూశయి డివిజనుకు చక్రయ చెట్టిగారును, వేచేరీ డివిజనుకు మాఫీ మహమ్మదుగారును, కార్పొరేషను సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి. వీరిరువురును కాంగ్రెసు సభ్యులు, అసహాయవాదులు. మాఫీ

మహమ్మదుగారు, కార్పొరేషను అభ్యర్థులగు డిబ్బి. తిరుమలపిళ్ల గారిలో పోటీపడవలసివచ్చెను. తిరుమలపిళ్లగారు వెక్కు సంవత్సరములనుండియు, కార్పొరేషనుసభ్యులుగ నున్నారు. మాఫీ మహమ్మదుగారు వీరి నోడింపగలుగుట, కాంగ్రెసుసభపట్ల ప్రజలకుగల శౌరవమును దెలుపును. ఎన్నికలలో గెలుపొందినవారి సభిసందించుచు, కాంగ్రెసు నిర్మాణకార్యక్రమమును కార్పొరేషను సభద్వారా వెంపొందించుటకు, వీరు యావచ్చుకీని వినియోగింపగోరెదము. పిగిలిన వారులలో గూడ దేశసేవానక్తులెన్నుకొనబడెదరనియు, చెన్ననగరము ఇతరనగరములలో బాటు ప్రఖ్యాతిపొందుననియు నమ్మెదము.

144 వ శెక్షను ప్రయోగము

నెల్లూరుమండలమున కల్లుపాటలకు పాటదారులు సులభముగ దొరకుటలేదు. ప్రజలలో నిది వరకే ప్రబోధము గలిగెను. ఇప్పుడు మరల జరిగిన ప్రబోధమువలన సత్వరిలాభము గలుగుచున్నది. అధికారుల కీర్తిఫలితము కంటకముగ నుండుట వింతగాదు. ఉదయగిరిలో కాంగ్రెసుప్రచారకులపై క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోర్టు 144 వ శెక్షను ప్రయోగింపబడెను. నిర్బంధప్రయోగము తుడిచి లాభింపలేదు. చాలలంగళ్లకు పాటదారులు లేకబోయిరి. మద్యపాన నిషేధప్రయత్నములను, దండనలవలన నాపుటకు వీలులేదని, వెచకనే తెల్లమయ్యెను. అధికారులకు మద్యపాననిషేధమునం దాసక్తియున్నచో, వారు ప్రచారకుల ప్రయత్నములకు తోడ్పడియుండవలసి నది. 144 శెక్షను కెట్టియగత్యము లేదనుట నిశ్చయము. ఎక్సైజు మంత్రిగా రిందు కేమని సమాధానము జెప్పెదరో?

బంగారము జేయుట

పాదరసమునుండి బంగారము జేయవచ్చునని, జర్మను శాస్త్రజ్ఞు లొకరు కనిపెట్టిరి. ఇట్టిది సాధ్యమగునని, చాలకాలమునుండియు ప్రతీతిగద్దు. హిందూదేశమునం దీవిషయమై గట్టి నమ్మకము ప్రబలియున్నది. కాని ఇయ్యది మూఢవిశ్వాసమని ఆధునికులు తలచుచుండిరి. నేటికి దీనియాధార్యము బయల్పడినది. జర్మను శాస్త్రజ్ఞుడు కనిపెట్టిన పద్ధతి ప్రకారము సువర్ణమును స్వల్పముగ తయారుజేయుట కయినచు విశేష వ్యయమగును. ఈ పద్ధతిప్రకారమది గిట్టుపాటుగాజాలదు. అయినను, పరిశోధనలు జరిగిన కొలదియు, ఎక్కుడు సులభోపాయములు చిక్కగలవు. ముం దెట్టివింతలు జనించునో చూడవలయును.

ఈ సమయమున 1x 30 ని||లకు సభవార, ఫలాహారములకు
 తేచిరి. తిరిగి 2 x|| 30 ని||లకు సమావేశమగుచురు.

ప్రశ్నోత్తరములు

సప్తమెంటరీ గ్రాంటు ప్రశ్నల సంకలనము ప్రెసిడెంటు గారిట్లు చెప్పిరి:

ఇదివరలో జరిగిన రెండుసమావేశములలో కలిగిన అనుభవములను సప్తమెంటరీ గ్రాంటులను పరిక్షింపవలసిన కాలము వచ్చిన దనుటలో గౌరవనీయులగు శాసనసభ్యులందఱునూ నాతో ఏకీభవించుటకు తలచుచున్నాను. ప్రాముఖ్యములగు ఆ సేవవిషయములను గూర్చి ప్రశ్నలు జవాబులు జరుగుచుండుటచే తీర్మానములను చర్చించి కాలమును వృథాచేయుట శ్రమపడుట తప్పిపోయినవని చెప్పటం యీసభకు లాభకారియగు విషయమే. సభ్యులు విరివిగా సప్తమెంటరీ గ్రాంటులనుగూర్చి ప్రశ్నలగుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారట్లే జవాబులిచ్చుచున్నారు. ఈవిషయములకు తేకపోయినయెడల యిదివరకే యిట్టి అభ్యాసమునకు అభ్యంతరముకలిగి యుండెడిది. ప్రశ్నలకు తరము లిచ్చు అభ్యాసము యంతరితమే బయలుదేరినది. సాధారణపరిస్థితులందు యీసభవారితో సేవ జోక్యము కల్పించుకొనెడి వాడనుగాను ఏసభ్యుడైనను యిప్పుడును ఉత్తర్యులకు సవరణ తెచ్చువరకును నిరీక్షించెడివాడనే నియమముల నిలత్తుపెట్టుటలవాటును కనుమరుగు పరుచుట మంచిదికాదనితలచితిని. ప్రశ్నకాలముచివరకు జవాబుల నిచ్చుటకు ఆపిన సభ్యుల ప్రశ్నల విషయములలో జోక్యము కలుగ జేసికొనుట కష్టమైనపని గాని ప్రశ్నలు వేసిన సభ్యులు కాలము గడచువరకును సప్తమెంటరీ ప్రశ్నలు అడుగుటచే మిగతా సభ్యులకు ప్రశ్నలవకాశము కలుగుటలేదు. ఇదిగాక యింకొకయిబ్బంది కలదు. ప్రస్తుతం అడుగుబడు ప్రశ్నల సంఖ్య అత్యధికమగుటచేతను వాటికి జవాబుల నిచ్చుట అత్యవసర మగుటచేతను గుమారు రెండువందల ప్రశ్నలు సభాసమావేశమునకు ముందు రెండురోజులలో జవాబు అందియవలసివచ్చుచున్నది. ఇచ్చినగంటకాలములో 200 ప్రశ్నలకు తరమిచ్చుట కష్టము. సగుటున ప్రశ్నలు రోజునకు 200 అగును కనుక సప్తమెంటరీ ప్రశ్నలవిషయములో మనము కొంచెము జాగ్రత్త తీసికొనవలసియున్నది. ఈసప్తమెంటరీ ప్రశ్నలకొరకు సేవ ప్రత్యేకనియమముల నేర్పరుపదలచెదను కానినే నీక్రింద చెప్పవిషయములను శాసనసభ్యులు గమనించి తమ సప్తమెంటరీ ప్రశ్నల నడుగుదురుగాక.

(1) నోటీసు లేకుండా సప్తమెంటరీ ప్రశ్న ఒకటి అడుగుబడిన అడిగిన సభ్యుడును జవాబునిచ్చు ప్రభుత్వసభ్యుడును అట్టిప్రశ్నయిదివరకుఅడుగుబడినదో ముందు అడుగుబడునో ఆవిషయము గూర్చిన నియమము ఆప్రశ్ననడుగుట కధికారమిచ్చునో ఆసప్తమెంటరీ ప్రశ్న నడుగుట సంగతి తెలిసికొనుటకో లేక ఆప్రశ్న ప్రభుత్వవిచారణకై పెట్టబడినదో (అనుచో ప్రభుత్వమున కాప్రశ్న త్రోసివేయుటకు గాని జవాబునిచ్చుటకు గాని అధికారముగలదు.) జవాబు ఈ యబడిన ప్రశ్నకు సంబంధించినదో, లేక చర్చకురావలసినదో, లాపాయింటుతో సంబంధించినదో ఏవిషయములో నైననూ ప్రత్యేకముగా చర్చ జరుగవలసినదో బాగుగా నిదానించి గమనింపవలయును.

2. 2, 8 సప్తమెంటరీ ప్రశ్న లడిగినతర్వాత నీక ప్రశ్నల తగ్గించుటకు జాగ్రత్త తీసికొనవలయును.

ఈసంగతు లెంతవరకు ఆచరణీయములో తెలిసివరతర్వాత స్టాండింగ్ ఆర్డరులకు సవరణల నుపపాదించుటకు నూచింతును. ఈలోగా సభ్యులను సాధ్యమైనంతవరకు ప్రశ్నలను తగ్గించి నాకు ముందు అధ్యక్షుడుగానుండినవారు చెప్పినట్లుగా తగ్గింపుపడకుండురగాక సభ్యులు వారికి తెలిసిన విషయములనుగూడ ప్రభుత్వము ఒప్పుకొనునో లేదో యని యడిగి తరువాత సప్తమెంటరీ ప్రశ్నలు వేయుచు ఇట్లుచేయుటకుం బై కానుసంగతి తెలుపగోరు ప్రశ్న నొక్కదానిని వేసినచే చాలునని కోరుచున్నాను అని అధ్యక్షుడు చెప్పెను.

ప్రశ్నోత్తరములు ప్రారంభమయ్యెను.

రంపవీరవారి

ఎస్. సత్యమూర్తిగారి ప్రశ్న:— (క) ఈసంవత్సరము (1924) లో ఎప్పుడు ప్రభుత్వమువారు పితూరీదారుల నెదుర్కొనుట తలపించినది.

(ఖ) పితూరీ సంతమొందించుటకు పోలీసువారికి ఫ్లానిక జనులు సహాయముచేయవలసినమార్గము లేవి.

(గ) ఫ్లానిక (అచట) జనులు పోలీసువారికి సహాయము చేయుటకు నిరసించినకారణములు ప్రభుత్వ మిప్పుడు తీసికొనదలచిన చెమిడి లేవి.

జవాబు:— (క) (1) 19 జనవరిన ఒక రత్నకథలుని పితూరీదారులు చంపిరి. (2) 19 ఏప్రిల్ కాలపుబడిన అస్సాంతూటాలు పితూరీదారులను పొరగొట్టెను. (3) మేనెల 7, 16 లేదీలు, జూన్ నెల 5, 10, 16, 25 లేదీలు 9 జూలై లేదీ ప్రభుత్వప్రకటనలు చూడుడు.

(ఖ) (1) తమగ్రామములకు వచ్చిన పితూరీదారుల పట్టి పోలీసువారి కొప్పగింపవలయుననియు, ఇది పీలుగానినో వారిని గురించి వెంటనే పోలీసు వారికి తెలుపవలెననియు (2) పిడూరీ రణాదులకు ఆహారము గాని చోటుగాని నీయగూడదనియు.

(ఖ) (1) పితూరీతాలవలన భయముచేతనూ, అసంతృప్తి నొందిన ప్రజల వాడనల వినుటచేతనూ.

(2) పితూరీదారులను ఆసంతృప్తి నొందినవారిని పట్టుకొనుట బంధించుట.

జైల్లు

రాచేయ సేరములక్రింద బంధింపబడినవారు సి. గోపాలమినక గారు ప్ర:— క్రి 1920, 21, 22, 23 లో ఖైదుచేయబడిన రాచేయ ఖైదీలసంఖ్య, (ఖ) నవరి పెట్టబడినవారి సంఖ్య, (1) తుమాపణలమీద (2) ప్రభుత్వము అనుగ్రహముచే.

(గ) తమఖైదు కాలము పూర్తిగా గడచిన తర్వాత వెలువడిన వారిసంఖ్య.

(ఘ) యీసేరముల ఖైదు చేయబడిన ఆడువారిసంఖ్య.

జ:— ప్రభుత్వము సేరములలో రాచేయ సేరములని ప్రత్యేకింపలేదు. యిండియన్ సీసల్ కోడును ప్రకారం అట్టి ఏదైన సభ్యుడు నిరూపించిన ప్రభుత్వము యీ ప్రశ్నకుతలను ప్రత్యేకముగా తెలిసికొనును.

మరంజాలనుబ్రహ్మచ్యుగుర్తగారి నిరాహారవ్రతము యస్. సత్యమూర్తిగారు

ప్ర:— (1) కడ్డలూరు ఖైదులో ఖైదీగా నున్న మరంజాలనుబ్రహ్మచ్యుగుర్తగారి నిరాహారవ్రతమునకు కారణములు.

(2) వారికోరికలు నెరవేర్చబడినవా (3) ప్రత్యేక యిదిగా అతనిని చూచుచున్నారా? లేనిచో ఎందువలన?

జ:— నియమములకు విరుద్ధములగు కోరికలను నూపరింజెలుగాబుర్తీకరింతుట.

(2) లేదు. వైద్యులు చెప్పినప్రత్యేక ఆహారము మాత్రమివ్వబడుచున్నది.

(3) కోర్టువారసుమతింపమిచ్చే నతని ప్రత్యేక తెగలో చేర్చలేదు. అది కోర్టువారి యిష్టముపై నున్నది.

క్రిమినల్ జస్టిస్

యస్. సత్యమూర్తి

ప్ర:— (1) హైకోర్టునందు గూడా యింపీరియల్ బ్యాంకు సేరములో న్యూజెంటుగ్రాంటుగారు ప్రభుత్వన్యాయవాదిగా నియమింపబడెనా? (2) ఆయన కీయమలసిన చెంత? (3) అడ్వోకేటుజనరలుగారు కేసు నడుపవలయు నని కోరబడిరా? లేనిచో ఎందువలన?

జ:— (1) అవును. (2) 175 0-0 (3) లేదు. కేసు సంగతులు గ్రాంటుగారు యివవరకు ఎరిగి యుంటున్నా.

యిరి కేషన్ బిల్లు

సమూర్తిగాతు:— ప్ర:— (1) యిరికేషన్ బిల్లుకై నెలెట్టు కమిటీవారికైన ఖర్చు.

(2) వారుచేసినపని.

(3) మిగతామిటింగులు ఉదకమండలములో చేయుటకువారు నిశ్చయించిన కారణములు.

జ:— (1) యిరితవరకు సభ్యులప్రయోగపు ఖర్చులక్రింద 2799-9-0.

(2) పనిమొనరిడుట కారంభ మిదియే యిక జరుగవలసినవనిక నూచనగలవు. (3) అధికసంఖ్యాకులు ఉదకమండలములోజరుప నిశ్చయించుట.

కాన్సిలుకార్యదర్శుల నియామకము

సత్యమూర్తిగారు:— ప్ర:— (1) రిటైనింగ్ మిజిస్ట్రలేటుకు వ్యతిరేకముగా జీతముమీద కార్యదర్శులను నియమించు కారణములు. (2) వారు చేయవలసినపనులు. వారందరు మద్రాసు

లోని వసింపనివారుకారా?

జ:— (1) ఇండియాప్రభుత్వ శాసనము 54 సెక్షనుప్రకారం గవర్నరుగారి యిష్టముపై వారు నియమింపబడిరి. (2) వారుచేయవలసినపనివిషయం చెప్పలేనందుకు ప్రభుత్వమువారు చింతిల్లుచున్నారు. కాని వారు చేయవలసినపనులకు మద్రాసు లెజిస్లేటివ్ కాన్సిల్ మాన్యులు 2 వార్తా 101 పేజీ చూడవలెను. (3) వారు మద్రాసునందే మకాంగనుండవలెను.

పెన్సన్లు

ప్ర:— సత్యమూర్తిగారు:— ప్రస్తుతమున్న కాంగ్రెసు నందు (సహాయదారులు అసహాయదారులున్న) గవర్నరు పెన్సన్ దారు చేరనగునా (2) పీలులేనివో కారణములు. కాంగ్రెసులోచేరినందుకు ఒక పెన్సన్ పరుపించక నిలిపివేసినమాటనిజమా?

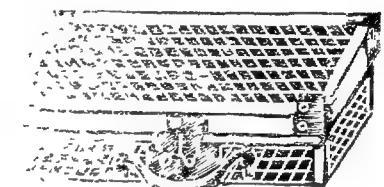
జ:— (1) (2) సీంచుచుచున్నప్పుడు ప్రవర్తన ననుసరించి ఆయాసందర్భముల కనుకాలముగా వర్తించడమగును గాని దీనినిగూర్చి ప్రభుత్వమువారు ఆభిప్రాయము నీయవలస లేదు(3) లేదు. (స.కే.ము)

కాలారా

రాంచి, ఆగస్టు 16:— పాట్నా టో వాట్సుడివిజనులలోను, పాలముమాంఘురు జిల్లాలలోను కాలరామెచ్చున్నదని ఆరోగ్యశాఖాధికారి తెలియజేసియున్నాడు. (ఆ.ప్రె.)

అధికపు పెట్టెలు

అధికపు పెట్టెలు

అధికపు పెట్టెలు

రిజిస్టరు చేయబడిన పేటెంటు నెం 9557/18

అధిక మతిప్రయోజనకారి. తీక్షణ్ణ దీని దహింపజాలదు. జడిపాతమైనవర్ష మియ్యధికమున నొక్కబొట్టయిన నింకింపజాలదు. శీతోష్ణములతారుమారుల కిది లాంగదు. భారపు యొత్తిడి కిది మగ్గుదు. వీర్యద్రావము లనేకములు ఈ యధికమున కరగింపజాలవు. రంగు మారదు. గట్టిది. ఇన్ని మేలి గుణముల కనవుగ ఈ ఖనిజము నకు రత్నములకువలె కాంతి మెండుకొనియున్నది.

అన్నిరకముల మా అధికపు పెట్టెలు అందమైనవి, ముద్దులు గుల్కుచుండెడివి, అన్నివిధముల మేలైనవి, అన్ని పెట్టెలకంటెను శ్రేష్టమైనవి.

ఇప్పుడు వాడుకలో నున్న ఇనుపపెట్టెలు దొంగభయమును బాపవచ్చునేమొగాని అగ్నిప్రమాదము నాపజాలవు. మాయధికపు పెట్టెలు కాలాగ్నియందు వైచినను రూపుమారవు.

అమూల్యాభరణములు, పత్రములు, నోట్లు, మున్నగు నవి అగ్నిభయమునుండి భద్రపరుచుకొనుట కింతకన్న వేరుసరపనుగు ఉపకరణము ఈ ప్రపంచమున లేదు.

ప్రతిదేవాలయమును, అలంకారవేదికయు, ధనాగారమును, కార్యాలయమును, వివాహశాలను, ప్రదర్శనశాలను, వైద్యశాలను, రాజభవనమును, అంగడిని, ఇంటిని అలంకరించుట కిదియే దక్క వేరొందు కాన్పింపదు.

వెలుగు బహుసరసములు. అధికపు గుణములకు తగిన వెలుగు నియమించలేదు గాన మా యుద్యమమునకు ప్రతి స్వదేశాభిమానియు లోద్భవీ దేశీయపరిశ్రమకు ప్రోత్సాహ మొసంగవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము.

పెట్టె 1 కి ఖరచ్చు 6 నుండి రు. 100 వరకు గలదు. వివరములకు వ్రాసిన తెలుపబడును. అన్నిచోట్లలో ఏజంట్లు కావలెను.

మైకావేడ్లు,

గుమూరు, నెల్లూరు.

నమ్మకము

యీ మూడు విషయములను ప్రతి ఒక్కరు గమనించ తగినవి.

పురుషుల

చేతి గా

లు సులు.

ప్రస్తుత కాలపు నాగరికమునకు తగినట్లు అనేక సుందరమైన మాదిరీలలో ఈ గొలుసులు 2 1/2 సవరము ఎత్తు మొదలుకొని 6 సవరములు ఎత్తులవరకు తయారు చేయబడును. చేదారం మజూరి రు. 5 మొదలు రు. 15 ల వరకు గలదు. మోపుకు పువ్వరాగ కమలములు, పట్టె కెంపులు, సీమకమలములు అమర్చిన ప్రత్యేకముగా సామ్యు చెల్లించవలసి యుండును. సవరము బంగారుకు, సీమ వెండికి పూచీనిచ్చవచ్చును. 172 ఫుట్లగుల చిత్రమైన క్యాబులగు 1.5 ధర్మ రు. 1

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, నై నాబహురోడ్డు, మద్రాసు.

కత్తి లేదు

మోసము లేదు

విదేశ వార్తలు

రూర సమస్య

లండను ప్రతిష్ఠాంభనము

రాజీనామా కుదుర్చవలె ననుట

లండన్, ఆగస్టు 15 రాత్రి 11/15:—తమ ప్రతినిధులు రాజీని కుదుర్చలేకున్నచో ఉన్నదానితోనే తృప్తిపెంది అది లభించునట్లు జేసికొనవలెనని జర్మనీ ప్రభుత్వమునకు కోరుచున్నారు. హెరియట్టుగారి యుద్ధేక్షములను, శాంతియుతములైనవని మెచ్చుకొనుచున్నారు. ఫ్రెంచిపార్లమెంటులో హెరియట్టుగారు నిరోధము పెట్టినవిషయమునని యనుచున్నారు. హెరియట్టుగారు వీడిపోగూడదనుచున్నారు. మిత్రమండలి రమతము ప్రస్తుతము గ్రహించెదరు గాక యనుచున్నారు. తమ రాజకీయప్రతిష్ఠకు భంగములేకుండ నిత్రమండలి రాజీనామాకొనెదరుగాక యని జర్మనీ లనుచున్నారు.

రూర పారిశ్రామిక తే లండను పరిష్కారమున కెంత మాత్రము ఒప్పుకొనుటలేదు. ఆక్రమణకు సాగించుటచే రూరకు నాశనముతప్ప వేరు గాదనుచున్నారు. వీరుగూడ లండను విధానమును నిరసించవలె ననుటలేదు.

వర్తకులు ఆర్థికవేత్తలు (సాక్షులు) ఖాళీ జేయుటను ఏర్పాటుజేయలేదు. ఒకసంవత్సరములో ఖాళీ యయినచో ఎంతయో లాభమే యనుచున్నారు.

జర్మనుల ప్రత్యుత్తరము

అస్పష్టముగ నుండుట

లండన్, ఆగస్టు 15:—లండనుసభగతి ఏమగునో అను సందియములను జర్మనులప్రత్యుత్తరము ఎంతమాత్రము తీర్చలేదు. దెల్లసునుండి ప్రత్యుత్తరమును నేటిభాషాన్నామే జర్మనులనుండి చేరినది. ఆప్రత్యుత్తరముచాల దీర్ఘమైనది. ఇదమిత్రమని ఏమియు జెప్పబడలేదు. దీనివలన మరల రాయబారములు జరుగవలసివచ్చును. ఈప్రత్యుత్తరమును జదువుటకే మాడుగుంటు పట్టెను.

హెరియట్టుగారి స్థైర్యము

ఫ్రెంచి పత్రికలు

పార్లమెంట్, ఆగస్టు 15:—విత్రమండలి ఏకీభావమును హెరియట్టుగారి స్థైర్యమును నిన్నటిభాషలో కార్యక్రమము తెలుపుచున్నది. ఫ్రెంచివారి వైఖరినే హెరియట్టుగారి నిలబెట్టవలె నని ఫ్రెంచిపత్రికలు వ్యక్తీకరించుచున్నవి.

ఫ్రెంచివారిని ఏమియు జేయుటకు వీలులేదనియు మిత్రమండలి ఫ్రెంచివారు పట్టుగనున్నారుని జర్మనులు గ్రహించిరని ఓసరుపత్రిక తెలుపుచున్నది.

ఫ్రెంచి పక్షితులను బలకరముగ ఏర్పరిచినందులకు ఈసేపటి పత్రిక హెరియట్టుగారిని అభినందించుచున్నది.

నిన్నటిదినము మిత్రమండలి సమోద్యమముగ ఏర్పడినవని పెటిట్ పార్లమెంటు పత్రిక వాకొనుచున్నది.

మ్యాటిక్ పత్రికగూడ ఇటులనే చెప్పుచున్నది.

బడంబడిక కుదిరెను

లండన్, ఆగస్టు 15:—ఫ్రాంకో - జర్మను రాయబారములు నేటిరాత్రి మరల జరిగినవి. దీనివలన బడంబడిక కుదిరెను. చర్చ మరల రేపు ప్రారంభమగును. సంభాషణలు జూడ అనుకూలముగ పరిస్థితు లేర్పడవచ్చు నని తోచుచున్నది.

ఎవరస్టు పర్వతారోహణము

జర్మనులు ప్రయత్నించుట

లండన్, ఆగస్టు 16:—1925 లో ఎవరస్టు పర్వతము లేక్కుటకు జర్మనులు ఇప్పటినుండియు ఏర్పాటు జేయుచున్నారు. ఈవనినియత్తము ఫిలిప్సెల్వాన్ పిఠుగారిని నియమించిరట.

లండనుసభ ముగియనుండుట

లండన్, ఆగస్టు 16:—లండనుసభ ఇకనో ఇప్పుడో ముగియనుండు లున్నది. ఏప్రిలులో రూరను ఫ్రెంచివారుఖాళీ జేయుటకుజర్మనులుపాటుపడిరికానివ్యర్థప్రయత్నమైరి. తుదకు ఫ్రెంచి విధానమునే అంగీకరించి దాన్ నివేదికను వెరవేర్చుటకు సంతకము జేయుటకు తమకు ఇష్టములేకున్నను నిశ్చయించిరి. ముందుగానే 40000000 పౌనుల ఋణమునకు అభయములను బడయగోరిరి. కాని నిరర్థకమయ్యెను. మిత్రమండలి ఆఖరు సారి నైతికపరిశీలనమును గావించినపిదప నైతిక పరిశీలనను జాతిసమితికి విడిచిపెట్టవలె నని జర్మనులు గోరుచున్నారు. రాత్రి ఫ్రెంచి జర్మనులకు ఒడంబడిక కుదిరెనని తెలియుచున్నది. రూర ఆక్రమణ న్యాయముని గుర్తించుకుండ ఫ్రెంచి కోర్టులను జర్మనులు గ్రహించిరి. ఈరాత్రితో సభ పూర్తి గావచ్చును.

ఈజిప్టు-సూడాన్ పరిస్థితులు

బ్రిటిషువారి కట్టుదిట్టములు

లండన్, ఆగస్టు 15:—రాత్రి 11/15 ఈజిప్టు పత్రికలు బ్రిటిషు ప్రకటనములు అసత్యము లనుటయేగాక తత్ప్రసంగతులను ప్రకటించుచున్నవి. మంత్రివర్గమువారు ప్రకటనమును గావించుట ఆలస్యమైనందున భయముదయించెను. తీరా ప్రకటించినపుడు అలబాబాలో బ్రిటిషువారి చర్యనుగూర్చి తప్పు యభిప్రాయమును తెలుపుచున్నది. విప్లవకారులపై నూదాను అరబ్బులు కాల్చిరని ప్రభుత్వమువారి కీమధ్యకాలములో బాగుగ తెలిసెను. బ్రిటిషువారే కాల్చిరని ఈప్రకటనమును ఈజిప్టుప్రజలు సాక్ష్యముగ నైకొనెదరు.

బ్రిటిషువారిపై

ప్రతికూలాభిప్రాయములు

అలెగ్జాండ్రీయా, ఆగస్టు 15:—ఆకాశరామన్న కరపత్రములు నేటిరాత్రి కాట్టముమున్నగు ఊళ్లలో బ్రిటిషువారిపై ద్వేషమును బురిగొల్పుచు ప్రకటింపబడినవి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వముపై విద్వేషమును గలుగు ప్రకటనలు జేయబడినవి. సూడానులో విద్యాధికులకు మేము సూడానుప్రజల తరపున బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారిపై ద్వేషమును ప్రకటించుచున్నారనుని. బ్రిటిషు డొమినియనును కూల్చుడని ప్రకటించిరి. నైలు సోదరులందరను ఏకము గావలె ననిరి. నైన్యములు స్త్రీల పలుకుబడికి లోనైనవని పటములు నూచనగ వ్రాయబడెను. బ్రిటిషువారిని ద్వేషించి బహిష్కరింపుడనియు ఇదియే మనకు దేవుడు విధించిన శాసన మని తలంపుడనియు ప్రకటించిరి.

రిపుల తిరుగుబాటు

స్పెయిను కరాజయము

లండను, ఆగస్టు 15:—మూరువిప్లవ నైత్యము స్పెయిను ప్రదేశములపై దాడి వెడలుచున్నారనియు స్పెయినువారు అపస్కందనము ప్రారంభించిరనియు ఫ్రెంచివారుగూడతమప్రదేశములో ఇదే చర్చను దీసికొనిరనియు తెలియుచున్నది.

రైల్వే ఇంజినులు

క్రొత్తకంట్రాక్టు

బ్రిటిషుకంపెనీల కిచ్చిరి.

ఉంగండా, నై జీరియాసిలోను రైల్వే ఇంజినులను, మదాగిసురైల్వే ఇంజినులను, నూడను రైల్వే ఇంజినులను బ్రిటిషు కంపెనీకే అర్జురు ఇచ్చిరని తెలియుచున్నది.

క్యాన్ కమింగు పొగయోడ అంటుకొనుటచే చాల సరకు నష్టపోయెనని తెలియుచున్నది.

ఇటలీ వైమానికుడు

ఫ్యారోదీవులకు వచ్చెను

నోలీసు ప్రభువు చనిపోయెను. ఇతను పూర్వముసార్వభౌమునకు అంతరంగిక కార్యదర్శిగ నుండెను.

కారి కవిజయము

కార్యర్థక ఉపఎన్నికలలో కార్మికసభ్యుడు సర్ అల్ఫ్రీడ్ మాండుగారు విజయము గాంచిరి.

దానుగారి నిరాడంబరము

లండన్, ఆగస్టు 18:—సిరాజిగంజి తీర్మానమునుగూర్చి దానుగారి వైఖరివిషయమై చాల చర్చించి. ఆలివియరుప్రభు విట్టు జెప్పెనని తెలియుచున్నది. బెంగాలుసభలో దానుగారి రాచకీయ అమాయక నాయకత్వమునకు సిరాజిగంజి తీర్మానము ఇంకొక నిదర్శనము. ఆసభలో ప్రభుత్వమునకు చిక్కుపెట్టుటకు చేతగాక ఓట్లనిమిత్తము కొందరికి డబ్బిచ్చియో, వారిని రాకుండజేసియో స్వరాజ్యపక్షమువారు తమపనిని సాధించుటకు ఏర్పాటుజేసిరి. ఇది చాల చెడ్డపని.

మేడినాకు బోవుచున్నందున అరబ్బీ తెగవారు అడ్డగించుచున్నారని మెక్కాకు తిరిగిపోవలసివచ్చెననియు మెక్కాకుతిరిగివచ్చిన యాత్రికులు జెప్పుచున్నారు. నీటిఖరీదును ఎక్కువ జేయుటచే యాత్రికులు చాల కష్టపడిరట.

పెరిషియా దురంతము

పెరిషియాలో హత్యజేయబడిన అమెరికను కాన్స్యుల అక్రీకలకు పెరిషియాను ప్రభుత్వమువారు గౌరవమును జూపిరి. ఈ అక్రీకలను అమెరికను వాకలో ప్రవేశపెట్టెదరు. తరువాత అవి అమెరికాకు పంపబడును.

బ్రిటను - మెక్సికో

మెక్సికోలో ఈవస్తువాత్మకు పరిహారమును రాబట్టెదరని మగ్డొనాల్డుగారు ప్రకటించుటచేత వారిని బెదరించుచున్నారని అర్థములో మెక్సికోప్రభుత్వమువారు కోపమును తెలుపుచు ఆప్రయోగము నుపసంహరించుకొనవలెనని గోరిరట. ఉపసంహరించుకొను ఉద్దేశ్యములేదని మెక్సికోప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసిరట.

బెంగుళూరు వార్తలు

144 సెక్షన్ రద్దుచేసికొనుట

బెంగుళూరు, ఆగస్టు 17:—డిప్టీ కమిషనరీలుగారు కృష్ణారావు మృద్యేదకరుగారిలో సంభాషణసలిపిరి. తదనంతరము యిదివరకు జారీచేయించిన 144 రద్దుచేసికొనిరి.

కృష్ణారావుగారిచే కొన్ని ఉపన్యాసములు నిష్పించుటకు స్థానిక కాంగ్రెసుసంఘసభ్యులు ప్రయత్నించుచున్నారు. మొదటియంపన్యాసము “బెల్గాంకాంగ్రెసు, మైసూరువారి ధర్మము” అని నిన్న జరిగినది.

మాదివాసుగారు తండ్రిగారికి ఒబ్బుగానున్నదని తెలిపినందున కలకత్తావెళ్లిరి. రెండుమూడురోజులలో వెత్తురు. అంతవరకు మీర్ హుమాయున్ హుస్సేనుగారు వారిపనిని చూచెదరు.

క్రిందటివారం మంభోజిసమావేశము జరిగినది. ఇందు కీర్తిశేఖరులకు తిరువాన్ కూరురాజాగారి సురణమునకువిచారింపుచున్నట్లు తీర్మానింపబడినది.

భారత స్త్రీలను నిందించుట

వంగదేశపు గవర్నరుగారి ప్రసంగమును

కలకత్తాపౌరు లాక్షేపించుట

హరారాపురమందిరమున జరిగిన పౌరముహూ సభలో డక్కాఉపన్యాసమున టిట్టక్ ప్రభువు భారతస్త్రీలనుగూర్చి కావించిన నిందలకాక్షేపణము తెలుపుచు తీర్మానము కావించెను. (అ.ప్రె)

నీటిపారుదలసంఘము.

రయితుల సాధారణహక్కులనుగురించి విచారించి దానిని పరిష్కారము చేసి, ప్రైసంఘము వారు సభను రేపటికి నిలిపివేసిరి. (అ.ప్రె.)

కోయంబత్తూరులో గవర్నరుగారి దగ్గరకు వచ్చుమలబారు రయితుల రాయబారము సంబంధమున గౌ. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు, దివాన్ బహదూర్ యం. కృష్ణన్ నాయరుగారును మెట్టుపాలయం మెయిలులో యీసాయంకాలము కోయంబత్తూరు వెళ్లిరి. (అ.ప్రె.)

ఉద్యోగము కావలెను

(యంగ్లండ్‌లోని పత్రిక)

జాతీయోద్యమమునకై చాలతక్కువగా వినియోగించిన యొక న్యాయవాదిపట్లనుండి నాకువచ్చిన యొక పత్రములోని కొన్ని భాగములను పాఠకులకు పంపించుచున్నాను. ఆ పత్రములో మునుపటి ప్రవేశించినట్లు ఇతడు తన పుస్తకముల నన్నిటిని అమ్మి వైచేను. ఇప్పుడు నిరుత్సాహియై యున్నాడు. తాను "నామోదించిన" దగ్గించుకొనుటకే నేనీ పత్రమును పంపిస్తాను. మీరు గానీ నిరాదానముగా విధులను నిర్వహించుటకై తనని తలంప"నని యాతడు వ్రాసెను. మనఃస్ఫూర్తిగ విరచించబడిన యేవ్వలను గాని నేను నిరాదానమును. అందులకు నడత్రోవ త్రొక్కెదను. విచారభరితములు సిందా పూర్వకములను నగు భాగముల నుత్తరములోనుండి యెత్తి వైచి యాక్రింది భాగములను విమర్శనార్థము పంపించెదను.

"రాజులు, హిందూమహమ్మదీయులకు, అస్పృశ్యులకు నివారణము గడచిన రెండేండ్లలోను ప్రజల నాకర్షింపలేదు. మార్పుజనించునట్లుగా మార్పులేదు కనిపించలేదు.

అసహాయవాదులు మానవజాతిని కనుగొనుటకు తమ కార్యక్రమము నేర్పరచుకొనలేదు. ప్రజలయందు తాము పాము జనింపజేయుటకు కుద్రక వ్యవహారముని వారు గ్రహింపలేదు. సత్యాగ్రహ వత్సరమునకు ఒక సర్కారుతో ప్రత్యక్షముగా, బహిరంగముగా సంబంధము గావించుట దాని స్వభావముగావలెను. ఒక సంఘమునకు ప్రతిపక్షముగ నిరంక సంఘము సత్యాగ్రహము కావించుట అపాయకము. అయ్యది ప్రభుత్వమువారికి చాలునుండి సురక్షితముగ యుద్ధమొనర్చుట కవకాశ మొసగును. ఇంతాంగములను అపాయకర ప్రచారమును నిందులకు పెట్టుచున్నాను. ప్రభుత్వమువారితో సంబంధము గావించుట ప్రజామోక్షమును బడయగల గొప్పవిషయములనే వివాదాంశములుగా నేరికొనవలెను. ఈక్రిందివానిలో నేవిధియైన పనికీవచ్చును.

- 1. న్యాయస్థానబహిష్కారము, పల్లెలయందును పట్టణములందును ప్రధాననగరములందును పంచాయతీ న్యాయ న్యాయస్థానములను రిజిస్ట్రీ కార్యాలయము నెలకొల్పుట.
- 2. సర్కారు కరెన్సీనోట్లను బహిష్కరించి వానికి బదులు హుండిలను చలామణిచేయుట.
- 3. మద్యము మొదలగు నిషేధనస్తువుల అమ్మకము నాపి వేయుట.

ఆమాడు విషయములను ప్రజల నాకర్షింపలేదని యాధిగా చెప్పగలుగుటకు మనము ప్రజలలో తగినంతపనిచేయిమని నేను నమ్మును. గ్రామములలో కలిగిన అనుభవమునుబట్టి రాజులు వారి నాకర్షించినదని చెప్పవచ్చును. తగిన నిర్మాణము మాత్రమే కావలసియున్నది. నాయకులను చెప్పిన మనమే గ్రామములకేగి వారిమధ్య నివసించుచు రుతుమొక్కటిని నాధారము సంక్షేమము వారికందజేయుటకు నిరాకరించుచున్నాము. వ్యాపారముల ప్రజల నేమియునెరగడ. లేదా హిందుమహమ్మదీయులు కలిసింపరని యెరిగియుండును. ఢిల్లీ పల్లెటూరుకాదు. అచ్చటకూడ భిక్షువాడ పోరాడిరని చెప్పట నిందయేయగును. మనమే వారిపట్టి కుటుంబకలహమునకు పురికొల్పితిమి. ప్రజలకు అస్పృశ్యత్వ చిహ్నము విషయమే. అదికూడ వారి నాకర్షించును. కాని మనకు రుచింపని విషయము వారి నాకర్షించును. యంగ్లండులోని సర్వమించిన "ఒంటి గంటితనము"ను నాకు ఆశ్చర్యమొనరుచున్నది. మనపవిత్రతలను స్వార్థత్వగ్రహములను సహనములను వారిజాడ్యమును బాపలేనివా మనజాతి నశించవలసినది. ప్రతిరాజకీయ సంస్కర్తయు నీవిషయము నెంతోక్రమముగ గ్రహించిన నతనికిని దేశమునకును నంతమేలు. సంబంధమును విరమించుటగాని స్వరాజ్యము వచ్చునట్లు దానిని నిశ్చయించుటగాని మాడనిపని దానిని నిశ్చయించిన స్వరాజ్యముకూడ నిశ్చయించుట. ఉపరితత్తులు లేకుండు బతుకజూచినట్లును. స్వరాజ్యము వచ్చిన తరువాత హిందుమహమ్మదీయుల విధేయములను అస్పృశ్యులను నివారించబడునని న్యాయవాదు స్వప్న ప్రపంచమున నినిసించుచున్నారు. తమ మూర్ఖత్వమునకు భావమును తామే గ్రహింపలేనంత నీరసావస్థలో నున్నారు. ఏ స్వరాజ్య కార్యక్రమమునందైనను నీవిషయములు ముఖ్యభాగములుగ నుండవలెను. పని కష్టసాధనమే కాని తేలమహమ్మదీయులకాదు. కావున నితనిని నిర్మాణకార్యక్రమము భారతదేశమునందలి మానవుల స్వభావమునకు అర్థమగు ననుగుణముగ నున్నది. అభివృద్ధి కోరు జాతీయోక్త నిత్య సఫలముల కనుగుణముగ నున్నది.

కాని నామిత్రము "ఉద్యోగము" కావలెననియున్నది. ఆమాట కేమియు భ్రమా నాకు లేదు. పనిచేయువానికి యాదు విషయములందే చాలాంతపనియున్నది. ఏ గ్రామము నైనను దిని రాజులును నెలకొల్పి అస్పృశ్యులకు తమసోదరుల నాశ్రయము గావించుట యొక్క పని. విస్తృతమైన రక్షణములను పిల్లలు స్వత్యమొనరింతురు. మర్యాదగల సహేతుకముగను

మాట్లాడని అస్పృశ్యుల నాశ్రయము గావించుట చెప్పినందుకు మిమ్ము గ్రామములు తొలగింపవలెను. ఇట్టి యుద్ధకము జీవన పోషకము. కాని జీవనాశకము గాని నిరంకరకము ఉద్యోగము కలదు అది మన జలకు తాత్కాలికావశ్యము కలిగించి కన్నులు మరుమిట్టానిని నిమగ్నములో నగిపోవును. అట్టి యుద్ధకము స్వరాజ్యము గానిరాజులకు. ఇతరుల కేతులలో నుండి బలాత్కారముగ సభికారము లాగుకొన నెంచిన వాడు దాని నుపయోగించిన నేరస్థుడు చేకొనగలను. భారతదేశమునకు అంత తేలికయైనదికాదు. మనము సంస్కృతముగాను. ఆయుధములతో పోరాడలేము. అంగ్లేయులు కేవలము పశుబలముతోనే పరిపాలించుట లేదు. వారు పశుకర్మగ్రామములకూడ నశ్వేషించురు. పిడికిలి పట్టుకొని దాచెదరు. మనము తగిన నిర్మాణములను సత్యాగ్రహ సత్త్వి నిశ్చలమునందేయును, సంఘభావమును ప్రదర్శించిన వారొక్కడైన కొట్టుకుండు పరిపాలనమంతయు మానలేదు. లకష్టమిచ్చి మనము వారు నియమించిన మరతులకు లోబడి ఎట్లు తెలియో తెలియకయో దాస్యము చేయుచున్నామే అట్లే వారను మనము చెప్పినమరతులకు లోబడి మానక్రింద పనిచేయుదురు. సత్యాగ్రహము రెండవరకము ఉద్యోగముకాదు. అట్టి పరిస్థితిలో ఉండిపోవును. అపజయమును జంతును. ప్రతికార చింతన మనలేని నిశ్చలమైయు అభివృద్ధినిండు అందు కవసరము. నిజమైన సత్యాగ్రహమైన సత్యము లపరిస్పృహ సత్యాగ్రహము యిచ్చును సర్కారుతో సంబంధము చేయుట తోడ్పడును. అసహాయవాదులకు స్వరాజ్యక్షేమమువారికిని మధ్యజరుగుచున్న సత్యాగ్రహ మేవిషయము గజాచినను సత్యాగ్రహము కానేరదు. ఢిల్లీలో జరిగిన అసమానకరములకు విషయములు నిజముగా సత్యాగ్రహము క్రిందికిరావు సంఘములమధ్య పరస్పరము జరుగు సత్యాగ్రహము నకు నివర్తనములు వైకం, తారకేశ్వరములలో కనిపించుచున్నవి. వైకము సత్యాగ్రహమున నేనే నడిపించుచున్నానని తలపడుటచే నేను వైకమునుగూర్చి కొంతయెఱుఁగదు. సత్యాగ్రహముల సహనమును, సత్యమును, మనోవాక్యాదులను హింసయు, శత్రుత్వపట్టుదాక్షిణ్యమును, హనీరధ విషయమున నిశ్చలత్వమును నవలంబించిన స్వతంత్ర విజయముబడలేదు. మరతు లన్నియు పూర్తిగ నలంపబడినవో పూర్వచారపరాయణులగు హిందువులు కూడ వారి నాశ్రయించి జాతీయోద్యమమునకు బలహీనత కలగజేయుటకు మారుగ లెముచేకూర్చు. తారకేశ్వరమును గూర్చి నాశ్రయము తెలియదు నిజమైన సత్యాగ్రహ మేయిచ్చునచో ఫలములేవక చేకూరగలదు.

విలేఖరి సత్యాగ్రహస్వభావమును తిన్నగ నర్థముచేసి కొనక పోవుటచే ఉద్యోగమును కలిగించు కట్టి మార్పులను నూచించెను. బలంతయుతో మాదుకొనిన పంచాశతులుగాని దస్తావేజుల రిజిస్ట్రీగాని విలేఖరినూచించిన ప్రయోజనమును చేకూర్చాలవు. బలంతయులేనివో రాజులు విషయమునకన్న తక్కువయొడ్రో మేయుండును. ఏలననా ప్రైవేటుకొట్టలలో కెన్నెరు దస్తావేజులను రిజిస్ట్రీ చేయరు. కర్రపోటులచే కరెన్సీనోట్లను ఇంతకన్న తక్కువయొడ్రోమును కలిగించును. కాంతపరిస్థితులు చేకూరి, పిక్టింగ్ కాంతముగ జరుగని తిరిగి నున్నవిక్రయశాలల పిక్టింగ్ పునరుద్ధరింపనలె నని యున్నది. 1921 వ సం॥ జరిగిన పిక్టింగ్ కాంతయొక్క జుగళము.

నిజమైన పరిష్కారము లోలోపలనుండి జరుగలెను. విశ్వాసమును గోల్పోయినవారు ప్రజలుకాదు మనమేకాంగ్రసు సంఘాధికారిగా నున్న విలేఖరి రాజీనామాల వర్షము తిన్నెకుపించుచున్నదిని వ్రాసెను. ఎందుకనె? రాజీనామానిచ్చు వారికి కార్యక్రమములను నమ్మకములేదు. ఇదివరకాటలాడుచున్న వారు ఇప్పుడు త్రొవలలోచనము గావించుచున్నారు. నిజము నంగీకరించుచున్నారు. ఈరాజీనామా యుద్ధమునకు లాభకరములని వాదనము. అందును తిన్నగపనికేసి తీర్మానముల నమలుజేయుటయో లేక రాజీనామానిచ్చుటయో నేర్పినవో ననయొక్క పరిస్థితులు తెలియగలవు. వోల్గన్లచో వారిని తమ ప్రతినిధుల కన్నుకొనుదని కార్యదర్శి యుద్ధాధిపతిలెను. ఎవరంతవారే నియమితులైన సభ్యులెన్నచో కార్యదర్శి యొక్కడే కాంగ్రసు కార్యములను నమ్మకమున్నవో నిర్వహించవలెను. అప్పు డెరికి యాంత్రాలమును నూలునడకుట యందే వినియోగించుటకు పూర్ణానకాశము లభించును. నూలు నడకునదిలో తానొక్కడే కావలసివచ్చునని భయపడెనక్కడలేదు. నమ్మకమును ఫిరంగిలమును కలవానికి నియంత్రామము చేయని సాధనము లేదు.

దనియ

బావాయి, ఆగస్టు 16: - పెల్లెలలో అయిపోవుటచే పెల్లెల వానికును సో మంబలో దిగవలసివచ్చెను. యంత్రము నుంచి సప్తముకి లాగలేదు. (అ. ప్రె.)

గాంధీమహాత్ముని ఢిల్లీనగర ప్రవేశము

ఢిల్లీ, ఆగస్టు 17: - ఈ యువయువకుల తెల్లవారిజామున నుండియే ప్రజలు గుంపులుగుంపులుగా ఢిల్లీ పెన్షన్ రైల్వే స్టేషనును చేరుచుండిరి. పదిగంట లగుసరికి వైఖానసాచార్యమీద అంకుశమైన సంచులేరు. జనుసమస్త స్వాగతము తిప్పి యుండెను.

బి. బి. సి. వి. మొయిలుబండి అహమ్మదాబాదు నుండి సరియైనకాలమునకే స్టేషనుచేరెను. రైలుబండి వైఖానసాచార్యము ప్రక్కగా వెళ్ళుటగా వాపుయండ్ల వహాత్మా గాంధీకి జేయను కేలు మిన్నుచుట్టెను. బయటజనులు త్రొక్కుల్లాడుచుండుట చేత మహాత్ముడు బండిలోనుండి దిగలేకపోయెను. రావపుండు చెగట్టిగా కట్టుకట్టబడియున్న కాంతోకుండును మహమ్మదాబాద్ గారు ప్రజలనడిగి కొంతసందుచేయుట కొంతయో ప్రయత్నించెను. కాని అంగ్రము మాత్రపుసందేహ దొరకలేదు. గాంధీగారి శత్రుకొనిపోవుటకు యాలోగా అమ్మలెన్ను పుట్టిని తెల్పిరి. కాని మహాత్ముడు దానినెక్కననెను. తరువాత గాంధీమహాత్ముడు బండిలోనుండి నిలువబడి జనులను వెనుకకు నొండరి చేయుననెను. దీనిపై మహాత్మాగాంధీకి జే, యనుకేలు మరింత యెక్కువయ్యెను.

ఇకవేరుమార్గము లేకపోవుటచే ప్రజలను మోసపుచ్చుటకు నిశ్చయించి గాంధీ మహాత్ముడాలిగాల్గు వెనుకై తిలుపుతు తెరచుకొని బయటపడి ప్రజలవిషయమును తెలిసికొనక భూమి సురక్షితముగా గేటుదాటి మోహులలోపడిరి. ప్రజలు వెనుకకు తిరిగి వెళ్ళవచ్చుటకే మోహులు బయలుదేరి మహాత్ముడాలిగారింటికిపోయెను. ఇప్పుడు గాంధీమహాత్ముడవచ్చుచు న్నాడు. (అ. ప్రె.)

అఫ్ గెస్టినము

ఇటాలియన్ యింజనీరుకు మరణశిక్ష వివాదము, 16 ఆగస్టు: - వివాదముకు వచ్చినవారు కాబూలులో జరిగిన వివాదప్రమాదమును చెప్పచున్నారు. పోస్టు ఆఫీసులో జరిగిన యొకపోరాటములో అఫ్ గెస్టిన యుద్ధాగములో నున్న ఒకయిటాలియను యింజనీరు పొల్లొనియెను. పోలీసు అధికారులయొద్దకు రమ్మని ఆరెనికి సమయముల పంపగా తరడు నిరాకరించెను. తరువాత అతని చర్యయొక్కటకు ఉత్తర్యుబడెను. కొంతమంది పోలీసు వారి ఆరెమును ఆరెని దేశవాసు లెద్దరును నివసించుచున్న యింటికిపోయి బలవంతముగా యింట్లో ప్రవేశించిరి. వారు లోపల ప్రవేశించుచుండగా యింజనీరు వారిలో నొకరిని కాల్చిచంపి తిలుపుచునెను. కాని తుడుకు తన దేశస్థులందరితో కూడ లోబడిపోయెను. పోలీసు వారితో పెక్కుబడి వచ్చి యింకొని విచారణకు పెట్టుగా క్రింది రెండు కోర్టులను మరణశిక్షను విధించెను. కాని యింకొక కడపటికోర్టులో ఖాయపరపవలసి యున్నది అయినను కొండ్రుతుల ఆలవాటు ప్రకారము రక్తవాతము చేసినందుకు కొంతదచ్చిచ్చి న్యాయ హాజరును పరిష్కారము చేసి కొనుటకు రాయబారములు జరుగుచున్నవి. ఇటాలియన్ న్యాయశాస్త్రము ప్రకారము ముద్దాయికి వాదించుకొనుటకే అవకాశమియలేదని ఇటాలియను దేశము ఉద్యోగ పూరితులై యున్నారు. కొంతమంది నిశ్చయముగా ఆఫ్ గెస్టిన స్థానమును సరఫరాపెట్టి వెల్లిసాయిరి. (అ. ప్రె.)

గొల్లరా హిందూమహమ్మదీయకలహములు

సి. వి. సూర్యరెండును చంపుట కిక్కిరాబాన్, ఆగస్టు 16 - పాలక యూర్యంపు తిగాదాలో హిందువులు ఒక దేవాలయముపై బడిరని గుల్లరా నుండి హిందువుచావుదీయ కలహములనుగూర్చి తమవారి వచ్చినవార్లకు చెప్పుచున్నది. ఇప్పటికలహములకు తుపాకులతో కాల్పుకొనుటకు ప్రారంభించిరి. సి. వి. సి. మాపర్లెంట్ అధికారిగారు తుపాకితో కాల్చింపబడిరి. దేవాలయమునకు నష్టముజరిగెను. కొందరు హిందువులయొక్క హిందూ యిరి. తమవారిపోలీసువాగుచ్చి గుంపుకు తిరిమిచేరి. పరిస్థితులను కాంతిహింపలేదు. (అ. ప్రె.)

ఇండియన్ కాలనీల సంఘము

టి. రంగాచారియ్యగారు చెప్పిన విషయములు

మదరాసు ఆగస్టు 16:- ఇండియన్ కాలనీల సంఘము భవ్యము టి. రంగాచారియ్యగారు యింగ్లాండులో సంఘము యొక్క పనిని ముగించుకొని కొలంబోగుండా యాయావయము న యిచ్చటికి వచ్చిరి. అసోసియేటెడ్ క్రెస్టవారు కలిసి కొని మాట్లాడినప్పుడు వారిట్లు చెప్పిరి.

“నాకు ముఖ్యమైనపని సంఘముతోనే యున్నది. ఆ పనిమీదనే నే నచ్చటికి వెళ్ళితిని. మే ము లండను లో 25 సార్లు కలసికొంటిమి. కాలనీల మంత్రిలో 3, 4 సమావేశములు జరిగినవి. మరియు కలసి యింట్లో ఆఫీసులోని ముఖ్యోద్యోగులతో కొన్ని ప్రశ్నలను గురించి చర్చించుచుండగా యిండియా మంత్రితోగూడ అనేక కథలు జరిగినవి. సంఘముయొక్కపని కాగా మిగిలినకాలములో కాబి నెట్టులోని బాధ్యతగల సభ్యులతోను, పార్లమెంటు సభ్యులలోని అన్ని పక్షములవారితోను హిందూదేశము రాజకీయములను గురించి చర్చించుచుంటిని. రెండు కథల సభ్యులను లండనులో నున్నకలసియోత్ శాసనసభ్యులను గల ఎంపై పార్లమెంటు సభలోనే నువ్వనించితినీ ఇంకిషుక్ పార్లమెంటు సభ్యులలోను మాంకెస్టరు లంచి యను సభలోను ఉపన్యసించితిని. ఈ

టను, హో, ఫీల్డ్, కేంబ్రిడ్జి, ఆక్స్ ఫర్డ్ మొదలగు విద్యాసంస్థలను గురించి బాగుగా పరిశీలన చేసి నేర్చుకొంటిని. మెక్స్ ల్లు నూంకెస్టరు గ్లాస్టోమెంథలరు పారిశ్రామిక తేంద్రస్థానము లను జూచితిని. గ్లాస్టోమెంథలరు నిర్మించుచున్న చూచితిని. రెండుమాడు కాంటోలలోని పల్లెప్రాంతముల చూచితిని. లండను కేంబ్రిడ్జిలో హిందూదేశమును గురించి విద్యార్థుల కుపన్యసించి తిని. ఎడింబరోలో భారతీయుల విద్యార్థుల సమగ్రమునకు వెళ్ళితిని. లండనులో కొన్ని మొదటి తరగతివైద్యకాలము తిలకించితిని. కామన్వెల్త్ కనీసపర్యాయములు వెళ్ళితిని. పిందుకు బహుతరచుగా ఆహ్వానింపబడుచుంటిని. బాల్ ఫోర్, బ్యాంక్, రాంసే మాడ్జానాల్లు, మాంటెగ్యూ, ఛెల్మ్యుస్ ఫోర్డ్ ప్రభువు, ఎరల్ వింటుటన్ మొదలగు ప్రముఖులతోను అనేకవారి పార్లమెంటు సభ్యులతోను మాట్లాడుటకు నాకనేకవకాశములు కలిగినవి. వీరితో ముఖ్యముగా హైందవరాజ్యాంగము దాని లోపములను గురించియే మాట్లాడుచుంటిని.

హిందూదేశమును గురించి గొప్పవాలోగూడ అజ్ఞానమే ప్రబలియుండుట రస కాశ్యకమును కలిగించెనని రంగాచారియ్యగారు చెప్పిరి.

హిందూ దేశమును గురించి యింగ్లాండు లోని రాజకీయపక్షములవారి వైఖరి యేమని యడుగు, రంగాచారియ్యగారు, కార్మికపక్షమువారు తప్పక స్నేహితు లేయని చెప్పిరి కాన్సర్వేటివులలో చాలవందికి సానుభూతియే కేగు. వారిలో కొంతమంది కేత్రభావమునకూడ పూనియున్నారు. చివరలు పక్షమువారిలో నెవ్వరోతప్ప అందరను మధ్యస్థులగుండెరి.

కాలనీల ప్రశ్ననుగురించి లస పట్టుమదైవ తీర్మానము తనకు సంప్రేక్షికరముగనే తున్నదని రంగాచారియ్యగారు చెప్పిరి. తక్కిన నాటివిషయములో కాగితములలో కనబడిన సంగ్రహము అసంప్రేక్షికరముగనే యున్నదిగాని పూర్తినిచేడి కలువవపురకు కనిపెట్టుకొనియుండు నని చెప్పెను.

సంస్కరణముల విషయములలో ప్రస్తుత రిజ్యూంగ విధానము స్వల్పకాలములో దోమినియక ప్రతిపత్తిని తేజలదని హిందూదేశము నిరూపింపగలిగినయెడల, బాధ్యతాయత ప్రభుత్వము నీ దేశమున కొనసంపాడు కార్మిక ప్రభుత్వమువారు తమ కత్తిని వినియోగింతురని ఆయన చెప్పెను.

తుదకు కలసియులు కార్యాలయములో కాలనీలలోని హైందవసమస్యలను గురించి వైఖరి మారి పురోచ్ఛిధిని నూచించుచున్నదని రంగాచారియ్యగారు చెప్పిరి. వాతావరణము క్రిందటిసంవత్సరములై లేదు. మొత్తముమీద తానింగ్లాండు బోవుటయు, యింగ్లిషు ప్రజలను ఆయానకు తృప్తిని కలిగించినవి.

హైందవాభిప్రాయమును తెలియజేయుచు యింగ్లాడులో హిందూదేశ మెద్దియైన ఏర్పాటును చేయగలిగినయెడల హిందూదేశమునకు భారతీయులను తేమకరమును. రంగాచారియ్యగారిట్లు చెప్పిరి: “విద్యార్థిజనమునకు గాని అప్పటి ప్రజలకుగాని హైందవ విజ్ఞానమునుగురించియు హైందవనాగరకతనుగురించియు తెలియజేయునట్టి ప్రదేశ మింగ్లాండులో నెచ్చటను లేకపోవుట నాకు వింతగా చున్నది. మతమునుగురించియు శత్రుగ్రంథములను గురించియు వారముని కొకస రియైన హైందవ యువకులకొరకు ఉపన్యాసము చెప్పించుటకు ఒక ప్రదేశమున్నయెడల నది చాల సపయోగపడు నని నాయభిప్రాయము. అట్టి ప్రదేశమున్నయెడల యింగ్లాండునకు

పోవువాడు అచ్చట నున్నవాడును కూడ పరస్పరసహాయము కలుగుకొనటకు వీలగును.

సింహళమునకు వలసపోవుట

సంభాషణను ముగింపబోవుచు రంగాచారియ్యగారు సింహళదీప్తమునకు వలసపోవుటను గూర్చి ఒకటిరెండుమాటలను చెప్పిరి గీదవారు గంపులు గంపులుగా ముంబయిపాలముగా ఈదేశమునుండి అందు ముఖ్యముగా నేలం తిరుచనాపల్లి వైపులనుండి వలసపోవుట కూడ ఆయన కెంతయో కష్టముగనుండెను. ఆయన వీరిని సింహళములోను గనుక్కోటి మొదలగు ప్రదేశములోను కట్టికొనెను. ఎందుకు పోవుచున్నారని ఆయన వారి నడుగ ఇచ్చట కొంతమీయు పుచ్చెదనయ్య, కరవుగా నున్నదనియు అందువలన వెళ్ళుచున్నామనియు వారు చెప్పిరి. కార్మికు లిట్లు సింహళమునకు పోవుటవలన రెండు విధముల కష్టము సంభవించును. సింహళములో నిదివరకే భారతీయులు కొంతమంది యుండుటచే వారును వీరును కలిసి మాల్వాండె ముసలగు యొకటి. ఇచ్చటినుండి తెలివిగల కార్మికులందఱును లేచిపోయి పెద్దవా రైనవిద పనికి పనికిరాకుండు హిందూదేశమునకు తిరిగిచ్చి భారముగానుండుట మరియొకటి. ఎరదలు కలుగజేసినవచ్చును గురించేయుటకు దక్షిణయిండియాలో ఎంతోమంది హాలివాగు కానలసేయున్నాడు. ఏదో యొక నిర్ణయము చేసినగాని, లేకున్నచో హిందూదేశములో కార్మికులు దొరకక పోవుటయు, కాలనీలలో కార్మికు లెక్కువగుటయు సంభవించును.

నవ్వరహారము

రంగాచారియ్య గారు మరియు నిట్లుచెప్పిరి. “ఈ వలసపోవుటకు మదరాసు ప్రభుత్వమువారు చూచుచున్నారో లేదో నాకు తెలియదు తిండికిని పనికిని ప్రజలు ఒకదేశము నుండి మరియొక దేశమునకు పోవుట అప్రభుత్వమున కంతురగు దికాదు. నవ్వరహారపు పని వెంటనే ప్రారంభింపజరలెను. ఈ పనిని స్థానిక సంఘములు చేయులెనా స్థానిక ప్రభుత్వములు చేయులెనాయని తగాదా పడుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈ ప్రశ్న తేలువరకు పనిని నిలిపేయకూడదు. అది అందరికిని సంప్రేక్షికరముగా లేవవచ్చును. ఈ లోగామాత్రము పని ప్రారంభింపబడవలెను. ఈ పనిని ప్రభుత్వమువారే చేయవలసియున్నది.

రంగాచారియ్య గారు 21 తేదీన సిమ్లాకు పోయి యింక నేమైన చేయవలసియున్నయెడల దానిని గూర్చి యిండియా ప్రభుత్వమువారితో సంప్రతించును.

గుజరాతు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము

అహమదాబాదు, ఆగస్టు 17:- కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని నియమించుటకు పై సంఘము వారి సవరణము నిరాకరించిరి. నెలకు 800 గజములనూలును వకుళవలెనను ఒక తీర్మానము ప్రకారము గుజరాతు నుండి 700 మంది 6 వణుగులనూలును పంపుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

ప్రసీటున

యేలూరుతాలూకా గుండగొలను కాపురమైన బాపిరెడ్డి వెంకట్రాజగారి తమ్ముడు మూర్తనారాయణరాజు దుష్పూవాసముచేత రిజాలగా బోగముపాళ్లవెంట తిరుగుచు అననసరములు చేసి సామ్యుపాడుచేస్తు తక్కువసామ్యువు చ్చుకుని ఎక్కువమొత్తములకు ప్రామిసినోట్లు వ్రాయుచు, బోగమునాళ్లకు పెట్టుచు ప్రసక్తింపుచున్నాడు. అతను కుటుంబ సభ్యులతోను చేమిన్ని చూడడములేను. కాట్టి అతనికి జాయంటు అసెంబ్లీ ఏర్పడిన ఋణముల యిచ్చినను అవి చెల్లనిని యిందుమూలముగా సమస్తమైనవారికి తెలియజేయడమైనది.

బాదర్వాడ వెంకట్రాజు, సంగుళుల 18-8-24.

శ్రీ కృష్ణజయంతికిగాను ధర తగ్గించబడినది.

జిక్ - జోకల్ గడియారము

ధర ఒకటికి రూ 2-0-0 మాత్రమే.

కె. ఎస్. రాధాకృష్ణ అండు బదర్లు, 164 వైనాబజార్ రోడ్డు, మదరాసు.

వాతావరణ పరిస్థితి

1924 సం. ఆగస్టునెల 18-వ తేదీ సోమవారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	సగటు ఉష్ణోగ్రత	అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత	వర్షపాతము	వాతావరణము
గోపాలపురం	88.8	80.4	0.25	10.86	44.19
విశాఖపట్టణము	89.9	82.1	...	5.17	87.09
కాకినాడ	97.2	79.8	0.66	8.04	89.09
మచిలీపట్టణము	96.4	76.8	0.50	0.99	41.69
కర్నూలు	95.4	74.1	0.25	4.87	26.01
బళ్లారి	95.6	73.1	...	2.88	20.81
కడప	97.5	76.1	0.97	6.88	81.28
నెల్లూరు	94.6	81.8	...	4.22	87.98
మద్రాసు	97.8	80.5	...	9.81	10.74
కడపూరు	94.6	80.0	...	2.90	52.44
సేలము	92.2	74.0	...	9.25	89.80
కొయంబట్టూరు	87.0	71.2	...	19.75	22.22
టిలచనాపల్లి	95.0	75.9	0.22	2.76	88.15
నాగపట్టణము	94.9	78.8	...	1.80	54.28
మధుర	96.2	78.0	...	5.46	88.68
పొంబన్	91.2	79.5	...	9.42	37.00
తిరునల్వేలి	2.23	28.84
తిరుకేండ్రము	79.7	74.3	...	76.74	11.51
కొచ్చిన్	84.5	78.7	0.15	114.44	114.51
కాకినట్టు	83.8	72.1	0.26	128.96	117.16
కుంగుళూరు	94.7	73.8	1.86	111.41	125.68
తెంగళూరు	83.8	68.8	...	19.08	8.87
మేర్ కార	69.6	62.4	0.16	121.78	125.46
కొడైకనల్	67.1	54.9	1.17	24.19	62.18

సర్కారులు:- వర్షము అంతటను గలదు. కాకినాడలో 0.66 మచిలీపట్టణములో 0.50 గోపాలపురంలో 0.25 వర్షించెను. మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. కాకినాడలో 7 1/2 మచిలీపట్టణములో 5 డిగ్రీలుపగటివేడిమి ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి విశాఖపట్టణములో 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. మచిలీపట్టణములో 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కన్, కర్నూలులో 0.25 వర్షించెను. కడపలో చిరుకులుగుడెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. కడపలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. కడపలో 3, తక్కినవోట్ల ర నుండి 6 1/2 డిగ్రీలు పగటివేడిమి ఎక్కువ. కర్నూటము మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. పగటివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 2 1/2 నుండి 3 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

ఉత్తర మద్రాసు తీరమున వర్షించును.

ఎస్. ఆర్. రామోగి.

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, మదరాసు.

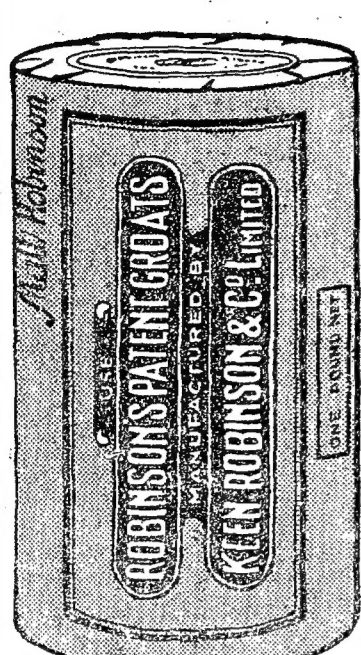
వైటుకొన్ని భారత వానసంభలు

సెప్టెంబరు కార్యక్రమము

సిమ్లా, ఆగస్టు 16:- సెప్టెంబరు సమావేశమునంగు స్టేటు కాన్ఫరెసులో 9, 11, 17, 22 తేదీలందు అధికారేతర వ్యవహారములు జరుగునని అధికారరీత్యా ప్రకటింపబడినది. 3, 8, 15, 16, 18, 23 తేదీలందు అధికార వ్యవహారములు జరుగును. భారతశాసనసభలో 16, 23 తేదీలలో అధికారేతర తీర్మానమును తీసికొనబడును. 3, 8 9, 10, 11, 15, 17, 22 తేదీలలో అధికార వ్యవహారము నడుపవలెనని ప్రస్తుత మేర్పరు పబడినది. (అ. ప్రె.)

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" పొట్టు

దీనిన వెద్దగోడుములు

రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" గోడుములు:—మంచి పుష్టిగల ఆహారము. యింటి యజమానియే దానిని ఇవ్వవలెను. తాన మాత్రము ఉపయోగించక తన కొడుకలకును ఉపయోగించవలెనని వంతు పట్టుచున్నాడు. పనివారు ఈ విషయమును చక్కగా గ్రహించి ఇరుగుపొరుగువారికి దానిని తెలుపుచున్నారు. నిజముగా రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" పొట్టునైన వెద్దగోడుముల

(గోట్టులు) కంటెను మంచి జీర్ణము, పుష్టి, అపాయములేని ఆహారముకే రెద్దియును లేదు.

ప్రతియొక్కరు దానిని వాడవలెను.

దుకాణములలో రాబిన్సన్స్ "వేటెంటు" పొట్టునైన వెద్దగోడుములకై అడుగుడు.

బ్ర॥ శ్రీ॥ బలిజెప్పల్లి లక్ష్మీకాంత కవిగారి ఉత్తర రాఘవము (కుశ-లవ)

మహాకవి భవిష్యతి ఉత్తరరాఘవచరితముననుసరించి ప్రవృత్తమున కనుకూలముగ రచింపబడిన అద్భుతనాటకము. తెలుగువారు మైన కవిగారి పాత్ర. హృదయధర్మములగు గద్యపద్యములు. ప్రతిపద్యముకలపాతముచేయఁగలది. ధర్మ 1 కి రుప్య 1-4 0 బలిజెప్పల్లి లక్ష్మీకాంత కవి, గుంటూరు.

గోదావరి హిందూ సమాజము వారు ప్రచురించిన భగవద్గీత

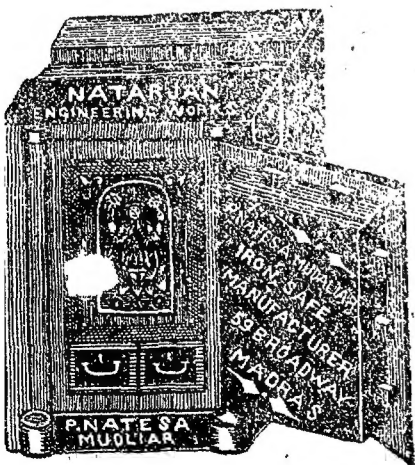
చక్కని నులభనచరము. ముందరమైన బైండ్. సోగైన గోదావరిములపై ముద్రితము వెల పదిరూపాయలు. ఈ నులభితైలి వచనగ్రంథము దైవజ్ఞానమును సర్వార్థమును నేర్పవచ్చును. ఎల్లవారు నత్యంతోపయోగము చేయవలెను. ప్రతిహిందూవునకును నలంకరింపవలసిన దివ్యగ్రంథము.

పైపుస్తకములు ఈక్రింది వారివద్ద దొరకును: కార్యదర్శి, గోదావరి హిందూ సమాజం, రాజమండ్రి. సెంటల్ బుక్స్ డిపో, రాజమహేంద్రవరము.

నరనము

దృఢమైనది

నమ్మకమైనది

యిప్పటిమోస్తరుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపవెట్టెలు ఈదిగువ తెలుపబడిన వారివద్ద అమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది. బాంబులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి. (1429)

పి. న. టే. శ. మొదలియార్, ఇనుపవెట్టెలు చేయువారు,

(ప్రాత్యేక), 50, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. నటరాజన్ ఎంబీసీరింగు వర్కుసు. ఐరన్ అండ్ బ్రాస్ ఫౌండర్లు ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషినుభాగములు, మొదలగునవి రిపేరు చేయబడుచు సమర్థులవారు. రైసుమిల్లుకు కావలసిన సిలండర్లు, సాప్లింగు, నట్టులు, సరసముగా యివ్వబడును. ముచ్చరాయప్పిల్లేటి, పెద్దనాయకమ్ పేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు (వాసిన బడులు) వాయబడును.

చుండుకు నూనె

డిబ్బీ 1-8 కుమ్మకు తెలము రు. 0-8-0

వెల సీసా 1-8 రు 0-8-0 వి. పి. సహా 0-11-0 ఈ నూనెను రాచిన చుండు పొట్టురాలుట, జల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మూనును. దీనివలన వెల్లెలకు హానిగలగక చక్కగా తెలుగుగలను.

ఈతైలము పొడలు, బొల్లి, నెలుపు, నలుపు, కుమ్మలకు రాయుటకు ఉపయోగించును. ముచ్చరాయప్పిల్లేటి, పెద్దనాయకమ్ పేట, మద్రాసు. మెషినులకు సంబంధించిన భాగములన్నియు ఆర్డరు యిచ్చిన తయారుచేసి యివ్వబడును. ఉత్తరములు (వాసిన బడులు) వాయబడును.

తమాషాలు

తగిన జవాబు

స్వాధ్యాయపతి:—మీవాదాన్ని ఇంతటితో కట్టిపెట్టితే బాగుంటుంది. నాలుగునాలుగు కలసి, ఎనిమిదిగావని ఎంతసేపు వాదిస్తేమాత్రం ఏంలాభం?

స్వాధ్యాయవాది:—మీరు ఇప్పుడు జెప్పినసంగతి రుజువు చేయగలను. నాలుగునాలుగు కలిస్తే, నలభైనాలు గవుతవి.

పోస్టాఫీసు

గ్రామంలో కొత్త పోస్టాఫీసు పెట్టింది. ముసలిపంతుల నొకరిని పోస్టుమేష్టరుగ నియమించింది. పోస్టాఫీసు పెట్టాడనిగా యిది ప్రజలు కొంతకాలం గర్వపడిరి. కాని ఉత్తరాలను తిన్నగా పంపించడంలేదని మోక్షాత్మీకుడు కంప్లంయింబులు చేరడం ప్రారంభించెను. అంతట ఇక స్పెష్టరు తనిఖీకి వచ్చెను.

ఇన్ స్పెక్టరు:—పోస్టులో వేసే ఉత్తరాలన్నీ ఏమవుతున్నవి? వాటిని పంపించడంలేదని ప్రజలు గోలపెట్టుతున్నారే?

పోస్టుమేష్టరు:—అయ్యో, ఈసంచి చూడండి సగమయినా నిండలేదు. నిండితరువాత పంపింతుమని చూస్తున్నాను.

బుద్ధిమాంద్యం

నాటకానికి పోయి నలమయ్యపంతులు ప్రొద్దుబోయి ఇంటికివచ్చెను లోపలికి ప్రవేశించగానే మంచంకింద ఏదో కదులుతున్నటుల వినిపించెను.

చలమయ్య:—ఎవరక్కడ?

దొంగ:—ఎవరూలేదు.

చలమయ్య:—బాగుంటే. ఎవరో కదిలినట్టుగా ఈ చెవులతో నేను విన్నాను.

ఆశాభంగం

వారసుడు:—మనలమ్మకు నష్టం ఎట్లావుందండీ?

నైదుడు:—నేనిచ్చినందు పట్టింది వ్యాధి తిగుసుకుంటుంది. ఇంతమా మీ ఆశపట్టం.

వారసుడు:—అయ్యో, నారముగోజులన్నా ఎప్పుడు ప్రాణుకడు అని నెనుక మీరు చెప్పితే నిజమునకొని, ఏర్పాట్లన్నీ చేసుకున్నాను!

మెళ్ళుకున

భార్యయు భర్తయు మరియొక గ్రామానికి పోతూ, ఇంటినిజాగ్రత్తగా కాపాడుతుండవలెనని నాకరుతో చెప్పిపోయిరి, వారునాటిసాయంకాలము ఇంటికివచ్చి చూచేటప్పటికి, నాకరు ఇంకానిద్రపోతూవుండెను. యజమాని నాకరును లేపగ, కష్టంమీదలేచెను.

నాకరు:—ఏం, అప్పుడేవచ్చారు, రైలుకట్టిపోయిందా యేమి?

సంతెలుస్తుంది

భార్య (కోపంతో):—అడవాళ్ళ సొమ్ములు, బట్టలసంగతి మొగవాళ్ళ కేం తెలుస్తుంది?

భర్త:—వాటిగర

తూనిక

కామయ్య:—నేను మాట్లాడకపూర్వం, ప్రతిమాటా తూచి ప్రయోగిస్తాను.

పోమయ్య:—తెప్పతూనికమాత్రం తూచకండి

అపారం

వెత్తెయ్య:—నాభార్య కేవలం చేవతనుమండీ.

విచ్చయ్య:—అయ్యో, నేను వివలేదే. ఆమె కాలంచేసి యెన్నాళ్ళయింది?

కారణం

మేజిస్ట్రేటు:—నగలఅంగడిలోనుండి యీనగను ఎందుకు తీసావు?

ముప్పయ్య:—“ఈ అవకాశాన్ని పోగొట్టుకోవద్దు” అని ఆక్కడ వ్రాసివుండే, తొందరపడ్డాను.

ఉపాయం

వరదయ్య:—ఆ సంబంధం చేసుకుంటే. నా ఆస్తిలో ఒక్కనమ్మిడి అయినా ఇయ్యనని నూనాడితో మీరు చెప్పలేమా?

కృష్ణయ్య:—మీవాడితో చెప్పితే ఏం ప్రయోజనం? నున మాట అతిడు విన్నట్టుగాలేను. ఈసంగతి కనిపెట్టి, సంవర్షాలన్నీ పిల్ల తల్లితండ్రులతోనే చెప్పాను. అంతటితో సంబంధముగరలేదని, నారు సరిపెట్టుకున్నాను.

సలహా

విచ్చగాడు:—అయ్యో, నేను అన్నం తిని రెండుగోసలయింది.

యజమాని:—నీసంటివాళ్లు మరికొందరుంటే, బియ్యం ధర వెంటనే తగ్గిపోవునుగదా!

స్థానిక వార్తలు

స్ట్రెయిట్ కల్చరల్ సానయిటి:— ఈ సంఘ సాంస్కృతిక సమావేశము 19 వ తేదీ ప్రాధున 8 గంటలకు యీ సంఘమువారి తోటలో (తేనాంపేట) గవర్నరుగారి ఆధ్వర్యమున జరుగును.

ఒక ఆత్మహత్య:— క్రిందటి శుక్రవారము నాడు పొట్టిచెరు వెంగళి కెట్టెవీధిలో వసిించుచున్న కిరణనాయక్ వర్తకుడు వెంగళరావుచెట్టి యనునాతనిభార్య చొక్కమ్మ యనునామె నూతిలోపడి ఆత్మహత్య చేసికొనెను. ఇందులకు కారణము ఆమెకు ఆమెబంధువులకు పడకపోవుటయే. శనివారమునాడు గోవిందస్వామి నాయుడుగారు (యస్పెక్టరు) విచారించిరి. పంచాయతీదారులు యిదిఆత్మహత్యయేనని నిర్ధారణచేసిరి:—

దక్షిణహిందూదేశ యంత్రనౌకాసంఘము:— క్రొత్తగా వైచేరులో పిప్పింకంపెనీ స్థాపించిరి. ఒక జపానీయుడు యీ వ్యాపారముందు ఆసక్తివహించి గలవాడు యిందులకు నాయకుడుగా నుండును. పి. వి. యస్. సదానీవంగారు సహాయులుగా నున్నారు. ఈసంఘ ప్రారంభోత్సవము మొన్న శనివారంనాడు 2౦ రై నుగ్లీచీలో జరిగినది. తేయాకు విందుజరిగినది. ఈసమావేశమున కధ్యక్షుడుగా నున్న పి. వి. యస్. సుందరముగారు యీ సంఘముయొక్క ఆభివృద్ధిని గోరుచు ఉపన్యాసము నొసగిరి.

రాకపోకలు:— ఉదకమండలమునుండి గవర్నరుగారు సరిపరవారముగా నేడు మదరాసు విచ్చేసిరి. ప్రేక్షన్ వద్ద సత్కరింపబడిరి. మీదత్రోవలో కోయంబత్తూరు టెనెంటుస్ ఆఫీసరువన్ వారి ప్రతినిధులతో సభాపించిరి. ఈరోజున 11 గంటలకు శాసనసభాసమావేశమున గవర్నరుగారు రుపన్యసింతురు.

వరదచే బాగానష్టపడిన సర్వముంగళం గోపిచెట్టిపాలెం లకు చూచి పి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు నేడుకోయంబత్తూరు నుంచి యిరుటకువచ్చిరి.

సర్ ఆర్థర్ నాథుగారు ఉదకమండలమునుండి వచ్చిరి.

సామ్రాజ్యవస్తుప్రదర్శన సందర్భమున సీమకువెళ్లిన ఏ. చిదంబరము కెట్టిగారు బొంబాయిమీదుగా యిరుటకు నిన్నవచ్చిరి. గవర్నరుమెంటు వేతనముపై 1921 లో ఎలెక్ట్రీకల్ యింజనీయరింగ్ నైట్ జెల్లిన జి. సుందరం ఎం.ఏ గారు తమ క్రిమిక్షేత్ర పూర్తియైన తిర్వాత్ నిన్న యిరుటికివచ్చిరి.

బొబ్బిలి మహారాజుగారు నిన్న యిరుటికి ప్రాధునవచ్చి మరల రాత్రి దివాన్ గాదితో వెళ్లిరి.

ఎస్. త్రివివాసయ్యంగారు అల్లాడి కృష్ణస్వామి అయ్యరుగారు చెజవాడ నిన్న రాత్రి వెళ్లిరి.

సూర్యవారాయం మూర్తి పి. రామన్ పి. వి. రంగా రెడ్డి జి.తామేశ్వరరావు కె. సర్వారాయుడు ఓ. దేవేంద్రుడు వెంటటరత్నం వి. మాధవరాజు పొన్నస్వామి, వీరియన్, పి. తంపన్ గార్లు (శాసనసభాసభ్యులు) నేడు జగ్గబాపు శాసనసభకై వచ్చిరి.

ఒత్తమాయూ రేగింపు.

మరుష్యులు చంపబడుట

రంగూను, ఆగస్టు 17:— మాండలే డివిజన్ కమిషనరు యిల్లు తంజితేయుచున్నాడు.

ఒత్తమాయూ రేగింపు మధ్యాహ్నమున నిషేధింపబడిన కోడ్లమీదుగా పోవుటకు ప్రయత్నించెను. కోడ్లప్రక్కననిలవబడియున్న వారి ను వారిని యూరేగింపు వెనుకకు తరిమివేసెను. పోలీసువారు తుపాకులను కాల్చుననిపెచ్చెను. ఒక పోంగ్లీ చంపబడెను. ఒక నికి కొంచెము గాయము తగిలి నది. ఒక పోలీసువాడు చంపబడెను. మరియొకనికి ప్రాణాపాయకరమైన గాయము తగిలెను. పోలీసు డిప్యూటీ సూపర్వైంటు ప్రివాట్ గారికి దవడ మీద పెద్దరాతిచెట్టతగిలెను. ఒకడజను మండి పోలీసు వారికి తీవ్రమైన గాయములు తగిలెను. రాత్రి 9 గంటలకు పట్టణము శాంతిమయ్యెను. అదివారం సాయంకాలము 4 గంటల వరకు అధికారులనుండి విశేషవార్త లెవ్వియు తెలియలేదు. (ఆ.ప్రె)

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ

శతమానవర్ధంత్యుత్సవము

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ శతమానవర్ధంతి నిన్నటిసాయంత్రము, విక్టోరియా హాలునందు, సర్. కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారి ఆధ్వర్యమున క్రింద జయప్రదముగ జరిగెను. సభకు వచ్చినవారిలో రా. బి. టి. వందరాజులు నాయుడు, కా నాగేశ్వరరావు పంతులు. పిం. సుబ్రహ్మణ్య పెట్టి, ఎం. కాంతారావునాయుడు, మం. రంగయ్యరేషి, గ. రంగయ్యనాయుడుగార్లు మున్నగు ప్రముఖులుగలరు. సభకుల కందరకును ప్రభుమున అల్పాహారము లొసగబడెను రా. బి. టి. వందరాజులు నాయుడుగారి ప్రతిపాదనపైన సర్. కూర్మా వెంటరెడ్డినాయుడుగారు ఆ గ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి.

అధ్యక్షులు

సభకులకు స్వాగతమొసగుచు చెన్నపురిలోని ఆంధ్రులలో సంఘభావమున పరస్పరసహకారమును మెల్లని అభివృద్ధి పరుచు నా దర్శములతో నూరు నెలలక్రింద నీసభ ప్రారంభింప బడె నని ఆధ్యక్షుడునుడివెను. అంతకుపూర్వ మీ పురమున నాంధ్రుల సంఘ మధికముగనుండియు చాల వెనుకబడియుండిరి. ఈ సభ నెల కొల్పబడిన తరువాత నిప్పు డీపురమున నాంధ్రుల స్థితి చాల అభివృద్ధి నొందెను. ఈ మార్పున కీసభయే కారణము. ప్రతి సంఘమువారును తమలో అన్యోన్యసహకారము నభివృద్ధిపరుచుకొని ఆ సంఘము నభివృద్ధిపరుచుకొనయత్నించుటవరము. ప్రాచీనకాలమున నాంధ్రులు, దక్షిణమున, మధుర, తంజావూరు, సింహళములనుగూడ నాక్రమించి పరిపాలించిరి బ్రిటిషు పరిపాలనకు వచ్చినతరువాత, ఆంధ్రులప్రతిభ వెనుకబడెను. రాజధాని నగరమునకు తాము సమీపమున నుండుటచేతనో, ఇచ్చట సభికముగనున్న తమ యుద్వ్యంగుల సహాయమునకో పరిపాలనలో తమిళులే చాలవర క్రాక్రమించిరి. 5,6 సంవత్సరములపూర్వ మాంధ్రులస్థితి కొద్దిగనో గొప్పగనో అభివృద్ధి నందుటకు వీలయ్యెను. ఏయుద్యమమునందుగాని ఏవోకాలదిగ లోపము లుండకమానవు. ఈయుద్యమమునందుగూడ సట్టిలోపములున్నచో మన్నించి ఈసభ కార్యకముగను ఇతరవిధముగను చెన్నపురి ఆంధ్రులందరును సహాయమొనర్చుటవరమునియు, అధికసంఖ్యాకులుగ నీసభలో జేరవలెననియు అధ్యక్షుడు సభ్యుల నుద్బోధించిరి.

గద్దె రంగయ్య నాయుడుగారు

తరువాతి, ఆంధ్రసభయొక్క చరిత్రమును గురించి వివరించుచు గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారుపన్నసింపిరి. 21 సం॥ల పూర్వముపన్యాసకు డీపురమునకు వచ్చినపు డిచ్చటి యాంధ్రులకు ఆంధ్రత్వమున నేమియోచెలియదు. తమిళులస్థితిగూడ నజ్ఞేయున్నను ఆంధ్రులంకెమూత్రము ముందుగనుండిరి. 15సం॥ల నుండి ఆంధ్రవిద్యాధికులు ఈనగరమునకధికముగ రాప్రారంభించిరి. వేదము వేంకటరాయశాస్త్రిగారు, వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు గారు మొదలగు వారీ పురమునకు ప్రథముమున వచ్చిరిగాని వారు విద్యావిషయములందే ఎక్కువపరిశ్రమ మొనర్చుచు, ఇతర వ్యవహారములందు కట్టించుకొనకపోవుటచే చెన్నపురిలో ప్రబోధమును గల్గించుటకు వారేమియు నొనర్చజాలకపోయిరి. 1914 సం॥న క్రియత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఆంధ్రప్రతిక నీపురమునకు వెచ్చి దినప్రతిక మార్పుటయు క్రియత బి. ఎస్. శర్మ, వేపా రామేశము, వేమవరపు రామదాసుగార్లు మొదలగు వారును గొప్పగొప్ప వర్తకులు నీపురమునకు వచ్చుటయు నాంధ్రులలో నుద్బోధమును వ్యాపింపజేయుటకును ఆంధ్రులకు బలము గలిగించుటకును కారణమయ్యెను. 1916 సం॥న కీ. శే. వారణాసి సూర్యరావు, ఆచంట సుబ్బారాయులు గార్లును మరికొంద రితరులునుగలసి చెన్నపురి ఆంధ్రులలో ఆంధ్రత్వమును వ్యాపింప జేసి, పరస్పర సహకారమున భివృద్ధి నొనర్చి, ఆంధ్రుల స్థితి నభివృద్ధిపరుచుటకుగాను ఒకసభను ఏర్పరుపవలెనని యుద్దేశించి 1916 ఏప్రిలు 17 తేదీన నీ ఆంధ్రసభను స్థాపించి నాల్గువత్సరములు చాల నుత్సాహముగ నిర్వహించిరి. కాని తమధ్య కాలమున రాజకీయ సంబంధముగ కక్షలవలన, వాసభయందు త్యాహముత్య నిలచిపోయెననియు, సర్. పి. త్యాగరాయ శ్రేష్టిగారి వంటివారిసభ కధ్యక్షులుగ నుండగా పనిజేసిన 5, 6 వత్సరములు సభ పడిపోవుస్థితి సంభవించుట విచారమని యుపన్యాసకుడు నుడివెను. కాని, నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

ను, పింజెల సుబ్రహ్మణ్యశ్రేష్టిగారును పట్టుపట్టి ఇటీవల నీసభను పునరుద్ధరించిరి. ప్రథముము నీసభకు 1800 సభ్యులండెడివారు. ఇకమీద నీపట్టణములోని ఆంధ్రులందరు నీసభయందుజేరి తిరిగి పూర్వపుటోన్నత్యమునకు గొనిరావలయునని నాయుడుగారు సభకులకు విజ్ఞాపన మొనర్చిరి. ఉపన్యాసమును ముగించుచు నాయుడుగారు, ఈయుత్సవమునకయిన వ్యయమును భరించుటకు వాగ్దాన మొనర్చిన మందారం రంగయ్యరేషిగారి యోదార్యమును గొనియాడిరి.

తరువాత, లవకుత నాటకమునందలి, శ్రీరామకళ్యాణ రంగము, ఆంధ్రసభాసభ్యులు ప్రదర్శించి సభ్యులను రంజింపజేసిరి.

చెన్నపురి బజారుధరలు

ఆగస్టు నెల 18-వ తేది సోమవారము

Table with market prices for various goods like rice, oil, and other commodities. Columns include item names, quantities, and prices in rupees and paise.

జూబులు

శ్రీశనగపాటి పూర్ణయ్య ఆశ్రమము-గుంటూరు

ఈ ఆశ్రమముయొక్క ఉద్దేశ్యము అన్ని జాతులవారికి విద్యగరవుట. దీని ప్రారంభోత్సవము ఈనెల 9 తేదీని జిల్లాజడ్జి ఇ. పి. వాల్మీకి ఆధిపత్యమున జరిగినది. చాలమంది ప్రముఖులుసభకు విచ్చేసిరి. శ్రీయుతపడింపల్లివరసింహారావుగారు విద్యయొక్క ఆదర్శములనుగురించి ఉపన్యసించిరి. బుద్ధిరాజు రామచంద్రరావుగారును ప్రైవియమును గురించియే మాట్లాడిరి. విశ్వకర్మకాఖ్యాభివృద్ధిని గురించి పి. సూర్యనారాయణగారును మాట్లాడిరి. అంత్యోపన్యాసముతో సభ ముగిసెను. చందన తంబూలము లాసంగబడెను.

(ఒక విలేఖరి)

శ్రీమద్రామాయణ కృతినమర్యణము

బ్రహ్మశ్రీ కావ్యతీర్థ జనమంచి శేషుడ్రాశర్యగారిచే రచింపబడిన ఆంధ్ర శ్రీమద్రామాయణమును శ్రీరామలవానికి కృతినమర్యణముచేయు మహోత్సవము ఈనెల 23, 24 తేదీలుందు కడపలో జరగనున్నది. వేంకటగిరిసంస్థానాధీశ కుమారు రాజావారగు శ్రీరాజా వెలుగోటి సర్వజ్ఞకుమారకృష్ణయ్యచేంద్ర బహద్దరవారు ఈసందర్భమున సభాధ్యక్షత విహించుటకు దయతో నంగీకరించిరి.

విరూరు పిచ్చయ్య.

కే. గుండురావు.

సి. పి. బాబురావు.

ఆహ్వానసంఘ సంయుక్తకార్యదర్శులు.

కొత్తపేటతాలూకా కాంగ్రెస్ సంఘము

21-8-24 తేదీని ర్యాలిగ్రామమున సుందర్ శ్రీరామ వ్యసించారి యింటివద్దను ఉదయం 8 గంటలకు యీ కొత్తపేటతాలూకా కాంగ్రెస్ సంఘము సమావేశము జరుగును గన సభ్యులు అందరు తప్పక దయచేసి ప్రార్థితులు. భోజనయేర్పాట్లు జరుగును.

చర్చాంశములు

- 1. రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘ తీర్మానము ప్రకారము ఆగస్టునెలకు యంతవరకు నూలుపంపని సభ్యులనుగురించి 2. కార్యనిర్వాహకవర్గమును మార్పుట 3. రాబోవు గోదావరీమండలసభనుగురించి 4. అవిడి జాతీయపాఠశాలనుగురించి 5. సంఘమునకు యంతవరకు రావలసిన పాఠశాలీలు రాజోలు కొత్తపేటతాలూకాల ఉమ్మడిపాఠశాలనుగురించి 6. ఆఫీసుసామానులు 7. ఇతర ముఖ్యవిషయములు.

దేశరాజు నరసింహం,

కార్యదర్శిగాను.

భూరివిరాళము

శారదానికేతనమునకు ప్రొఫెసర్

కోడి రామమూర్తిగారిచే

గుంటూరు

ప్రస్తుతము ఈగుంటూరులో తమ బలపరాక్రమప్రదర్శనములచే ప్రజల రజింప జేయుచున్న శ్రీ కోడి రామమూర్తిగారు మానికేతనమును సందర్శించి బహు సంతసించిరి. వారు 18-8-24 బుధవారమునాడు శారదానికేతనసహాయార్థ మొక ప్రదర్శనము వేసి ఘమారు రెండువందల రూప్యములకు పైగా దానముచేసి తమ బౌదధార్యమును ప్రకటించిరి. వారు క్రిందటి అయిదుగోజులు పీర్ల పండుగవల్ల ప్రదర్శనములు వేయజాలక పోయినను సరకుగొనక మామందు జూపిన దయకు మేము కృతజ్ఞతతో సహాసవందనము లర్పించుచున్నాము. వారికి వారికంపెనికి సర్వశ్రేయడు ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములు ప్రసాదించుగాత!

ఉన్నవ లక్ష్మీబాయమ్మ,

సెక్రటరీ.

వృత్తాంతలేఖలు

కావలి

కల్లుగీతకు ఈత, తాటిచెట్లను యియ్యనని వాగ్దానంచేయుట

మాతాలూకాలో పెద్దపెద్ద కల్లుఅంగళ్ల పాటలు యీనెల 26 వ తేదీనాటికి వాయిదావేసిరి. అందులో మా కావలి కల్లు అంగడి పాటలు రాక నిల్చివున్నది. ఈ కల్లుగీతకు చెట్లను యిచ్చుచుండిన మాగ్రామ పెద్దమనుష్యులలో కొంతమంది యిదివరకే అసహాయోద్యమ ప్రారంభించుండియే గీతకిచ్చుట నిల్చినారు. ఎక్కువచెట్లకు కలిగివుండిన్ని యికను గీతకు యియ్యననినిశ్చయించుకొనిన మ-రాశి ఆనం తిరుపతి రెడ్డిగారికి మాపురవాసుల పక్షమున నేను అభినందనములను తెలుపుచున్నాను. బానిరెడ్డిగారును వీరి ననుకరింతురని నమ్ముచున్నాను. (పురవాసి)

బందరు

(ఒక విలేఖరి)

వరదల సహాయనిధి

ఈ మధ్య కొందరుపురప్రముఖులు మాపురమందిరమున పౌరజనసహజేశ మొకటి యేర్పాటుచేసి యాసభయందు కావేరి వరదలవలన నష్టపడినవారిసహాయార్థమై చందాలను వేయించి వ నూలుపరుచుట కొకకమిటీని నియమించిరి. డాక్టరు అహోబిల రావునాయుడుగారు మొదలగు పలుకుబడిగలపెద్దలు పట్టామం తయారీగి ద్రవ్యము సమహున్నట్లై ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. కష్టములపాలైయున్న సోదరదేశీయులకు దయార్ద్రహృదయులగు పౌరులు శక్తివంచనలేక సాయపడెదరుగాక.

బజారుమంటపము

రాబర్టుస్ పేటచావులో తిలకు మహనీయునిపేరట నొకగోటుకట్టించవలయునని కొంతకాలము క్రిందట కోపల్లె కృష్ణారావుగారు ప్రయత్నించిరి గాని కొనసాగలేదు. ఇటీవల చావులో చతుశ్రమంటప మొకటి కట్టించిన బాగుండునని కొందరుతలంచిరి.

శరీర హస్తస్థితచే యడవల్లి సూర్యనారాయణరావుగారిపుత్రు ఇచ్చట చికిత్సనందుచున్నారు. శ్రీరావుగారిని చిట్టా సాంబయ్య, చెరుకువాడ వెంకటనరసింహారావుగార్లు మున్నగు కొందరు మిత్రులు మంటపసహాయార్థమై ఒకటి రెండునాటకములను ప్రదర్శింపమని కోరినట్లును, ఉదారహృదయులగు రావుగారందుల కంగీకరించినట్లును, కొద్దికాలములో ముత్తరాజు సుబ్బారాయ మిమోనియల్ కబ్బుచారియాజమాన్యమున శకుంతల, రామదాసు నాటకములను ప్రదర్శించి అందలి యాదాయములను తిలకుచావులో నొకమంటపము నిర్మింపనున్నట్లును వినుట కెంతయు సంతస ముచున్నది.

144 సెక్షను

నెల్లూరుమండల కల్లుయేలములు

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

ఈనెల 11 తేదీ ఉదయగిరితాలూకా కల్లుయేలములు ఉదయగిరి గ్రామమున తాలూకామేజిస్ట్రేటుగారియెదుటజరిగెను. కాంగ్రెసు ప్రచారకులు శ్రీయుతులు డేజిరెడ్డి శేషురెడ్డి, గుంటూరు వెంకటసుబ్బయ్యగార్లు అచటికివిచ్చేసియుండ, కల్లుయేలముల సమయమున వారు గ్రామమునందు ఉపన్యాసములు భజనలు మున్నగునవి జరిపెననియు, వారిపై ప్రభాకాంతికి భంగము కలుగుననియు నూచించుచు, వారిపై 144 సెక్షనుక్రింద నిషేధపుటు తీరుపుల ప్రయోగించిరి.

కాంగ్రెసువారు ఉపన్యాసములు, భజనలు చేయకయే యుండిరి. కాని కల్లు బహిష్కారముగూర్చి రైతులను పోషించుచు కావలి తాలూకాబోర్డు, కాంగ్రెసువారలు ప్రయతించిన కరపత్రములనుమాత్రము విరివిగ ప్రజలకు, పాటదారులకు పంచిపెట్టిరి. పాటదారు లనేకులు విరమించుకొని వెడలిపోయిరి. 20 అంగళ్లకుగాను, 6 అంగళ్లముత్రమే రు 199/- లకు ఏలము వేయుచున్నది. మిగతవాటికి పాటదారులు లేకుండిరి.

ఇప్పటికి అనేక ప్రదేశములయందు యేలములు జరిగినను, 144 సెక్షనుప్రయోగమునకు ఈవత్సరమున కిదియే ప్రధమము.

కాకినాడతాలూకా కాంగ్రెసు కార్య

నిర్వాహకవర్గము

(స్వ కీ య వి లే ఖ రి)

కాకినాడ, ఆగస్టు 15:— కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహకసభ యీనెల 10 వ తేదీని శ్రీబులుసు సాంబమూర్తిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగినది. ఈక్రిందితీర్మానములు చేయబడెను.

(1) మార్చి, ఏప్రిల్, మే, జూన్, జూలై అక్టోబరు అనగా జనరల్ అక్టోబరును ఖద్దరు అక్టోబరును అంగీకరించడమైనది. (ఈఅక్టోబరు యీక్రింది 2-వ తీర్మానము ననుసరించి మార్పులు పొందును.)

(2) మధ్యవర్తి యగు బులుసు సాంబమూర్తిగారు దూసి సుబ్బారావుగారి విషయములో ఇచ్చిన తీర్పుప్రకారము కాకినాడతాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు రు 225-3-3 రైట్ ఆఫ్ సేసింగ్ నవలెను.

బుర్రా వెంకట సుబ్బమ్మగారికి, వేదాంతం కమలా దేవిగారికి, కంక సత్యనారాయణగారికి, ఇయ్యవలసినసామ్యులు యిచ్చుటగాని అందు మింజుమలే ప్రతిస్పల్లయిచేయుటగాని కార్యదర్శికి అధికారము ఇయ్యడమైనది. ఈవిషయములో రాట్నములు, ఏకుంబైరాలనుగరించి యియ్యవలసినసామ్యులు ఇతరులు ఎంత యియ్యవలసినవచ్చినో యెంత వసూలుచేసికొనవీలగునో నిర్ణయించి పనిజరుపుటకు కాకినాడతాలూకాసంఘ కార్యదర్శికి అధికారము ఇయ్యడమయినది.

ఈ తీరరసుందర్భమున ఖద్దరుపాపుబాపకు విక్రయపు టేడాలనుకూడ రైట్ ఆఫ్ చేయుటకుకూడ తీర్మానించడమయినది.

(3) గుణపూడి కామేశ్వరరావుగారి కాకినాడ కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యత్వమునకు ఇచ్చినరాజీనామాను అంగీకరించుచు వారింతవరకు ఈతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘమునకు చేసిన నేపకు సంఘమువారు కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా వందనముల నర్పించుచున్నారు.

ఇతర చిల్లరతీర్మానములు చేయబడెను.

తిమ్మరువాయువుకు

అమోఘమైన నివారిణి.

నేను గడచిన మూడు సం॥ రములనుండి నాశరీరమునందున్న కీళ్లన్నిటియందును తిమ్మరువాయువుచేగల తీవ్రమైనట్టియు, సహింపరానట్టియు బాధయుండెను. అందుచే నాకు ఆకలి లేకపోవుటయే గాక నిద్రలేకనే అనేక రాత్రులు గడచినవి.

నా బరువుకూడ తగ్గెను. నా ఎముకలు అన్నియు బాగుగా కంకాళమునలే అగపడుచుండెను. నేను బ్రతుకుదునను ఆశకూడ లేకపోయెను. ఇంతటిబాధతో జీవముతో నుండుటకంటె మరణించుట మేలని కొన్ని వేళలందు నాకు తోచుచుండెను. నేను అనేక ఐ. ఎమ్. ఎస్. కరిక్ష నిచ్చిన ఘనవైద్యుల ఎద్దనుండి కూడ చికిత్స చేసికొంటిని. తుదకు తాత్కాలికమైన గుణముకూడ లేకపోయెను. నాఅవృష్టవశమున ప్రస్తుతము చెన్నపురము జూర్జులెను, ఆర్మీయన్ వీధిలో నెం 72 రు యింటిలో నున్న పండిత స్వామి శ్రీనివాస అయ్యంగారివద్ద చికిత్స చేయుచుకొనవలెనని నాకు అకస్మాత్తుగా తోచినది. ఆప్రకారము తత్క్షణమేవారివద్ద చికిత్సప్రారంభించితిని. అతీస్వల్పకాలములోనే అనగా 20 దినములలోనే నావ్యాధిని వారు అత్యద్భుతముగా బాగుచేసిరి. ఇప్పుడు నేను నూతనముగా మారితిని. మునుపటి ఆరోగ్యము, పుష్టి కలిగినవి. నా బరువుకూడ మిక్కిలిపొచ్చెను.

మిస్. వి. హాలెండు,

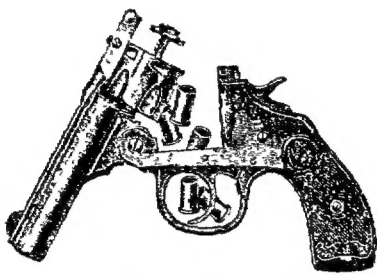
“ఎల్లెన్ బర్గ్” ఆరతుక్ రోడ్డు. రాయపురము, మద్రాసు.

వారి సలహాకట్టుము రు 15-0-0

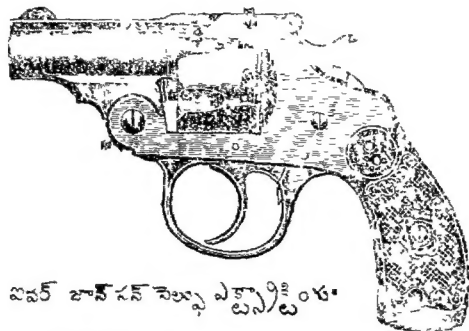
అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెట్టివీది మదరాసు

రివాల్వర్లు ప్రత్యేక ధరల చొప్పున ఇవ్వబడును

హెచ్. బి. ఆర్. సెల్ఫ్ లోడింగ్.

ఎస్. జాన్ సెల్ఫ్ లోడింగ్.

55 మాత్రమే గలవు. హెరింగ్ టున్ అండ్ రిచ్చర్డ్ సన్ నికల్ స్టేట్లు గలవి. 5 షెట్లు .320 బోరుల లవు.

4" బారల్ గలవి సెల్ఫ్ లోడింగ్ రివాల్వర్లు 1 కి ధర రూ 35

45 " " 8" " " " " 1-కి ధర రూ 32-3-0

50 " " 2" " " " " 1-కి ధర రూ 30

40 " " 2" " హామర్ లెస్ " " 1-కి రథ రూ 35

60 " " 7 షెట్లు గలవి .22 బోరు, 8" బారల్ గలవి

హామర్ సెల్ఫ్ లోడింగ్ రివాల్వర్లు 1-కి ధర రూ 30

25 " ఎం. అమెరికన్ నికల్ స్టేట్లు గలవి 5 షెట్లు పాకెట్టు

హామర్ రివాల్వర్లు .320 బోరులవి 1-కి ధర రూ 25

50 " ఎస్. జాన్ సెల్ఫ్ నికల్ స్టేట్లు 5 షెట్లు హామర్ రివాల్వర్లు

.320 బోరు, 2" బారల్ గలవి 1-కి ధర రూ 30

25 " " 7 షెట్లు, హామర్ లెస్ 8" బారల్ గలవి 1-కి ధర రూ 30

ఆర్డరుతో సహా ట్రై సెన్సును పంపుకొనవలెను.

స్పెన్సరు అందు కో., లిమిటెడ్. మాంట్యూరోడ్డు, మద్రాసు.

లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు

ఈ అమృతమైన మాత్రలు మొత్తం కస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరము, అతిగుణకారకములను కలపబడినవి. ఇవి కంటికి, నోటికి, చెవికి, కంఠమునకు, ముఖమునకు, ముఖమునకు ప్రయోగము చేసి దీనిని సాధారణముగా లుగింపి అనుభవించుటతో వాడవలెను. దీనివలన, బాలింతలకు ఇది సంజీవికలది. వేసవి కాలమునందు అనుభవించుచు 250-300 మాత్రలు గలవి 1 కి 0-4-0, 6 బుట్లకు 1-4-0 చొప్పున ఉండవలెను. ఈ దిగుత రెండువలన జ్వరములు అది ఏ యే వ్యాధికి గుణమిచ్చునట్లు తెలుపబడినది అందుకు యెలాటి సంజీవామేలేదు. తప్పక వాడవలెను.

సాధారణతాపనం:—రక్తకృద్ధిని, బుద్ధివృద్ధిని, జ్ఞానకక్షిని పెంచుచును. బుద్ధి 1 కి ధర రూ 1-0-0.

బాలసమృద్ధి:—శిశు పిల్లలకు బలమిచ్చుచున్నది. తిరుగుబాటును. గుణ మర్జనము 0-12-0.

భావనబీరక రసాయనం:—పిత్రిసంబంధమైన వ్యాధులు, వాంతలు, అజీర్తి వంటివలన వలెను. రూ 1-0-0.

చాతగజకేసరి లేహ్యము:—సర్వవారములకు ఆరి మందగించుట మలబద్ధము మొదలగువా 1 పెట్టివది రిక్షము రూ 2.

మా జ్వరముల గుణము ఒకసారి కొనినవారికి తలెరుగును. ఒకసారి మాత్రము కొనిన వీరము ఎన్నడును మాత్రము కొనినవారికి వ్యాధులను పాలిపువెంకటాచలపండితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు, పాశ్చాత్య వైద్యులు.

శ్రీ సీతారామ వైద్యులు, మైసూరు.

30 సంవత్సరమునుండి జయభేరి!

నెర్వెటల్ ముత్యములు

విద్యనష్టమును, నష్టంకరత్వమును పోగొట్టి భాతువునైన నరములకు బలమును కలుగజేయును. శ్రీలక్ష్మణుని, పురుషులకు సంసారమును నిచ్చును. ఎటువంటి విద్యనష్టమునుకూడ 3 రోజులలో మాన్పును. వక్రము, విద్యాధులు, వర్తకులు మొదలగు వారికి మిక్కిలి ఉపయోగము.

80 మాత్రల పెరు రూ 1-12-0. వి. పి. చార్జి వేరు.

రఘునాథఛార్మిసీ., తిరువలిక్కేణి, మద్రాసు.

వైద్యుని విలువను, వైద్యుని సామర్థ్యమును గురించి వైద్యులే అంగీకరించి యున్నారు

ఆతంకనిగ్రహమాత్రలు

అన్ని జాతులవారూ ఏమనుననునదైనను శ్రీ పురుషులు కాలవ్యత్యాసములేక తీసుకొనుటకు తగినదని వైద్యులే అంగీకరించియున్నారు. ఉపయోగించి దీని నిజమును తెలుసుకొనుడు.

32 మాత్రలుగల డబ్బా 1-కి రూ 10-0

ఉత్తరము (వాసి) క్యాలిగ్రాగు ఉచితముగా పంపబడును

ఆతంకనిగ్రహ ఛార్మిసి

219

26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

పురుషునిగ్రహ

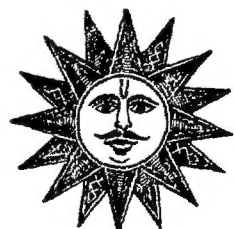
పురుషునిగ్రహ

చిర్యవర్ధనీ మాత్రలున్న, తెలుమున్న:— శుక్లవస్త్రము గలవారికిన్ని, దుర్బలత్వమున్న, నష్టంకరత్వమున్న, నరపటుత్వము లేక సంసారమును నష్టపోయిన వారికిన్ని, స్త్రీ పురుషులకు సంజీవి వంటిది. మాత్రలను లోపలికి పుచ్చుకొనవలెను. తెలుమును పైకి పూయవలెను. 25 సంవత్సరములనుంచి ప్రసిద్ధి కెక్కినవి. ముసలివారు యౌవను లగుదురు. 80 మాత్రలు పెరు రూ 4-0-0 1 బొమ్మ తెలుము పెరు రూ 4-0-0 పోస్టేజి వేరు

వీర్యవర్ధనీ ఛార్మిసీ, తిరువలిక్కేణి, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్ద దొరుకును. కొనుపారు సూర్య మార్కును గమనింపుడు.

కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును— 1490

ఎస్. నారాయణ ఓ కంపెనీ, 21, హామం పేజి, బొంబాయి.